

ДО
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ОБЩИНА ВЕЛИКОТЪРНОВО
Пощ. код 5000

РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА
09-00-559/09.07.24

до Велики П/К

10.07.2024

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от инж. ДАНИЕЛ ДИМИТРОВ ПАНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Реш. № = 766/10.07.24

ОТНОСНО: Приемане на Междинна оценка на План за интегрирано развитие на община Велико Търново /ПИРО/ за периода 2021-2027

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Велико Търново е разработена в съответствие с чл. 8, ал. 2 и чл.33, ал.1 от Закона за регионалното развитие (ЗРР), който изиска изготвянето на обобщена преценка на общинското развитие между 2021 – 2023г., която да изведе насоките за управление на общината до края на настоящия програмен период. Междинната оценка включва оценка на първоначалните резултати от изпълнението, оценка на степента на постигане на съответните цели, оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси, както и изводи и препоръки за изпълнението му.

Настоящата оценка изследва интегрираното общинско развитие в периода между 2021 и 2023г. Фокусът е поставен върху проекти, проектни идеи, дейности и резултати, които са реализирани или са в процес на реализация за периода на действие на ПИРО.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал.1, т.12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, във вр. с чл.33, ал.1 от Закона за регионалното развитие, предлагам Великотърновски общински съвет да приеме следното

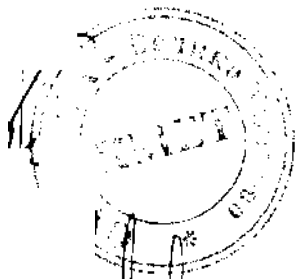
РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал.1, т.12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, във вр. с чл.33, ал.1 от Закона за регионалното развитие, Великотърновски общински съвет

Приема Междинната оценка на План за интегрирано развитие на община Велико
Търново за периода 2021-2027.

Приложение: Междинна оценка на План за интегрирано развитие на община Велико
Търново за периода 2021-2027.

С уважение:
Инж. Даниел Пачев
Кмет на Община
Велико Търново

Съгласувал/
Мариела Цонева
Заместник-кмет СТИПК

Десислава Йонкова
Директор на дирекция ДУОС

Изготвил:
Йорданка Антонова - гл. експерт отдел СИПП

Проект!

ДОКЛАД
ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ
МЕЖДИННА ОЦЕНКА
ЗА ПЕРИОДА 2021 –
2023Г. НА
ПЛАН ЗА
ИНТЕГРИРАНО
РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА ВЕЛИКО
ТЪРНОВО 2021 –
2027Г.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	5
I. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО	12
1.1. Обща характеристики на изпълнените проекти и инициативи	12
1.2. Подробен преглед на проектите в програмата за реализация на ПИРО.....	13
II. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПИРО	135
2.1. Оценка на техническото изпълнение на ПИРО	136
2.2. Оценка на финансово изпълнение на ПИРО	155
2.3. Отчитане актуалните стойности на индикаторите от ПИРО	158
III. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ	167
3.1. Оценка на ефективността	167
3.2. Оценка на ефикасността	168
IV. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	175

Съкращения

АДФФП	Административен договор за безвъзмездна финансова помощ
АИС	Автоматични измервателни станции
БДП	Безопасност на движението по пътищата
БК	Баскетболен клуб
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВТОБС	Великотърновски общински съвет
ВТУ	Великотърновски университет
ДАЕУ	Държавна агенция „Електронно управление“
ДГ	Детска градина
ЕАУ	Електронни административни услуги
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСТИ	Единна система за туристическа информация
ЗЗ	Закон за здравето
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИИСДА	Интегрирана информационна система на държавната администрация
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
ИТСР	Интегрирана териториална стратегия за развитие
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
КИН	Културно историческо наследство
КСУД	Комплекс от социални услуги за деца
ЛПС	Лични предпазни средства
МК	Министерство на културата
ММС	Министерство на младежта и спорта
МО	Междинна оценка
МОБАЛ	Многопрофилна общинска болница за активно лечение
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МПС	Моторно превозно средство
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НВУ	Национален военен университет
НДЕФ	Национален доверителен Екофонд
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НИРД	Научноизследователска и развойна дейност
НКН	Недвижими културни ценности
НП	Национална програма
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост

НПО	Неправителствени организации
НСИ	Национален статистически институт
НЧ	Народно читалище
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОИЦ	Областен информационен център
ОДК	Обединен детски комплекс
ОП	Общинско предприятие
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОРЕС	Обучение от разстояние в електронна среда
ОСИП	Оценка на съответствието на проекта
ОУ	Основно училище
ОУПО	Общ устройствен план на община
ОЦДР	Общностен център за деца и родители
ПБО	Проектно-базираното обучение
ПЕВП	Полиетиленови тръби с висока плътност
ПЕГ	Профилирана езикова гимназия
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПИЦ	Превантивен информационен център
ПМГ	Природо-математическа гимназия
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ППЗРР	Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателни станции за отпадни води
ПУГМ	План за управление на градската мобилност
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПХГ	Профилирана хуманитарна гимназия
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИМ	Регионален исторически музей
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РИУ и ИППДУ	Ранна интервенция на уврежданията и индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания
РУО	Регионално управление на образованието
РФГР	Регионален фонд за градско развитие
СБАЛ	Специализирана болница за активно лечение
СБАЛПФЗ	Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания
СЕОС	Средата за електронен обмен на съобщения
СК	Спортен комплекс
СМР	Строително – монтажни работи
ССЕВ	Системата за сигурно електронно връчване
СУ	Средно училище
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТИЦ	Туристически информационен център
УПИ	Урегулиран поземлен имот

ФК	Футболен клуб
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство
ФРРУ и СКП	Формиране и развитие на родителски умения и семейно консултиране и подкрепа
ХГ	Художествена галерия
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОИДУЕМ	Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
ЦПЗ	Център за психично здраве
ЦПЛР	Център за подкрепа на личностно развитие
ЦРДМ	Център за работа с деца и младежи
ЦСМП	Център за спешна медицинска помощ
ЧПГ	Частна професионална гимназия

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ В ТЕКСТА

Таблица №	Описание
Таблица 1.	Методика за качествена оценка на количествени показатели
Таблица 2.	Финансово изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2023 г. (в хил.лв.)
Таблица 3.	Индикатори за резултат
Таблица 4.	Индикатори за продукт

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ В ТЕКСТА

Фигура №	Описание
Фигура 1.	Процес по разработването, наблюдението и оценката на ПИРО
Фигура 2.	Структура на Междинната оценка
Фигура 3.	Основни етапи на Междинната оценка
Фигура 4.	Стратегическа рамка на ПИРО на Община Велико Търново
Фигура 5.	Дял на изпълнените проекти спрямо заложените в ПИРО на Община Велико Търново
Фигура 6.	Изпълнение по стратегически цели и категории проекти/инициативи
Фигура 7.	Технически напредък на проектите в Приоритет 1
Фигура 8.	Технически напредък на проектите в Приоритет 2
Фигура 9.	Технически напредък на проектите в Приоритет 3
Фигура 10.	Технически напредък на проектите в Приоритет 4
Фигура 11.	Технически напредък на проектите в Приоритет 5
Фигура 12.	Финансово изпълнение на Стратегическите цели на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2023 г. (в хил.лева)
Фигура 13.	Разпределение на финансовите ресурси по години (хил.лв.)
Фигура 14.	Сравнение между вложените ресурси в проекти, техния брой и приноса им към изпълнението на приоритетите на ПИРО Велико Търново
Фигура 15.	Ефективност на изпълнение по източници на финансиране
Фигура 16.	Разпределение на финансовите ресурси по източници и по стратегически цели (хил.лв.)

ВЪВЕДЕНИЕ

Междинната оценка на Плана за интегрирано развитие на Община Велико Търново е разработена в съответствие с чл. 8, ал. 2 и в чл.33 (1) от Закона за регионалното развитие (ЗРР), който изисква изготвянето на обобщена преценка на общинското развитие между 2021 – 2023г., която да изведе насоките за управление на общината до края на настоящия програмен период.

Цели

Разработването на Междинната оценка (МО) е ориентирано към постигането на следните цели и подцели:

- Систематизиране и оценка на резултатите от изпълнението на ПИРО в периода 2021 – 2023г.
- Формулиране на обосновани препоръки за: актуализиране съдържанието на ПИРО за остатъка от периода до 2027г.; необходимите действия на администрацията за последващо изпълнение и наблюдение на ПИРО; подобряване на действията по реализиране на интегрирания териториален подход;

Обект

Документът разглежда територията на община Велико Търново, включително строителните граници и землищата на населените места. Територията на общината е комбинация от 89 населени места – общинският център град Велико Търново, много малките градове - гр. Дебелец и гр. Килифарево; 2 средни села - с. Ресен и с. Самоводене; 14 малки села– с. Арбанаси; с. Балван; с. Беяковец; с. Водолей; с. Къпиново; с. Леденик; с. Малки чифлик; с. Никюп; с. Ново село; с. Присово; с. Пчелище; с. Хотница; с. Церова кория; с. Шемшево; 20 много малки села – с. Буковец; с. Велчево; с. Ветринци; с. Войнежа; с. Вонеща вода; с. Въглевци; с. Габровци; с. Големаните; с. Димитровци; с. Дичин; с. Емен; с. Миндя; с. Момин сбор; с. Нацовци; с. Плаково; с. Пушево; с. Райковци; с. Русаля; с. Шереметя; с. Ялово; 24 села с до 10 жители - с. Бойчеви колиби; с. Бояновци; с. Гащевци; с. Горен Еневек; с. Деветаците; с. Долни Дамяновци; с. Ивановци; с. Илевци; с. Кисьовци; с. Кладни дял; с. Клъшка река; с. Куцаровци; с. Малчовци; с. Мишеморков хан; с. Поповци; с. Продановци; с. Пъровци; с. Радковци; с. Рашевци; с. Самсиите; с. Сеймените; с. Терзиите; с. Тодоровци; с. Цепераните.

Предмет

Предмет на настоящия Доклад от междинната оценка на ПИРО за периода 2021 – 2023г. е развитието на община Велико Търново, свързано с изпълнението на проекти и инициативи с принос към стратегията и програмата за реализация на ПИРО. Докато ПИРО анализира и оценява състоянието и тенденциите в развитие на общината, Междинната оценка обхваща социално – икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на ПИРО. Оценката разглежда инвестициите по отношение на икономиката, социалната сфера, околна среда, управление и функционално – пространствено развитие. Направените анализи акцентират върху проектните дейности и не разглеждат резултатите от изпълнението на основните и регулярни дейности на общинската администрация.

Междинната оценка изследва интегрираното общинско развитие в периода между 2021 и 2023г. Фокусът е поставен върху проекти, проектни идеи, дейности и резултати, които са реализирани или са в процес на реализация за периода на действие на ПИРО. В настоящия документ са включени проекти, които са изпълнявани през 2021, 2022 и 2023г.

Процес по разработване, наблюдение и оценка на ПИРО

Планът за интегрирано развитие на Община Велико Търново 2021-2027 г. е приет с Решение № 666 на Великотърновски общински съвет от 26.08.2021 г. ПИРО е разработен, съгласно Закона за регионално развитие (ЗРР), Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие (ППЗРР) и Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройство (МРРБ).

ПИРО е стратегически документ, в който са определени средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на Община Велико Търново и връзките и с другите общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Северен централен район за планиране от ниво 2 и Общия устройствен план на общината.

Съгласно чл. 13, ал.2 от ЗРР ПИРО осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на община Велико Търново.

Фигура 1. Процес по разработването, наблюдението и оценката на ПИРО

Визията и целите изразяват желанието за бъдещото състояние на общината, докато приоритетите представят необходимите действия на общинската администрация и нейните партньори за постигане на това състояние. Формулирането на стратегията се основава на т.нар. „интегриран подход“, при който отделните приоритети не са дефинирани като ограничен сектор, а като комплекс от допълващи се теми. По идентичен начин отделните приоритети и обвързаните с тях мерки и проекти, създават съвместни резултати и продукти в търсенето на обща добавена стойност за общината. Приоритетите включват мерки и конкретни проекти, като проектите са остойностени в обобщени индикативната финансова таблица на ПИРО. Неразделна част от документа са и инструментите за наблюдение и оценка на ПИРО, включително планирани индикатори и порядък от действия, сред които важна роля заема Междинната оценка.

Междинната оценка е нормативно планирана за средата на програмния период – 2024г. Нейната роля е да анализира и оцени изпълнението на ПИРО в първата половина от неговия период на действие, след което да формулира необходимите препоръки за корекции през следващите години. Значението на Междинната оценка е свързано с две основни направления:

- Оптимизиране съдържанието и изпълнението на ПИРО до края на програмния период;
- Осигуряване на основа за изготвянето на Последваща оценка на ПИРО 2021 – 2027г.

Последващата оценка следва да се изготви с натрупване от 2021г., тоест да включва и резултатите от Междинната оценка. По този начин констатациите на настоящия документ са неразделна част от общата оценка на общинското развитие между 2021г. и 2027г. Според процеса по разработването, наблюдението и оценката на ПИРО, Последващата оценка ще се изготвя през 2028г., когато новият средносрочен стратегически документ на общината за периода 2028 – 2034г. вече ще бъде разработен и ще се изпълнява. При тази последователност, констатациите на Междинната оценка ще бъдат основа за стратегическото планиране през следващия програмен период.

Фигура 2. Структура на Междинната оценка

Междинната оценка включва четири елемента, дефинирани от чл.33 (2) от ЗРР:

1. Оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
2. Оценка на степента на постигане на съответните цели;
3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. Изводи и препоръки за изпълнението.

Първите три елемента са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението на ПИРО, докато четвъртият включва предложения за промени в ПИРО или в начините на неговото приложение.

Елемент 1. Оценката на първоначалните резултати от изпълнението е свързан с общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период. На този етап са систематизирани различни проекти и инициативи и се определя тяхната принадлежност към съответния приоритет. Първата преценка завършва с идентифициране на неизпълнени ключови проекти и мерки.

Елемент 2. Оценката на степента на постигане на съответните цели оценява степента в изпълнението на целите и приоритетните области, като надгражда оценката на първоначалните резултати. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова оценка за изпълнението на ПИРО. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите на ПИРО.

Елемент 3. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси се аргументира от съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в

рамките на целите и приоритетите на ПИРО. Този трети компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ПИРО – основна предпоставка за ефективност и ефикасност в управлението.

Елемент 4. Изводи и препоръки за изпълнението отразява най-важните констатации на МО и техните причини. Изводите са ориентирани спрямо трите основни теми в оценката:

- Проекти и инициативи;
- Индикатори;
- Действия по изпълнението и наблюдението на плана.
- Конкретните препоръки са базирани на изводите и са разделени в две групи:
- Препоръки относно съдържанието на ПИРО, включително необходимостта от актуализация
- Препоръки за усъвършенстване на процесите по изпълнението и наблюдението на ПИРО.

Информационно осигуряване

Извършването на Междинната оценка на изпълнението на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2024г., се базира на следните информационни източници:

- План за интегрирано развитие на Община Велико Търново (ПИРО) 2021 – 2027г.;
- Отчети за 2021, 2022 и 2023 години на Програма за управление на Община Велико Търново за периода 2019 – 2023 г.,
- Справки и данни от Националния статистически институт;
- Годишни доклад за наблюдение на изпълнението на ПИРО за 2022г. и 2023г.
- Отчети за изпълнение на инвестиционните програми на Община Велико Търново за 2021г., 2022г., 2023г.
- Информация от ИСУН за подадените, изпълнявани, прекратени и изпълнени проекти, съфинансирани от Европейските фондове;
- Публично достъпна информация от общинска администрация и Великотърновски Общински съвет;
- Публично достъпна информация от Агенция по заетостта
- Различни стратегически и секторни документи на общинско и областно ниво;

При изготвяне на междинната оценка ограничаващ фактор се оказва липсата на пълен набор от статистическа информация на ниво община към края на 2023г.

Процесът на подготовка, разработване и приемане на Междинната оценка за периода 2021-2023 г. на ПИРО на Община Велико Търново преминава през следните основни етапи:

Фигура 3. Основни етапи на Междинната оценка

За целите на Междинната оценка са приложени следните методи за анализ:

- Структуриране и съдържателно проучване на информацията;
- Проследяване на изменението на стойностите на индикаторите спрямо базовия сценарий;
- Идентифициране на тенденции по изследвани области;
- Вторичен преглед на данни при идентифициране на противоречащи си тенденции и/или изводи;
- Графично и таблично изобразяване на данни, факти, тенденции;
- Експертни заключения относно изследваните области;
- Дефиниране на слаби места и предложения за подобрене и оптимизиране на процеси.
- Приложени са следните основни видове анализ:
  - Анализ на средата, преглед и оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО;
  - Анализ и оценка за степента на постигане на целите;
  - Анализ на промените в контекста на плана за развитие;
  - Анализ на положителните и отрицателните фактори при изпълнението на ПИРО чрез сравнение на данни, факти, показатели и резултати;
  - Анализ на инвестираните финансови ресурси спрямо предварително определените за постигане на заложените цели. Отчитане на ефективност и ефикасност на използваните ресурси.

Оценката се формира на база степента на изпълнение на проектите и дейностите, заложи в Програмата за реализация на ПИРО 2021-2027.

За изготвяне на оценка за напредъка е използвана методиката, описана в следващата таблица.

Таблица 1. Методика за качествена оценка на количествени показатели

Процентно съотношение изпълнение (в %)	Качествена оценка на изпълнението
От 0 до 25	Незадоволително изпълнение
От 26 до 50	Добро изпълнение
От 51 до 75	Много добро изпълнение
От 76 до 100	Отлично изпълнение
Над 100 (преизпълнен)	Изключително изпълнение/ над очакванията

Изготвеният Доклад за резултатите от Междинната оценка на ПИРО се внася за обсъждане и одобряване от Великотърновски общински съвет, съгл. чл.26 (1) от Правилника за прилагане на ЗРР. След приемането му от Великотърновски общински съвет, Докладът от Междинната оценка се публикува на интернет страницата на общината и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

I. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

1.1. Обща характеристики на изпълнените проекти и инициативи

Оценката на първоначалните резултати се основава на списъка с проекти в ПИРО на Община Велико Търново, разработен и попълнен за целите на Междинната оценка, отчетите за изпълнението на Годишните доклади за наблюдение изпълнението през 2022 и 2023 г. на План за интегрирано развитие на община Велико Търново за периода 2021 – 2027 год. (ПИРО), отчети за изпълнението на Инвестиционната програма (отчитане на капиталовите разходи) за 2021, 2022 и 2023г. и обобщение на проекти и инвестиции с отношение към ПИРО. Основните източници на информация са допълнени с по-детайлно проучване на единични проекти с оглед точно определяне на тяхното съответствие с приоритетите и мерките в ПИРО.

Обект на наблюдение и оценка са четири категории проекти, проектни идеи и дейности:

1. Проекти и дейности, които са реализирани или в процес на реализация с висока степен на съответствие спрямо проектите от Програмата за реализация на ПИРО;

2. Проекти и дейности, които са в реализирани или са в процес на реализация, но не са включени в Програмата за реализация на ПИРО, но имат принос към изпълнение на мерките в ПИРО;

3. Оценени проектни предложения с предстояща реализация;

4. Разработени проектни предложения в процес на оценка.

Основно място при оценката заемат изпълнените и успешно приключили проекти. Част от проектите са в процес на изпълнение, но резултати по тях са налице. Взет е предвид и напредъкът, постигнат от проектите в процес на изпълнение, финансирани по програми за периода 2021 – 2027г., както и проекти, стартирали през предходния програмен период (2014-2020г.), които са с период на действие до 2023 г. Последните две категории са свързани с бъдеща или потенциална реализация, които съответстват на мерките от Приоритетите на ПИРО. Независимо, че за разработените проектни предложения в процес на оценка няма сигурност за резултата към момента на изготвяне на настоящата Междинна оценка, те са разгледани като неразделна част от предприетите действия от общинската администрация за развитие на общината и реализиране на средносрочния планов документ.

При извършване на оценката са идентифицирани проекти/ дейности, които допринасят за изпълнение на отделна мярка и за които е изразходван публичен ресурс. Те са съотнесени към релевантна мярка в зависимост от тематичното им направление. Степента на изпълнението е оценена на база напредъка по съответните групи проекти. Принос на Междинната оценка е систематизирането на всички разгледани проекти и дейности, заедно с посочване на техните основни характеристики.

1.2. Подробен преглед на проектите в програмата за реализация на ПИРО

1.2.1. Напредък по изпълнението на Приоритет 1. Зелена и иновативна община

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 1 са насочени основно към съхраняване на природните ресурси и решаване на едни от тежките проблеми, свързани със състоянието на инфраструктурата както в града, така и в населените места на Община Велико Търново.

В Приоритет 1 са включени 4 мерки:

Мярка 1.1. Съхраняване на природните ресурси

Мярка 1.2. Смекчаване на изменението на климата

Мярка 1.3. Адаптация към изменението на климата

Мярка 1.4. Кръгова и ниско въглеродна икономика

Мярка 1.1. Съхраняване на природните ресурси

В обхвата на мярката са обособени 4 групи проекти:

Група проекти 1.1.1. Намаляване загубите на питейна вода и подобряване на качеството ѝ чрез изграждане/реконструкция/ рехабилитация на водоснабдителни мрежи и системи

Група проекти 1.1.2. Съхраняване водните ресурси и опазване на околната среда в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води чрез изграждане/реконструкция на канализационни системи и изграждане на Пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ)

Група проекти 1.1.3. Подобряване качеството на атмосферния въздух

Група проекти 1.1.4. Подобряване управлението на отпадъците

Група проекти 1.1.1. Намаляване загубите на питейна вода и подобряване на качеството ѝ чрез изграждане/реконструкция/ рехабилитация на водоснабдителни мрежи и системи

Отчетен напредък

Реализирани или в процес на реализация са следните обекти:

Изпълнен: Изграждане на водопровод и канализация на бул. „България“, гр. В. Търново

Проектът е изпълнен в периода 2021 – 2023г. с финансиране от общинския и държавния бюджет - ПМС 360/10.12.2020 г., писмо №ФО-70/17.12.2020 г. на МФ. Изпълнени са следните СМР: строителство и реконструкция на водопровод по бул. „България“ и канализационен колектор по бул. „България“, частично по ул. „Бачо Киро“ и по ул. „Самуил“ до кръстовището с ул. „ Цар Тодор Светослав“ - гр. Велико Търново. В тази връзка е подменена частично ВиК мрежата на ул. „Цар Самуил“ и ул. „Бачо Киро“ през 2021г. Положени са канализационни тръби с диаметри от Ф315 до Ф1000 мм и с обща дължина от 1 630 м, с направени и сградните канализационни отклонения, както и тези на заустващите тръби на уличните дъждоприемни шахти и уличните отоци. Направени са и нови ревизионни шахти на уличните канализационни коректори. Реконструирана е и водопроводната мрежа с дължина от 1800 м, с диаметри от Ф90 до Ф315 мм; направени и сградните водопроводни отклонения в границите на общинската публична територия. Въведен е в експлоатация през 2023 година.

Изпълнен: Изграждане на улична и тротоарна настилка, осветление, водопровод, канализация и подземни тръбни мрежи на улици в гр. В. Търново „Козлодуй“, „Димитър Рашев“, „Иван Хаджидимитров“, „Димитър Благоев“, „Народни будители“

Изграждане на улична и тротоарна настилка, осветление, водопровод, канализация и подземни тръбни мрежи на улици в гр. В. Търново - „Козлодуй“, „Димитър Рашев“, „Иван Хаджидимитров“, „Димитър Благоев“, „Народни будители“ в периода 2021 – 2023 година с финансиране от общински и държавен бюджет - ПМС 360/10.12.2020 г., писмо №ФО-70/17.12.2020 г. на МФ. През 2023 годината обектите са въведени в експлоатация.

През 2023 година стартира изпълнението на строителство и реконструкция на ВиК инфраструктура в гр. Велико Търново по следните подобекти:

В процес на изпълнение: Подобект 1: „Строителство и реконструкция на канализационен колектор, напорен тръбопровод по ул. „Опълченска“, гр. Велико Търново“/РМС №711/30.09.2022 г./

В процес на изпълнение: Подобект 2: „Строителство и реконструкция на водопроводни и канализационни колектори по ул. „Теодосий Търновски“, ул. „Димитър Найденов“ и ул. „Сливница“ в гр. Велико Търново“ - доставени и монтирани - 2020 метра полиетиленови тръби висока плътност (ПЕВП); направени и 21 броя шахти.

В процес на изпълнение: Подобект 3: „Строителство и реконструкция на уличен водопровод по ул. „Ксилифорска“, гр. Велико Търново“ - доставени и монтирани полиетиленови тръби с висока плътност (ПЕВП) - 404 метра тръби.

Група проекти 1.1.2.: Съхраняване водните ресурси и опазване на околната среда в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води чрез изграждане/реконструкция на канализационни системи и изграждане на Пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ)

Не е отчетен напредък

Група проекти 1.1.3. Подобряване качеството на атмосферния въздух

Отчетен напредък

Реализирани или в процес на реализация са следните проекти/обекти:

Изпълнен: Проект BG16M1OP002-5.002-0018-C02 Актуализация на Програмата за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух в община Велико Търново

През 2021 година приключва изпълнението на проекта, финансиран по ОП „Околна среда“ 2014-2020г. Приета е Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух в община Велико Търново за периода 2021-2025 г.

В процес на изпълнение: Проект „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“

Проектът е финансиран по Програма LIFE на Европейския съюз. Главната цел на интегрирания проект е подобряване качеството на въздуха в общините София, Бургас, Русе, Стара Загора, Велико Търново и Монтана. Основният инструмент за постигане на целта е разработване и прилагане на схема за преход към алтернативни форми за отопление на домакинствата в шестте общини. Схемата включва преминаване от отопление на дърва и въглища към отопление на пелети, газ или използване на централна топлофикация. Интегрираният проект е с продължителност 6 години – от октомври 2018 г. до октомври 2024 г. Общата стойност за Община Велико Търново по проекта възлиза на 1 802 015,71 лв.

През 2022 – 2023г. е изпълнена трета /основна/ фаза на проекта - Дейност С4 „Прилагане на схемата за преход към алтернативни форми на битово отопление“, включваща „Доставка и монтаж на отоплителни устройства за битово отопление на природен газ и радиатори в град Велико Търново“. Монтирани са 381 броя уреда както следва: 121 бр. климатици; 146 бр. отоплителни уреди на пелети; 114 уреди на природен газ. Извършва се оценка на въздействието на проектните дейности: ежемесечна поддръжка и смяна на филтри на двете автоматични измервателни станции (АИС) в гр. Велико Търново, които следят и показват в реално време показателите за запрашеност на въздуха. С данните от мониторинга се извършват анализ и оценка на ефективността от прилаганите мерки по проекта за трайно намаляване на замърсяването с фини прахови частици на въздуха.

В процес на изпълнение: Проект LIFE22-IPC-BG-LIFE-SIP CLIMA-SUMP „Стратегически интегриран проект за изпълнение на ПУГМ за преход към климатично неутрално и устойчиво общество“

По одобрено през м. декември 2023 година проектно предложение Столична община, в партньорство с общините Бургас, Велико Търново, Монтана, Русе и Стара Загора и неправителствени организации - Национално сдружение на общините в Република България и Клуб „Икономика 2000“ имат ангажимент да реализират стратегическия интегриран проект, обхващащ територията на общините бенефициенти с население от около 2 милиона жители или близо 30% от населението на страната. Изпълнението ще даде възможност да се повиши и капацитета в общините, за да могат да се приложат адекватно разпоредбите на

Европейския съюз за извършване на необходимата промяна към чиста, кръгова, енергийно ефективна, нисковъглеродна и устойчива на климата икономика, за защита и подобряване на качеството на околната среда. Общата стойност на бюджета за община Велико Търново е 1 101 604,59 евро.

Община Велико Търново ще ориентира специфичната за нея основна дейност към развитие и стимулиране на устойчивите начини на придвижване – велосипедно движение; паркиране, електрически автомобили и споделена мобилност.

Предвижда се:

- Проучване, анализ и оценка на активните връзки при избор на велосипедни трасета, свързани с насочеността на основните велосипедни потоци от жилищните към централни територии и територии за обществено ползване, спорт и развлечение, озеленени и рекреационни площи;
- Изграждане и развитие на мрежа от велосипедни алеи;
- Осигуряване на паркоместа за велосипедисти на възлови места в града;
- Проучване на възможности за изграждане на паркинги (вкл. велосипедни) буфериращи централни градски части и жилищните квартали;
- Изграждане на система за споделени велосипеди.
- Изграждане на система от зарядни станции за автомобили, като при възможност, с оглед на по-добрата ефективност се предвижда да бъдат монтирани: стандартни и бързозарядни станции. Мрежата ще е достъпна за използване от всички съвместими електрически превозни средства, без значение дали те са частни или обществени.
- Закупуване на електромобили за нуждите на общината и общински предприятия.

Група проекти 1.1.4. Подобряване управлението на отпадъците

Отчетен напредък

Реализирани или в процес на реализация са следните проекти/обекти:

Изпълнен   *Разработване на Регионална програма за управление на отпадъците.*

През 2022 година е изготвен, съгласуван с РИОСВ и приет от Великотърновски общински съвет проект на Регионална програма за управление на отпадъците.

Изпълнен *Закриване и рекултивация на депо за ТБО, землище с. Шереметя, Община Велико Търново.*

Депото в с. Шереметя е рекултивирано на два етапа. През 2021 – 2022г. е изпълнен първи етап от биологичната рекултивация на обекта. През 2022 година са монтирани дренажни помпи за рекултивирано депо. През 2023 година е извършен след експлоатационен мониторинг. Финансирането е осигурено от ПУДООС.

В процес на изпълнение *Изграждане на Клетка 2 на терена на Регионалната система за управление на отпадъци – с. Шереметя.*

През 2021 година е изготвен инвестиционен проект, представен за финансиране от ПУДООС, който е одобрен през 2022 година за финансиране, а на 12.07.2023 година Община Велико Търново сключва Договор за безвъзмездно финансиране с ПУДООС за изграждане на клетка №2 на РСУО – Велико Търново.

Изпълнен *Изграждане на система за разделно събиране на едрогабаритни отпадъци*

През 2021 година е изградена система за разделно събиране на едрогабаритни отпадъци с 11 бр. точки в град Велико Търново.

През 2021 година Община Велико Търново получи регистрационен документ и за Площадка за разделно събрани отпадъци от домакинствата. Същата се намира в близост до кв. „Чолаковци“. От 2022 година на нея се приемат разделно събрани отпадъци от опаковки, едрогабаритни отпадъци, строителни и градински отпадъци от граждани. Инициативата се реализира съвместно с „ЕкоПартнърс България“.

През 2023 година в с. Ресен е открита площадка за разделно събрани отпадъци от домакинствата, като там се приемат разделно събрани отпадъци от опаковки, едрогабаритни отпадъци, строителни и градински отпадъци от жителите на с. Ресен както и на съседните населени места от общината.

Изпълнен *Разширяване на системата за разделно събиране на зелени, текстилни, дървесни и отпадъци от опаковки*

През периода са разкрити нови точки за контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки в селата Балван, Ново село, Леденик, Присово, Шемшево, Беляковец, Хотница и Никюп. Разкрити са нови точки за контейнери за текстилни отпадъци в градовете Дебелец, Килифарево, Велико Търново – 5 бр. През периода е закупен стопански инвентар за ОП „Зелени системи“: 2021г. Закупено оборудване за ОП „Зелени системи“ – камион до 3,5 тона товарносимост; автомобил; сметосъбираща машина; специализирана машина водоноска; товарни рампи; комбиниран багер – товарач; сметосъбираща машина за биоотпадък, генериран от общински структури, детски градини и училища; стопански инвентар.

Изпълнен *Оформяне на площадка за третиране на строителните отпадъци*

През 2021 година е издадено Решение № ВТ-60-Пр/2021г. за преценяване необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда и регистрационен документ за „Площадка за събиране, рециклиране, подготовка за оползотворяване, подготовка за повторна употреба и/или подготовка за обезвреждане на строителни отпадъци“. Площадката се намира на терен в землището на селата Шереметя и Малки Чифлик и функционира от месец февруари 2022г. Осигурените инвестиции са от общинския бюджет.

В процес на изпълнение *Организиране на кампании*

Ежегодно се осъществяват кампании за събиране на масово разпространени опасни отпадъци /батерии, електрическо и електронно оборудване, гуми и др./. През 2021 г. са проведени 3 двудневни кампании за събиране на масово разпространение отпадъци от населението чрез мобилни събирателни пунктове в различни квартали на гр. В. Търново. Количествата събрани отпадъци са: ИУЕЕО – 6000 кг; НУБА – 160 кг; ИУГ – 2600 кг; Опасни отпадъци от домакинствата – 2141,98 кг.

През 2022 г. са проведени 3 двудневни кампании за събиране на масово разпространение отпадъци от населението чрез мобилни събирателни пунктове в различни квартали на гр. В. Търново. Количествата събрани отпадъци са: ИУЕЕО – 2680 кг; НУБА – 118 кг; ИУГ – 12440 кг; Опасни отпадъци от домакинствата – 946,71 кг.

През 2023 г. са проведени 3 двудневни кампании за събиране на масово разпространение отпадъци от населението чрез мобилни събирателни

пунктове в различни квартали на гр. В. Търново. Количествата събрани отпадъци са: ИУЕЕО – 2540 кг, НУБА – 160 кг; Опасни отпадъци от домакинствата – 1197,40 кг.

Изпълнен *Увеличаване капацитета на приюта за безстопанствени кучета. Подновяване, поддържане и увеличаване зоните за разхождане на домашни любимци*

През периода 2021г. – 2023 година капацитетът на Общински приют за безстопанствени кучета е запазен. За 2021 година през него са преминали 270 бр. кучета, като осиновените са 119 бр. Кастрирани животни за 2021 година: безстопанствени кучета – 243 бр.; домашни кучета – 122 бр.; дворни котки – 156 бр. През 2022 година са преминали 305 бр. кучета; осиновените са 153 бр.; кастрирани животни- 260 бр.; приютени дворни котки – 151 бр. За 2023 година са преминали 270 бр. кучета; осиновени са 159, кастрирани животни: безстопанствени кучета – 153 бр., домашни кучета - 106 бр., дворни котки - 154 бр.

Мярка 1.2. Смячане на изменението на климата

В обхвата на мярката са обособени 3 групи проекти:

Група проекти 1.2.1. Група проекти за декарбонизация на градската и извънградската среда

Група проекти 1.2.2. Група проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност на административни публични сгради

Група проекти 1.2.3. Група проекти за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради

1.2.1. Група проекти за декарбонизация на градската и извънградската среда

Отчетен напредък

В процес на изпълнение *Проект „По-добре свързани вторични и третични точки в главната и широкообхватната мрежа на път „TEN-T“, чрез общи мерки в трансграничния регион“ (CBC)“*

Проект „По-добре свързани вторични и третични точки в главната и широкообхватна мрежа на път „TEN – T“, чрез общи мерки в

трансграничен регион“, финансиран по програма INTERREG V-A Румъния-България 2014 -2020, със срок 31.12.2024 година и на обща стойност 12 966 342,32 лева, включващ следните дейности: Рехабилитация и реконструкция на 6,1 км. улична мрежа в град Велико Търново - улица „Опълченска“ от връзката с път III-514 до връзка с път Е-85 (I-5), както и улици „Теодосий Търновски“ от пътна връзка с улица „Магистрална“ (Път Е772(I-4)) до улица „Димитър Найденов“, улица „Димитър Найденов“ от улица „Теодосий Търновски“ до улица „Сливница“, улица „Сливница“ от улица „Димитър Найденов“ през улица „Григорий Цамблак“ до улица „Климент Охридски“, улица „Григорий Цамблак“ от улица „Сливница“ до ново премостване на река Янтра и улица „Ксилифорска“ от ново премостване на река Янтра до път III-514. Инвестицията цели и изграждането на прилежаща инфраструктура на пътната мрежа – тротоари, осветление и пр.

Към 31.12.2023 година е налице завършено строителството в частта на безвъзмездната финансова помощ в размера на левовата равностойност на 3 960 847,77 евро. Община Велико Търново продължава изпълнението на СМР в частта на собствения принос до края на срока на договора.

Възстановяване на разрушени участъци от общински пътища на територията на община Велико Търново

Изпълнен Възстановяване на път GAB 3110/ III-303 Пушево - Дряново/Керека - граница общини (Дряново - Велико Търново) - Шемшево - Велико Търново

Възстановяване на път GAB 3110/ III-303 Пушево - Дряново/Керека - граница общини (Дряново - Велико Търново) - Шемшево - Велико Търново, в участъка от км 8+300 през с. Шемшево до км 12+400. Изпълнен през периода 2021 – 2022 година с финансиране от държавния бюджет чрез ПМС 284/15.11.2019 г. Изпълнен през периода 2021 – 2022 година с финансиране от държавния бюджет чрез ПМС 284/15.11.2019 г.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 3110 /път III-303/ - с. Керека - граници общини (Дряново - Велико Търново) - с. Шемшево - Велико Търново“ в участъка от пътното кръстовище за с. Буковец до вилна зона село Шемшево на стойност 59 000 лв. - изкърпени повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес - 1 570 кв.м и машинно полагане на плътна асфалтова смес - 620 кв.м.

Възстановяване на водосток и общински път GAB 3110 (път III-303) Керека-граница общини (Дряново - В.Търново) - Шемшево - Велико Търново, в участъка между новостроящ се мост над р. Янтра и гр. Велико Търново по ПМС 250 от 04.09.2020 г. Изпълнен е през 2021 година.

Изпълнен

Общински път VTR 1042 /път I -4/ жп гара Велико Търново – ВТУ – ж.к. „Св. гора“ - /I -4/", в участъка от км. 0+030 до км 2+463.90"

Целта на проекта е подобряване градоустройствената комуникация между ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и Стария град. След издаденото разрешение за строеж, през есента на 2022 година стартират строително ремонтните дейности в участъка от жп гара Велико Търново до ВТУ с обрушване скалните скатове над общинския път, обезопасяване с телени предпазни мрежи на скалните откоси – 1 480 кв.м. Ремонтирани са пътните банкети и крайпътното отводняване. Доставени и положени 1050 м видими бетонови бордюри; изкърпени дупки и деформирани участъци по пътната настилка с плътна асфалтова смес – 2370 кв.м; положена машинно 576 тона неплътна асфалтова смес.

През 2023 година е извършен ремонт в участък с дължина - 2 500 метра (асфалтова и тротоарна настилка). Направена е пътната сигнализация (пътни хоризонтална маркировка и пътни знаци) в пътния участък. Доставена и монтирана е нова еластична предпазна ограда с дължина 940 метра. Непосредствено до автобусната спирка на ВТУ (в посока жп гара Велико Търново) е направен нов предпазен пешеходен парапет с дължина 116 метра.

Изпълнен

Текущи ремонти/ възстановяване на следните общински пътища

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 2016 /път II-55/ в следните участъци: 2021 година - с. Нацовци - с. Големани - с. Плаково в размер на 29 997 лв. - изкърпване на повредени площи и деформации в настилка с плътна асфалтова смес - 750 кв.м и машинно полагане на плътна асфалтова смес - 242 кв.м; 2023 година - Килифарево - Гурково/ - Нацовци - Плаково, посредством изкърпване на повредени площи и деформации в настилка с плътна асфалтова смес – 210 кв. м.

Общински път VTR 1010 /път I-5/ - жп гара Дебелец - кв. „Чолаковци“ - ул. „Сан Стефано“, гр.Велико Търново, посредством изкърпване на повредени площи и деформации в настилка с плътна асфалтова смес - 3 800 кв. м.

Възстановяване на разрушен участък от общински път VTR 1010 /републикански път I-5/ - ж.п. гара Дебелец - кв. „Чолаковци“, гр. В. Търново при км 0+550 - ПМС 92/17.04.2015 г. и ПМС 160/04.08.2017

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 1012 /път III-504/ - с. Водолей - с. Дичин - (граница с община Павликени) - изкърпване на повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес - 940 кв.м. през 2021г.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 2212 „с.Емен - с.Балван – /път I-4/“ в размер на 32 000 лв. - изкърпване на повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес – кв.м. през 2021г.

Общински път VTR 3019 /път II-55, Килифарево - Гурково/ - с. Войнежа - с. Кладни дял, посредством изкърпване на повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес – 435 кв. м и машинно полагане на неплътна асфалтова смес – 8,150 тона.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 2184 /Драгижево/ - граници общини (Лясковец - Велико Търново) - с. Церова кория - изкърпени повредени площи и деформации в настилката с плътна асфалтова смес - 395 кв. м, с което се подобри съществено неговото експлоатационно състояние.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 3017 /път II-55/ - с. Радковци - ремонтирани 745 кв. м. асфалтова настилка и укрепени основите на мостовото съоръжение и възстановена целостта на пътното платно през 2021г.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 1014 /път III-514/ - с. Арбанаси - с. Шереметя - (граници общини Лясковец - Велико Търново) - /Драгижево/ - ремонтирани 790 кв. м. асфалтова настилка.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 1021 /път III-551/ - с. Велчево -ремонтирани 395 кв. м. асфалтова настилка.

Извършен текущ ремонт на общински път VTR 2002 /път III-303/ - с. Пушево - с. Шемшево - ремонтирани 260 кв. м. асфалтова настилка.

През лятото на 2021 година е изпълнено възстановяване на пътища на територията на кметство Вонеща вода. Възстановени са обекти от транспортната инфраструктура (общински път и 2 бр. улици), с нарушени експлоатационни, конструктивни и технически характеристики) в

резултата на падналите интензивни валежи от дъжд на територията на кметство село Вонеща вода: Улица в село Кисьовци с дължина 220 м, улица в село Кисьовци, махала „Паликари“ с дължина 180 м и общински път GAB 2270 /Трявна - Фъревки - граница общини (Трявна – Велико Търново) - Вонеща вода“.

В процес на изпълнение

Рехабилитация на общинска пътна мрежа

През 2023 година Община Велико Търново представи в Министерството на финансите четири предложения за финансиране на техническа инфраструктура, включваща общинска пътна мрежа, одобрени за реализация през 2024 година с приемането на националния бюджет на страната:

- VTR 1021 /път III-551, о.п. Дебелец - Плаково/ - с. Велчево - Къпиновски манастир, от км 0+000 до км 2+791;
- VTR 1012 /път III-504, Ресен - Ст. Стамболово/ - Водолей - Дичин - граница общ. (В.Търново - Павликени), от км 0+031 до км 1+646; от км 5+600 до км 9+026; (в участъка от начало с. Дичин през с. Дичин до граница с община Павликени)
- VTR 2001 /път III-3031, Стамболово - Русаля/ - Дичин /път VTR 1012/, в участъка от км 0+000 до км 5+ 525;
- VTR 1036 /път I-5/ - граница общини (Горна Оряховица - Велико Търново) - археол. к-с Никополис ад Иструм – с. Никюп /VTR 1013/, в участъка от км 0+000 до км 2+009.

Обектите са с техническа готовност и на обща стойност на инвестицията е 10 275 966,00 лева.

Интегриран градски транспорт, изграждане на нови улици, доизграждане, реконструкция и основен ремонт тротоарни настилки в гр. Велико Търново

Изпълнен

Проект BG16RFOP001-1.009-0005-C04 „Интегриран градски транспорт на град Велико Търново“

През 2023 година приключва изпълнението на проект „Интегриран градски транспорт на град Велико Търново“, (19.07.2019 - 19.12.2023), финансиран от ОПРР 2014-2020 на обща стойност от 12 662 579,68 лева.

Резултати от инвестицията:

- Изграден пешеходен надлез над ул. „Магистрална“;

- Изградени кръгови кръстовища - кръгово кръстовище „Христо Ботев“ и кръгово кръстовище „Беляковско шосе - бул. „България““;
- Изградени 2 нови паркинга - буферен паркинг „Френкхисар“ и буферен паркинг „Сержантско училище“;
- Поставени електронни информационни табла на 22 от най-натоварените спирки на градския транспорт.
- Изграден контролен център;
- Рехабилитиран булевард „България“;
- Модернизирани светофарни уредби на 4 кръстовища - кръстовищата на ул. Н. Габровски – ул. „Славянска“; ул. „Н. Габровски“ – ул. „Г. Измирлиев“; ул. „Магистрална“ – ул. „Мармарлийска“; Светофарно регулиране на движението на пешеходната пътека на бул. „България“ №1;
- Модернизиран подвижния състав на обществения транспорт чрез закупуване на 3 бр. екологосъобразни автобуси;
- Изградена зарядна станция в т.ч. инструменти и оборудване.

През периода се реализират проекти за подобряване на техническото състояние на уличната мрежа на град Велико Търново, което допринася за подобряване на транспортния трафик.

Изпълнен

Доизграждане на ул. „Ст. Михайловски“ и ул. „В. Априлов“ в кв. „Картала“.

2021 – 2023 година се реализира проект за доизграждането на улиците: ул. „Стоян Михайловски“ ОК 2577-ОК 2576- ОК2567-ОК2564 - ОК2565 - ОК2805; в неговия източен участък, като е изграден югоизточния тротоар от парк „Акация“ до ул. „Васил Априлов“. Тротоарната настилка е изпълнена от вибропресовани павета, както и е направена пешеходната връзка със стъпалата източно от парк „Акация“. Допълнително за подобряването на пътната безопасност е направена повдигната пешеходна пътека в зоната на кръстовището с ул. „Васил Априлов“. Обектите са изпълнени с финансиране по ПМС 315/19.12.2018г.

Изпълнен

Доизграждане на ул. „Камен Зидаров“, ул. „Петко Тодоров“ ул. „Драган Цончев“

Доизградени са ул. „Камен Зидаров“, ОК 2521 - ОК 259 и ул. „Петко Тодоров“ ОК 259-ОК2452; ул. „Драган Цончев“, кв. Зона В, ОК8504-ОК8602-ОК8607-ОК8613. Обектите са изпълнени с финансиране по ПМС 315/19.12.2018г.

Изпълнен Реконструкция на северозападния участък на улица „Александър Бурмов“ в кв. „Картала“, гр. Велико Търново

Проектът е изпълнен през периода 2022 – 2023г. Изградена е и дъждоприемната канализация за отводняване на пътното платно и прилежащия терен. Дължината на изградения пътен участък на ул. „Александър Бурмов“ е 770 метра, в т.ч. улични и тротоарни настилки. Обособени са 104 бр. паркоместа за надлъжно паркиране. Налице е и пътна сигнализация в уличния участък. Чрез изграждането на улицата се осъществява северният обход на квартала, както и подобряване на транспортния трафик.

През 2023 година приключва последната част по изпълнението на строителните дейности по организацията на движението на улиците: ул. „Народни будители“, ул. „Димитър Благоев“, ул. „Иван Хаджидимитров“ и ул. „Димитър Рашев“. Улиците са част от второстепенната улична мрежа на кв. „Бузлуджа“ и осъществяват връзка с първостепенната улична мрежа на града. Резултатът е подобряване на транспортната инфраструктура в тази част на гр. Велико Търново. Предстои въвеждането в експлоатация на горепосочените обекти.

Изпълнен През 2022 година е изграден паркинг между ул. „Венета Ботева“ и ДГ „Шарения замък“, гр. В. Търново.

Реализирано е уширение на ул. „Полтава“, гр. Велико Търново и обособяване на паркоместа между ул. „Арх. Петър Матанов“ и ул. „Симеон Велики“, кв. „Кольо Фичето“.

Изпълнен Ремонт на тротоари и стълбища

През 2021 г. е изграден тротоар на ул. „Лазурна“.

През 2022г. са изпълнени следните обекти: Основен ремонт тротоари на ул. „Цар Тодор Светослав“/при поликлиниката/, гр. В. Търново; Основен ремонт на 2 130 кв. м тротоарни настилки с вибропресовани павета по ул. „Цар Тодор Светослав“), по ул. „Цар Самуил“ и частично по ул. „Марно поле“ (от кръстовището с ул. „Цар Тодор Светослав“ до комплекс „Славяни“). Реализирано е доизграждане на тротоарите на ул. „Камен Зидаров“ и ул. „Петко Тодоров“ в кв. „Картала“ - изградена северната тротоарна настилка, както и подходите към жилищните сгради и гаражи. Изграден тротоар на ул. „Лазурна“; Бул. „България“/при НВУ „В.Левски“/, гр. В. Търново - подмяна на бордюри с нови; ремонт на стълбищна мрежа, гр. В. Търново, в т.ч. стълбище към автогара Юг.

През 2023 година е извършен основен ремонт тротоари на ул. „Цар Тодор Светослав“ /при Поликлиниката/, гр. В. Търново; извършен ремонт на стълбището между ул. „Христо Смирненски“ и ул. „Цанко Церковски“ (при ОУ „Димитър Благоев“ и Професионална гимназия по туризъм „Д-р Васил Берон“) в гр. Велико Търново. Възстановяване на подпорни стени северно от жилищен блок с административен адрес - ул. „Симеон Велики“ № 4, кв. 231 в гр. Велико Търново. Изграден е отводнителен окоп с цел отвеждане на повърхностни води и обезопасяване на стените с телена мрежа.

Улична мрежа, паркинги и достъпна среда в градовете Дебелец и Килифарево

Изпълнен По Програма „Инициативи на местните общности“ са реализирани проекти за ремонт на уличната мрежа в градовете Дебелец и Килифарево. През 2021 година проектите са на стойност 16 999 лева; през 2022 година - 33 999,82 лева, а през 2023г. - 33 996,70 лева. През 2023 година е изграден паркинг на ул. „Иван Вазов“, гр. Дебелец.

Изпълнен По Инвестиционна програма на община Велико Търново са реализирани проекти за основен ремонт на улична мрежа в гр. Килифарево и гр. Дебелец, която се реализира с общинско финансиране. През 2021 година проектите са на стойност 16 599,38 лв., за 2022 година – 28 000 лв. и 2023 година – 26 999,50 лв.

Осигуряване на достъпна среда в сграда Кметство гр. Килифарево

Улична мрежа в селата

Изпълнен *Програма „Инициативи на местните общности“ в селата*

През 2021 – 2023 година чрез програмата са финансирани ремонти на уличната мрежа в селата: Арбанаси; Балван, Буковец; Велчево; Водолей; Дичин; Емен; Къпиново; Леденик; Малки Чифлик; Миндя; Никюп; Плаково; Пушево; Пчелище; Хотница; Шереметя; Войнежа; Вонеща вода; Въглевци; Габровци; Големаните; Райковци; Ялово; Ресен; Самоводене; Ново село; Ветринци.

Изпълнен *Инвестиционна програма на Община Велико Търново*

През 2021 – 2023 година с финансиране от Инвестиционна програма на Община Велико Търново са реализирани проекти за ремонт на уличната мрежа на територията на кметствата и кметските наместничества на територията на Община Велико Търново - Арбанаси; Балван, Беляковец, Буковец; Велчево; Ветринци, Водолей; Дичин; Емен; Къпиново; Леденик;

Малки Чифлик; Миндя; Момин сбор, Никюп; Ново село, Плаково; Присово, Пушево; Пчелище; Русаля, Хотница; Шереметя; Шемшево, Церова кория, Войнежа; Вонеща вода; Въглевци; Габровци; Големаните; Райковци; Ялово; Ресен; Самоводене.

Изпълнен През 2023г. са реализирани проекти за изграждане на улица С.О.Т. 280-279-327 и О.Т. 279-335, с. Шемшево и изграждане на отводнителна система на улица в с. Беляковец

Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление

Изпълнен Проект BGENERGY-2.001-0003-C02 Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление във Велико Търново

През 2023 година Община Велико Търново реализира Проект BGENERGY-2.001-0003-C02 „Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление във Велико Търново“, финансиран от ФМ на ЕИП - Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност (31.03.2021 - 01.02.2023). Общата му стойност е 921 837,56 лв., като същият е в партньорство с Асоциация за международно развитие, гр. Осло – Кралство Норвегия.

Инвестицията по проект „Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление във Велико Търново“ допринесе за:

- въведена нова автоматизирана система за управление на уличното осветление с двупосочен обмен на данни;
- подменени осветителни тела с нови такива LED от най-ново поколение – 1581 броя;
- използване на електроенергия от възобновяеми източници на електроенергия;
- подменени конзоли и конструктивни елементи за монтаж и насочване на новите осветителни тела;
- подменени захранващите кабели в металните стълбове за намаляване на повреди заради кабелни аварии в стълбовете;

Инвестицията се реализира в най-населените жилищни квартали на Велико Търново - кв. „Бузлуджа“, кв. „Кольо Фичето“, кв. „Картала“ и кв. „Зона – В“ с над 37 000 жители.

Реализирани са следните дейности по изграждане и реконструкция на парково и улично осветления на следните обекти на територията на град Велико Търново:

През 2022 година: реконструкция на парковото осветление в парк „Марно поле“; изграждане на улично осветление на ул. „Народни будители“; ул. „Димитър Рашев“- етап 1; ул. „Алеко Константинов“, ул. „Иван Хаджидимитров“, ул. „Димитър Благоев“, ул. „Димитър Рашев“, реконструкция на художественото осветление на паметника на Васил Левски

През 2023 година: реконструкция на уличното осветление на ул. „Александър Бурмов“- I етап; реконструкция на уличното осветление - подмяна съществуващите осветителни тела с нови LED на републикански път I-4 – западен пътен възел, южен пътен възел, изход направление гр. София, изход направление гр. Варна; изграждане на улично осветление в новоизградения участък на ул. „Козлодуй“; реконструкция на LED осветителни тела в междублокови пространства в кв. „Чолаковци“ и пешеходна пътека между кв. „Чолаковци“ и кв. „Бузлуджа“; реконструкция на уличната осветителна уредба на бул. „България“, на кръгово кръстовище между ул. „Беляковско шосе“, бул. „България“, ул. „Полтава“, ул. „Освобождение“ и ул. „Краков“; реконструкция на парковата осветителна уредба в парк „Бузлуджа“ (осветяване на тъмни участъци от парковото пространство), в парк „Акация“ (подмяна на старите осветителни тела с нови LED).

Реализирани са дейности по изграждане и реконструкция на парково и улично осветления на следните обекти на територията на малките населени места в община Велико Търново: с. Ново село, с. Велчево; ул. „Загорие“ в с. Арбанаси (2022 г.); на ул. „Втора“ в с. Церова кория; изграждане на осветление на детска площадка в с. Плаково; изграждане на осветление на минерален извор в с. Леденик (2023 г.).

Други обекти: Изграждане на подземна тръбна мрежа, гр. В. Търново; изместване на кабелни линии и трафопост „Ледена пързалка“, гр. В. Търново; гр. Дебелец - изграждане на осветителна уредба около шадравана на Централен площад; изграждане на беседка и прилежаща инфраструктура, с. Ресен; изграждане на фундамент за автомобилна везна в землището на с. Шереметя.

1.2.2. Група проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност на административни публични сгради

Отчетен напредък

Изпълнен: Изграждане на фотоволтаична централа на покрива на административната сграда на Община Велико Търново

Проектът е реализиран през 2022 – 2023 година с целево финансиране. Фотоволтаичната централа на сградата има максимален капацитет между 12 и 15 мегаватчаса. Чрез соларните панели се обезпечават над 40% от нуждите на сградата за отопление и охлаждане.

Изпълнен Основен ремонт сгради общинска собственост

През 2021 година обекти на интервенция са сгради общинска собственост в с. Вългевци, с. Балван, с. Момин сбор, с. Ново село, с. Шемшево; отоплителна инсталация кметство Никюп. Монтирани са над 40 броя индивидуални климатични системи със сезонен коефициент на енергийна ефективност за отопление 4,1, а за охлаждане – 6,8 в сгради общинска собственост.

През 2022 година - сгради общинска собственост в с. Балван, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Малки чифлик, с. Хотница. Вътрешно преустройство на съществуващи етажи от административна сграда на ул. „Хр. Караминков“ №19 за нуждите на административните структури и звена на Община Велико Търново; реконструкция на сградата на Кметство с. Ресен; възстановяване на покрива на общинска сграда, находяща се на ул. „Капитан Георги Мамарчев“, гр. В. Търново.

През 2023 година – сгради общинска собственост в с. Ветринци, с. Балван, с. Емен, с. Велчево, с. Вонеща вода, с. Габровци, гр. Дебелец, с. Малки чифлик, с. Миндя, с. Момин сбор, с. Церова кория, с. Ялово.

1.2.3. Група проекти за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради

Отчетен напредък

В процес на Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден изпълнение: фонд – Етап I

През 2023 година Община Велико Търново подаде 49 броя предложения за изпълнение на инвестиции на обща стойност 56 493 671,61 лв. по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“ по Националния план за възстановяване и устойчивост. На 22.12.2023г. Министерство на регионалното развитие и благоустройството публикува на интернет страницата си информация за

класиране. Одобрените за финансиране са 16 бр. проектни предложения/сгради на обща стойност 21 264 616,55 лв.

Предложенията за изпълнение на инвестициите предвиждат внедряване на мерки за енергийна ефективност, чрез които да се постигне намаляване на разходите и улесняване по-доброто и ефикасно експлоатиране на многофамилните жилищни сгради. Посредством инвестицията се осигурява сигурна и съвременна модерна жилищна среда и спестяване от потреблението на първична невъзобновяема енергия.

Мярка 1.3. Адаптация към изменението на климата

В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

Група проекти 1.3.1. Опазване на биологичното разнообразие и съществуващите екосистеми в община Велико Търново

Група проекти Група проекти 1.3.2. Разширяване/ доизграждане и създаване на нови паркови пространства в община Велико Търново

Група проекти 1.3.1. Опазване на биологичното разнообразие и съществуващите екосистеми в община Велико Търново

Отчетен напредък

Дейности по защита на населението от бедствия:

Ежегодно премахване на храстовидна и дървесна растителност на воден и въздушен откос на язовири общинска собственост с цел осъществяване на безопасна техническа експлоатация: язовир „Вятъра“ - с.Присово; язовир „Тъмни лък“ - гр. Дебелец; язовир „Долните лозя“ - с. Емен; язовир „Акер дере“ - с. Ново село; язовир „Абила“ - с. Балван; язовир „Блатци“, с. Никюп.

Дейности по осигуряване на проводимост на речни участъци около мостови съоръжения.

Изпълнен

През периода 2021 – 2023 година са извършени корекции и почистване на канавки в с. Велчево; на река Янтра в участък до Владишки мост; Извършени дейности по отстраняване на довлечена дървесина и

транспортирането ѝ до изградени депа - от мостови съоръжения: „Бейски мост“, гр. Дебелец; каменен мост по р. Белица в гр. Дебелец; транспортен мост гр. Дебелец и участък от р. Дряновска в района на Военновременен резерв; мост по р. Янтра в кв. „Чолаковци“; мостово съоръжение Владишки мост по р. Янтра.

Почистване на последици от валежи: с. Вонеща вода; с. Велчево; с. Плаково; с. Къпиново.

Почистване на водостоци: с. Вонеща вода и с. Райковци.

Почистване на улици от кални наноси в: с. Леденик; разчистване от наноси на р. Янтра в района на ЖП гара-Велико Търново; с. Нацовци; Разчистване от наноси на р. Янтра в района на Южен пътен възел Велико Търново; на р. Негованка, с. Емен; на р. Белица, гр. Килифарево.

За осъществяване наблюдение на превенция от наводненията са закупени сензори за следене нивото на вода на моста над р. Янтра в жк. „Чолаковци“.

Дейности по укрепване на свлачища в населените места на общината

Изпълнен През 2021 година завърши укрепването на свлачището на ул. „Трапезица“ в гр. Велико Търново и извършване на укрепителни мероприятия на свлачище на №VTR 04.10447.28 над ул. „Трапезица“ (северно откъм хълм „Трапезица“, гр. В. Търново), с финансиране по ПМС 160/04.08.2017 г.

Изпълнен Укрепване на свлачище в гр. Дебелец на общински път VTR 1010 / I-5 / – ж.п. гара Дебелец - кв. „Чолаковци“ (гр.Велико Търново)/

През 2023 година по Процедура BG16FFPR003-2.001 - Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 е подадено предложение за инвестиция с индивидуална концепция за интегрирани териториални инвестиции на Община Велико Търново („Интегрирана подкрепа за Велико Търново - Укрепване на свлачища на територията на община Велико Търново“). Предложението цели ограничаване риска от свлачища и смекчаване тяхното въздействие върху населението, урбанизираните и неурбанизирани територии и пътната инфраструктура в общината. Чрез концепцията се предвижда интервенция върху 3 (три) обекта: 1. Свлачище на ул. „Поп Харитон“ в гр. Велико Търново, регистрирано с идент. № VTR 04.10447.55; 2. Свлачище на общински път VTR 1010 „/път I-5/-жп гара Дебелец - кв. „Чолаковци - гр. Велико Търново“ с идент. №

VTR 04.20242.07 и 3. Свладище в с. Емен /западно от гробищния парк/, регистрирано под № VTR04.27423.03. При одобрение на предложението се предвиждат следните дейности/инвестиции: проектно-проучвателни работи; изграждане на укрепителни съоръжения; изграждане на силови пилотно-анкерни укрепителни системи; изграждане на отводнителни съоръжения за отвеждане на води извън обхвата на свладищата; реконструкция и рехабилитация на засегнатите участъци от пътната инфраструктура в обхвата на свладищата.

Предложените в концепцията дейности са идентифицирани като част от основните приоритети за развитието на общински център и селищната система като цяло. Включените дейности са насочени към опазване на околната среда и смекчаване на ефекта от негативните влияния на подобни геодинамични процеси върху населението на общината. Общата стойност на инвестицията е 4 980 000 лева.

Продължи обслужването на индивидуални средства за химическа защита на населението в централния Общински склад, училища и детски градини.

Възстановяване на мостове

Изпълнен Възстановяване на мостове в селата Габровци и Плаково-Килифарево

През 2021 година завършват строително - ремонтните дейности по изграждане на двете пешеходни мостови съоръжения в село Габровци над река Еньовица, разрушени при наводненията през 2014 г.

Изпълнен Възстановяване на стоманобетонен мост над река Белица на общински път VTR1010 /I-5/ Дебелец - жп гара Дебелец - Велико Търново, кв. „Чолаковци“, ул. „Сан Стефано“ (GAB 3110) по ПМС 292 от 12.12.2018 г. и по ПМС 96 от 25.04.2019 г.

През 2023 година проекта за консервационно - реставрационни работи по автентичната каменна структура на каменния мост е съгласуван от Националния институт за недвижимо културно наследство. Предвидените строителни дейности са възложени за изпълнение в частта каменни настилки, зидарии и парапети, като след завършване на дейностите за консервация и реставрация, същите подлежат на приемане от комисия в съответствие с чл.83а от Закона за културното наследство (ЗКН) .

Изпълнен Мост над река Еньовица, с. Габровци /път Габровци - Пъровци/, с. Габровци;

Изпълнен Възстановяване на мост - вилна зона, с. Габровци.

Възстановяване на водостоци, отводнителни съоръжения, подпорни стени

Изпълнен Изпълнено е възстановяване на водостоци в селата Ново село и Шемшево/Керека; изграждане на отводнителни окопи 2 бр. в началото на с. Беляковец улици ОК 192 - ОК 193 и на улици ОК 74-ОК 75-ОК 76-ОК 10-ОК 11; изграждане на отводнително съоръжение намиращо се в източната част на с. Ресен, кръстовището на ул. „Георги Димитров“ и ул. „Димо Рогов“ и прилежащите жилищни сгради, Кметство с. Ресен; изграждане на подпорна стена и канализация за ново спортно игрище с местоположение от западната страна на стадион „Ивайло“, гр. Велико Търново. През 2023 година е изпълнено проектирането за реконструкция на водосток между с. Шемшево и нов мост над р. Янтра;

Група проекти 1.3.2. Разширяване/ доизграждане и създаване на нови паркови пространства в община Велико Търново

Отчетен напредък

Реконструирани обществени паркове и пространства

Изпълнен През 2023 година в 5 населени места са реконструирани обществени паркове и пространства - Беляковец, Шемшево, Момин сбор, Присово, Ветринци.

Изпълнен През 2021 година Общинска програма за асистирана репродукция отбелязва своя 10 годишен юбилей със създаването на „Гората на децата“ в парк „Кольо Фичето“ като са засадени 66 дръвчета, колкото е и броя на родените бебета, чиито родители са част от програмата и са подпомогнати за справяне с репродуктивните проблеми чрез ин-витро процедури.

Изпълнен Приключи изграждането и техническото оборудване на покрита сцена в Летния театър в парк „Марно поле“, както и подменени седалките за публиката; доставена е кабина тип контейнер за каса на тоалетната в парка. С партньорските проекти „Варуша юг“ с Клуб ТАМ и „Град - изкуство - природа“ на Арт група Дупини са разработени нови пространства за визуални изкуства на територията на Стария град.

Изпълнен Извършена е подмяна на настилка на градския площад, гр. Дебелец. В с. Беляковец е направен ремонт площадно пространство; извършен е основен ремонт на фонтан, с. Ресен.

Ремонт и изграждане на детски площадки в откритите пространства на територията на гр. Велико Търново

През 2021 година са изградени 2 нови детски площадки: на ул. „Ниш“ и на ул. „Д. Чоканов“. Извършени са ремонтни дейности и подновяване на съоръжения на 29 бр. детски и 7 спортни и фитнес площадки.

Изпълнен През 2022 година са реализирани следните обекти: детска площадка в парк „Бузлуджа“ - изграждане на подход за хора със затруднена подвижност, поставяне на ударопоглъщаща настилка и въртележка за деца със специални потребности. Изградена е 1 нова детска площадка на ул. „Славянска“. Извършвани са основни ремонтни дейности и подновяване на съоръжения на 5бр. детски площадки.

През 2023 година са реализирани следните обекти: Изградена е нова детска площадка на ул. „Димитър Буйнозов“; извършени са ремонтни дейности и подновяване на съоръжения на 20 детски площадки.

Ремонт и изграждане на детски площадки в малките населени места

През 2021 години са реализирани проекти за подобряване състоянието на откритите пространства с финансиране от ПУДООС: Проект „Килифарево – 2021“ по Националната кампания „Чиста околна среда“ и Проект „Чиста и безопасна детска площадка - Здраве в аванс“, с. Беляковец. Обновена е детска площадка с. Самоводене.

Изпълнен През 2022 години са реконструирани обществени паркове и пространства в селата Присово, Беляковец, Балван, Русаля, Момин сбор, Ветринци, с финансиране по Програма „Инициативи на местните общности“.

През 2023 години са извършени основни ремонти на детските площадки в Централен градски парк, гр. Дебелец; изграждане на детска площадка за игра на открито, с. Арбанаси; изграждане на кът за отдих „Зелен оазис“, с. Ялово; изградена е площадка Движение и пътна безопасност в с. Ресен; извършена е доставка и монтаж на детски съоръжения и люлки на детските площадки в селата с. Ресен, с. Балван, с. Церова Кория, с. Беляковец, с. Вонеща вода.

Видеонаблюдение

През 2021 година продължава изграждането и надграждането на системата за видеонаблюдение на територията на населените места в Община Велико Търново с изградени нова две системи за видеонаблюдение в с. Войнежа, както и в сградата на общинска администрация – 3-ти етаж.

Изпълнен

През 2022 година са изградени системи за видеонаблюдение с. Арбанаси, с. Русаля, с. Ново село. Извършено е поддържане и разширяване на системата за видеонаблюдение на територията на населените места в Община Велико Търново: с. Арбанаси; с. Ново село; с. Русаля.

През 2023 година са инвестирани средства в системата за видеонаблюдение в с. Ново село и по поддържането и разширяването на системата за видеонаблюдение в с. Ресен и с. Райковци.

Общият брой изградени и разширени системи за видеонаблюдение в населените места е 27.

Мярка 1.4. Кръгова и ниско въглеродна икономика

В обхвата на мярката са обособени 3 групи проекти:

Група проекти 1.4.1. Повишаване осведомеността за кръговата и ниско въглеродна икономика

Група проекти 1.4.2. Изграждане на техническа инфраструктура за целите на кръговата и ниско въглеродна местна икономика

Група проекти 1.4.3. Насърчаване на чист енергиен преход на местната индустрия, зелени инвестиции, кръгова и нисковъглеродна икономика

Група проекти 1.4.1. Повишаване осведомеността за кръговата и ниско въглеродна икономика

Отчетен напредък

Изпълнен:

Проект BGENVIRONMENT-3.001-0006-CO2 Живей в кръговата! Разреша проблема!

Изпълнен е проект BGENVIRONMENT-3.001-0006-C02 Живей в кръговрата! Разрешава проблема!, финансиран от програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ на Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021. (14.09.2021 - 13.09.2023), Бенефициент: Частно основно училище „Образователни технологии“. Общата стойност на проекта е 382 883,26 лв., като безвъзмездната финансова помощ е в размер на 344 594,94 лв., съфинансирането от страна на бенефициента е в размер на 38 288,32 лв. Проектът се реализира в партньорство с Детски научен център „Музейко“, „Норвежки музей за наука и технологии“, ЧПГ „Образователни технологии“, СУ „Вела Благоева“ гр. Велико Търново, ОУ „Св. Климент Охридски“, с. Дебрен. Проектът е насочен към повишаване осведомеността и участието относно управлението на ресурси, рециклирането на отпадъци и кръговата икономика сред училищата и населението посредством разработване и провеждане на образователни програми и кампании. Създадени и пилотирани са 6 образователни програми с дигитални ресурси, подходящи за обучение в присъствена и виртуална среда на ученици от всички етапи на обучение, с цел формиране на знания, умения, ценности и поведение по отношение на управление на отпадъци, кръгова икономика и отговорно потребление и пр.; трансфер на опит от Норвегия, внедряване на добри модели и практики в училище и в местните общности за формиране на знания, умения, нагласи и навици за устойчив начин на живот.

Група проекти 1.4.2. Изграждане на техническа инфраструктура за целите на кръговата и ниско въглеродна местна икономика

Не е отчетен напредък

Група проекти 1.4.3. Насърчаване на чист енергиен преход на местната индустрия, зелени инвестиции, кръгова и нисковъглеродна икономика

Отчетен напредък

През 2023 година са изпълнени 8 проекта за възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност, финансирани от ОПИК 2014-2020

BG16RFOP002-6.002-0124-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-6.002-0518-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-6.002-0238-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-6.002-0011-C02, частен бенефициент
BG16RFOP002-6.002-0779-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-6.002-0766-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-6.002-0031-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-6.002-0800-C01, частен бенефициент

В процес на изпълнение са 2 проекта, финансирани от ПРСР 2014-2020г.

В процес на изпълнение: BG06RDNP001-4.012-0975-C02 Инвестиции в иновативно оборудване за кокошки-носачки и изграждане на фотоволтаична система за собствени нужди, финансиран от ПРСР (17.02.2023 - 15.06.2025), частен бенефициент, гр. Дебелец

В процес на изпълнение: BG06RDNP001-4.015-0335-C01 Инвестиции за внедряване на иновативни технологии в производствения процес и изграждане на фотоволтаична инсталация, финансиран от ПРСР (09.08.2023- 15.06.2025), частен бенефициент

През 2023 година започва изпълнението на 9 проекта на обща стойност 6 820 558,25 лв., финансирани по НПВУ, Процедура BG-RRP-3.006 Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията

BG-RRP-3.006-0165-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0012-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0111-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0081-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0212-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0292-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0533-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0533-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.006-0264-C01, частен бенефициент

1.2.2. Напредък по изпълнението на Приоритет 2

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 2 са ориентирани към разширяване на социалната инфраструктура и социалните услуги и създаване на условия за социално включване; инвестиции в здравна инфраструктура и продължаване силната местна политика за превенция на здравето, както и изграждане и обновяване на спортна инфраструктура.

В Приоритет 2 са включени 2 мерки:

Мярка 2.1. Обогатяване на спектъра от социални услуги

Мярка 2.2. Повишаване здравната грижа

Мярка 2.1. Обогатяване на спектъра от социални услуги

В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

Група проекти 2.1.1. Изграждане/адаптиране на нова социална инфраструктура за предоставяне на интегрирани социално – здравни услуги за възрастни хора

Група проекти 2.1.2. Разширяване на създадената мрежа от социални услуги на територията на Община Велико Търново

Група проекти 2.1.1. Изграждане/адаптиране на нова социална инфраструктура за предоставяне на интегрирани социално – здравни услуги за възрастни хора

Отчетен напредък

Изпълнен Проект BG05M9OP001-2.061-0002-C03 Разкриване на Дневен център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, вкл. с тежки множествени увреждания

Проект BG05M9OP001-2.061-0002-C03 Разкриване на Дневен център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, вкл. с тежки множествени увреждания, ОПРЧР (01.03.2021 - 30.06.2023), Бенефициент Община Велико Търново - ремонтване и адаптиране помещения в сграда общинска собственост на ул. „Цветарска“ 14, гр. Велико Търново, закупуване на лифтер, специализирани електрически легла и кушетка, транспортно средство – бус.

Осигурена е устойчивост на проектните дейности чрез създаване на социална услуга „Дневен център за пълнолетни лица с тежки множествени увреждания“, с брой потребители 30, гр. Велико Търново, ул. „Цветарска“ № 14, ет. 1, считано 01.07.2023 год., със средства за издръжка на социалната услуга от държавния бюджет чрез общинския бюджет, определяни ежегодно с Решение на Министерски съвет.

В Дневния център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, вкл. с тежки множествени увреждания потребителите получават подкрепа, свързани с посрещане на ежедневните потребности, занимания за развитие на основни умения в зависимост от възрастта и личните нужди, занимателна трудотерапия, организиране на свободното време и разширяване на социалните контакти.

В Центъра се предоставят и иновативни дейности подкрепящи семействата на лицата с увреждания, краткосрочно настаняване в иновативната услуга „Заместваща грижа“ на лицата с увреждания, за срок не по-дълъг от 14 дни в годината.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-2.004-0046-C06 Общностен център за деца и родители „ЦАРЕВГРАД“

Проект BG05M9OP001-2.004-0046-C06 Общностен център за деца и родители „ЦАРЕВГРАД“, ОПРЧР, (01.08.2016 - 30.06.2023), Бенефициент Община Велико Търново. Успешно са приключили проектните дейности. Осигурена е устойчивост на проектните дейности, чрез създаване на социална услуга „Общностен център за деца и семейства“, с брой потребители 78, гр. Велико Търново, бул. „България“ № 24, считано 01.07.2023 година, със средства за издръжка на социалната услуга от държавния бюджет, чрез общинския бюджет, определяни ежегодно с Решение на Министерски съвет.

Общностен център за деца и родители „ЦАРЕВГРАД“ предоставя услуги за ранно детско развитие, в подкрепа на бъдещи родители, семейства с деца от 0 до 7-годишна възраст, както и деца с увреждания и забавяне в развитието.

През периода са предоставени следните услуги:

Услугата „Ранна интервенция на уврежданията и индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания“ (РИУ и ИППДУ) е предоставяна през 2021 г. - 103 деца, 2022 г. - 76 деца.

Услугата „Формиране и развитие на родителски умения и семейно консултиране и подкрепа“ (ФРРУ и СКП) през 2021 г. - 210 индивидуални

консултации с 38 бъдещи и настоящи родители, 7 групови консултации на различни теми, с участие на 33 бъдещи и настоящи родители; 64 информационни срещи; 64 домашни посещения на територията на Община Велико Търново. Проведени са информационни срещи и обходи в гр. В. Търново, селата – Водолей, Дичин, Ресен, Самоводене, Хотница, Емен, Присово, Пчелище, Церова Кория, Миндя, Къпиново, Шереметя, Малки Чифлик, Никюп; Момин сбор, Балван, Ново село, Малки чифлик, Шереметя, с. Водолей, гр. Дебелец, както и в детски градини: „Иванка Ботева“, „Евгения Кисимова“, „Ивайло“, „Слънчев дом“, „Райна Княгиня“, „Соня“, „Св. Св. Кирил и Методий“, „Здравец“, „Пролет“, „Рада Войвода“, „Шареният замък“; детски ясли „Щастливо детство“, „Пролет“, „Слънце“, „Мечо Пух“. През 2022г. екипът на услугата е работил със 117 семейства (бъдещи родители и родители с деца до 7-год. възраст), провел 223 индивидуални консултации; провел 26 групови консултации; 147 информационни срещи и 61 информационни обхода. Екипът на услугата е извършил 43 домашни посещения на територията на Община Велико Търново. Оказана е подкрепа на бременни здравно неосигурени жени, в т.ч. срещи и консултации с акушерка, педиатър, юрист.

Услугата „Семеен център за деца от 0 до 3 години“ през 2021 година е ползвана ежесечно от средно 10 деца, 2022 г. - средно между 5 и 12 деца.

Екипът на Общностен център за деца и родители „ЦАРЕВГРАД“ организира и е част от различни събития. Регулярно се публикува информация в страницата и профила на ОЦДР във фейсбук. Провеждат се консултации по телефон, изпращат се електронни писма с материали, подготвени от екипите.

Изпълнен

Проект BG16RFOP001-5.002-0004-C01 Изграждане на комплекс за социални грижи за възрастни хора и лица с умствена изостаналост

През 2021 година приключва реализацията на проектните дейности по Проект BG16RFOP001-5.002-0004-C01 Изграждане на комплекс за социални грижи за възрастни хора и лица с умствена изостаналост, ОПРР (04.02.2019 - 31.01.2022), бенефициент Община Велико Търново с изграждане на социалната инфраструктура за разкриването на 4 бр. „Център за грижа за лица с умствена изостаналост“ с общ капацитет 60 лица (места) в с. Церова кория, община Велико Търново и 1 бр. „Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване“ с капацитет 15 лица (места) в град Велико Търново, ул. „Симеон Велики“ № 3, вх. В.

През 2022 година стартира изпълнението на подписания Административен договор за осигуряване на безвъзмездна финансова помощ за нова дългосрочна грижа за възрастните и хората с увреждания – Етап 2. Разкриват се пет нови социални услуги от резидентен тип: „Комплекс от социални услуги за лица с умствена изостаналост“, включващ: Център за грижи за лица с умствена изостаналост I село Церова кория, ул. „Втора“ № 28, с капацитет 15 места; Център за грижи за лица с умствена изостаналост II село Церова кория, ул. „Втора“ № 28, с капацитет 15 места; Център за грижи за лица с умствена изостаналост III, село Церова кория, ул. „Втора“ № 28, с капацитет 15 места и Център за грижи за лица с умствена изостаналост IV, село Церова кория, ул. „Втора“ № 28, с капацитет 15 места.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-2.019-0018-C01 „Разкриване на комплекс от социални услуги за деца“

Проект BG05M9OP001-2.019-0018-C01 „Разкриване на комплекс от социални услуги за деца“, ОПРЧР (01.08.2020 - 01.08.2022), Бенефициент Община Велико Търново. Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите, Етап 2 - предоставянето на социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства. В изпълнение на дейностите заложените по проекта продължава предоставянето на услуги в разкритата социална услуга „Комплекс от социални услуги за деца“ намираща се във Велико Търново на ул. „Симеон Велики“ №3 и включващ „Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства“ и „Преходно жилище за деца от 15 до 18 години. Проектните дейности са в изпълнение на Процедура „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите – етап 2 – предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства“ – компонент 1“

Реализирани дейности: В изпълнение на проектните дейности в Комплекс от социални услуги за деца са работили 29 лица; Предоставена грижа и подкрепа на 24 деца в разкрития Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства. Предоставена необходимата подкрепа и консултиране на 27 родители и близки на деца с увреждания в разкрития Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства. Настанени 7 потребители в Преходно жилище за деца от 15 до 18 години.

За осигуряване на устойчивост на разкритите по проекта услуги, Община Велико Търново стартира необходимите действия по разкриването им

като социални услуги, делегирани от държавата дейности, съгласно действащото законодателство. С Решение № 1011 от 30.06.2022 година на ВТОБС, считано от 02.08.2022 година е разкрит Комплекс от социални услуги за деца, гр. Велико Търново, ул. „Симеон Велики“ № 3, включващ следните социални услуги, делегирани от държавата дейности: „Преходно жилище“ за деца от 15 до 18 години, с капацитет от 8 потребители и „Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства“, с капацитет 30 потребители.

През 2021 година е изградена адаптирана детска площадка с деца с увреждания в дворното пространство на КСУД.

Изпълнен „Реновиране и модернизация на материалната база на Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Церова кория“

През 2021 година проект „Реновиране и модернизация на материалната база на Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Церова кория“ е финансиран от Фонд „Социална закрила“ към МТСП. В изпълнение на дейностите са обновени и модернизирани общите части и помещения на сградата на социалната услуга, в т. ч.: коридори, фойета, трапезария, всекидневна, санитарни възли. Изградена е рампа за инвалидни колички, което позволява безпроблемния достъп до сградата на хората с увреждания и затруднения в придвижването. Извършени са: частична подмяна и реновиране на покривната конструкция на сградата; обновяване на електрическата, ВиК и отоплителната инсталации; подмяна на съществуващите конвенционални осветителни тела с LED осветление.

Реализацията на проекта допринася, както за подобряване на материалната база, така и за повишаване качеството на услугите, предоставяни от Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Церова кория. Осигурена е по-уютна, комфортна и достъпна жилищна среда за 14 потребители, настанени в социалната услуга. Улесни се процеса по поддържане на високо ниво на хигиена в сградата. Един от резултатите от изпълнението на проекта е оптимизация на текущите експлоатационни разходи за обслужване на сградата на социалната услуга.

За реализацията на проекта са осигурени средства в размер на 49 707.32 лв. като 50% са безвъзмездна финансова помощ, предоставена от страна

на Фонд „Социална закрила“, и 50% - собствен финансов принос на Община Велико Търново.

През 2021г. е закупено кухненско оборудване за нуждите на Център за настаняване от семеен тип за лица с умствена изостаналост с. Церова кория.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-2.090-0019-C01 „Центрове за дългосрочна грижа - новите социални услуги в Община Велико Търново“

Проект BG05M9OP001-2.090-0019-C01 „Центрове за дългосрочна грижа - новите социални услуги в Община Велико Търново“, ОПРЧР (01.08.2022 - 30.06.2023), Бенефициент Община Велико Търново. Проектът осигурява подкрепа на целевите групи чрез разкриване на 4 бр. социални услуги от резидентен тип - Център за грижа за лица с умствена изостаналост и 1 бр. Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване. Четирите центъра са разкрити в новопостроени едноетажни сгради, а единият - в ремонтирана двуетажна сграда, по Проект по ОПРР, с капацитет от по 15 места всеки.

Осигурена е устойчивост на проектните дейности, чрез разкриване на 4 бр. социални услуги от резидентен тип - Център за настаняване от семеен тип за лица с умствена изостаналост, с. Церова кория и 1 бр. Център за настаняване от семеен тип за стари хора, гр. Велико Търново, като делегирана от държавата дейност, считано от 01.07.2023 г.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-2.062-0004-C02 „Разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични разстройства и с интелектуални затруднения“

Проект BG05M9OP001-2.062-0004-C02 „Разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични разстройства и с интелектуални затруднения“, ОПРЧР 2014-2020 (22.12.2020 - 22.06.2023), Бенефициент Община Велико Търново - основен ремонт сграда, закупуване на компютри, закупуване на кушетка и лифтер, лек автомобил.

Осигурена е устойчивост на проектните дейности, чрез създаване на социална услуга „Център за социална рехабилитация и интеграция“ за лица с психични разстройства и интелектуални затруднения, с брой потребители 40 в село Церова кория, считано 01.12.2023 година, със средства за издръжка на социалната услуга от държавния бюджет чрез

общинския бюджет, определяни ежегодно с Решение на Министерски съвет.

През 2021 година са закупени компютърна конфигурация с графична станция и 1 бр. лаптоп за нуждите на Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни лица над 18 години.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-2.029-0003-C01 Кризисен център за лица „ТЪРНОВГРАД“

Проект BG05M9OP001-2.029-0003-C01 „Кризисен център за лица „ТЪРНОВГРАД“ (2020 – 2021), ОПРЧР 2014-2020, Бенефициент: Община Велико Търново. По проекта е разкрит „Кризисен център“ за лица - блок 1 гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ №8 с капацитет 15 места и „Кризисен център“ за лица - блок 2 гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ №6 с капацитет 15 места .

Считано от 01.02.2021 год., съгласно Заповед на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане- гр. София за предварително одобрение за създаване на социалната услуга Кризисен център за лица гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ № 6 и Кризисен център за лица гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ № 8, с Капацитет 15 места и на основание Решение № 493/2021 на Великотърновски общински съвет, спазвайки разпоредбите на Закона за социалните услуги и Правилника за прилагане на закона за социалните услуги, са създадени 2 специализирани социални услуги - Кризисен център за лица с адрес: гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ № 6, с капацитет 15 места и Кризисен център за лица с адрес: гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ № 8, с капацитет 15 места.

Изпълнен

Разкриване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“

Съгласно Решение на Великотърновски общински съвет № 451/28.01.2021г., и в изпълнение на Заповед № РД01-2522/31.12.2020 г., на Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане, считано от 01.01.2021 година на територията на Община Велико Търново е създадена и функционира социалната услуга „Асистентска подкрепа“ с адрес: гр. Велико Търново, ул. „Филип Тотю“ № 18, с капацитет 208 потребители.

С Решение № 762/2021 г. на Великотърновски общински съвет е утвърдено длъжностно разписание за социалната услуга, като общата щатна численост на персонала на социалната услуга се увеличава на 69 щатни бройки. Към края на 2021 г. общият брой на лицата, ползващи

социалната услуга е 191 потребители, а общият брой на лицата ползвали социалната услуга - 225. 324 са лицата, заявили желание да ползват социалната услуга „Асистентска подкрепа“, като от тях 318 лица са подали заявления през 2021 година. Ползвачи социалната услуга са 213 лица от град Велико Търново и 16 населени места в общината, които се обслужват от 65 лица назначени на длъжността „Социален асистент“. Преминали през социалната услуга са 265 лица. В списък с чакащи за ползване на социалната услуга са включени 28 лица.

Ползвателите на услугата към края на 2022 година са общо 220 лица от град Велико Търново и от 18 населени места в общината. Потребителите се обслужват от 68 лица назначени на длъжност „Социален асистент“. Общият брой на потребителите ползвали социалната услуга през 2022 г. е 311 лица. От стартиране на социалната услуга до края на 2022 г. 450 лица са заявили желанието си да я ползват, от тях 162 са през 2022 г., а в списък с чакащи за ползване на социалната услуга са включени 47 лица.

Към края на 2023 година, потребители на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ са общо 214 лица от град Велико Търново и от 18 населени места в община Велико Търново, на които се предоставят почасови социални услуги в домашна среда от 66 социални асистенти, от които 11 на 4 часов работен ден. За управление и администриране на социалната услуга са назначени 6 лица. Чрез предоставяне на асистентска подкрепа са подпомогнати в домашна среда 270 потребители. От стартиране на социалната услуга до края на 2023 година 577 лица са заявили желанието да ползват асистентска подкрепа, от тях 97 са през 2023 г. Към края на 2023 година в списък с чакащи за ползване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ са включени 83 лица. Считано от 01.12.2023 г., броя на потребителите на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ е променен от 208 на 458 потребители.

През 2023 година е разработена и утвърдена цялостната документация, необходима за функционирането на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ в съответствие с нормативно определените стандарти за качество утвърдени съгласно Наредба за качеството.

Изпълнен

Проект „Закупуване на лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж – Велико Търново“

Проект „Закупуване на лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж – Велико Търново“, финансиран от Целева програма „Патронажна мобилност за доставка на топъл обяд“ в изпълнение на Договор за съвместна дейност, сключен между Община Велико Търново и Фонд „Социална закрила“ към МТСП,

през месец май 2023 година Община Велико Търново закупи нов лекотоварен автомобил за разнос на храна за нуждите на Домашен социален патронаж.

Социалният патронаж доставя храна на повече от 650 потребители от 19 населени места на територията на общината. Оптимизира се работния процес за персонала, пряко ангажиран с доставянето на храна, което допринесе за повишаване качеството на услугите, предоставяни от Домашен социален патронаж.

Изпълнен

Строително-ремонтни дейности в част от административната сграда на Дом за стари хора „Венета Ботева“, гр. Велико Търново

През 2021 година Община Велико Търново, стартира реализирането на Проект „Патронажна грижа + в Община Велико Търново“. В изпълнение на Направление 2 – дейност „Превенция на COVID-19 в социалните услуги, делегирани от държавата дейности“ са извършени строително-ремонтни дейности в част от административната сграда на Дом за стари хора „Венета Ботева“, гр. Велико Търново за физическо преграждане на помещения с цел обособяване на индивидуални помещения за изолация на потребители, в случай на идентифициран потребител с COVID-19 или на случай със симптоми на коронавирус.

Изпълнен

Обновяване на социалната инфраструктура в населените места и закупени за нуждите на социалните услуги материални активи

През 2021 година е извършен основен ремонт на Център за работа с деца и младежи село Хотница, на Защитено жилище за лица с умствена изостаналост гр. Дебелец, на Център за работа с деца и младежи село Церова кория; извършен ремонт на детска площадка на Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания III, гр. Велико Търново, ул. „Колоня Товар“ № 14; аварийен ремонт на котел на Център за настаняване от семеен тип за лица с умствена изостаналост, западно крило, гр. Велико Търново, ул. „Никола Габровски“ № 49; ремонт за окабеляване на Дом за стари хора „Венета Ботева“ гр. Велико Търново. В Дневен център за деца с увреждания „Дъга“ са извършени ремонтни дейности и е закупен климатик. В Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания I, гр. Велико Търново, ул. „Ил. Драгостинов“ № 3А е извършен ремонт на детска площадка, аварийен ремонт на котел, закупена компютърна конфигурация. За нуждите на Център за социални услуги, гр. Велико Търново са Закупени компютърна конфигурация и 3 бр. лаптопи.

Закупени са лек автомобил с рампа за инвалидни колички за нуждите на Центрове за настаняване от семеен тип I, II, III за младежи с увреждания и деца без увреждания гр. Велико Търново; извършен е основен ремонт сгради общинска собственост на територията на кметство Килифарево - помещение за нуждите на Център за работа с деца и младежи.

През 2022 г. е закупен интерактивен под и беседка с ударопоглътща настилка за нуждите на Дневен център за деца и младежи с увреждания „Дъга“ гр. Велико Търново; многофункционална кушетка за кинезитерапия за Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни и лица с увреждания над 18 години гр. Велико Търново; климатици, компютърни конфигурации и други.

През 2023 г. е подменена цялостна дограма на Център за работа с деца и младежи с. Церова кория, на Клуб на пенсионера и инвалида с. Ялово, на Клуб на пенсионера и инвалида с. Ветринци. Ремонтирано и обновено вътрешното пространство на Клуб на пенсионера и инвалида гр. Велико Търново ул. „Краков“ № 8а;

Изпълнен Продължаване на дейността на Клубовете на пенсионера и инвалида на територията на Община Велико Търново;

На територията на Община Велико Търново функционират 34 Клубове на пенсионера и инвалида с разкрити 36 работни места за длъжността „уредник“, с финансиране осигурено от общинския бюджет.

През 2021 година са извършени ремонти на клубовете на пенсионера и инвалида в гр. Велико Търново, кв. „Чолаковци“, с. Хотница, с. Пушево, с. Русаля, с. Балван.

Група проекти 2.1.2. Разширяване на създадената мрежа от социални услуги на територията на Община Велико Търново

Отчетен напредък

Изпълнен Проект BG05M9OP001-2.101-0077-C02 Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Велико Търново, Компонент 3

През 2021 година приключва изпълнението на проект BG05M9OP001-2.101-0077-C02 Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Велико Търново, Компонент 3, ОПРЧР, (2020 - 2021), Бенефициент Община Велико Търново.

Чрез изпълнение на дейностите по процедурата се подкрепят мерките по време на въведеното извънредно положение и съпътстващия го наложителен период на социална изолация на територията на цялата страна, чрез ограничаване контактите между хората, като са подкрепени лицата, които са застрашени в най-голяма степен от COVID-19. Индикативният брой потребители по проекта е 296 лица, които получават подкрепа чрез доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства /закупени със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора/, заплащане на битови сметки и заявяване и получаване на неотложни административни услуги /със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора/. Доставката на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства, заплащане на битови сметки и заявяване и получаване на неотложни административни услуги, са ползвали 356 лица от 23 населени места на територията на общината.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-2.103-0070-C01 Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Велико Търново, Компонент 4

През 2021 година приключва изпълнението на проект BG05M9OP001-2.103-0070-C01 Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Велико Търново, Процедура BG05M9OP001-2.103 Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 4, ОПРЧР, (2020 - 2021), Бенефициент Община Велико Търново.

В изпълнение на дейностите по проекта, продължи предоставянето на интегрирани здравно-социални услуги от страна на разкрития Център за почасово предоставяне на мобилни интегрирани здравно-социални услуги в общността или в домашна среда /Център за патронажна грижа/ на лица от следните целеви групи: възрастни хора над 65 години с ограничения или в невъзможност за самообслужване; лица с увреждания и техните семейства.

В рамките на проекта се предоставят услуги в 2 основни направления: социални услуги, чрез назначените към центъра Домашни санитарии; здравни грижи, чрез назначените Медицински сестри.

Предоставяни са интегрирани здравно-социални услуги на 157 лица от 17 населени места на територията на Община Велико Търново: гр. Велико Търново, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Габровци, с. Пъровци, с. Плаково, с. Вонеща вода, с. Присово, с. Церова кория, с. Миндя, с.

Леденик, с. Ново село, с. Русаля, с. Хотница, с. Емен, с. Никюп и с. Арбанаси.

В Центъра за патронажна грижа е назначен следния персонал - специалист, социални дейности - 2 бр.; психолог - 1 бр.; медицинска сестра - 3 бр.; домашен санитар - 18 бр.; шофьор - 1 бр.

Изпълнен

Проект BG05M9OP001-6.002-0077-C01 Патронажна грижа + в Община Велико Търново

През 2022 година приключва Проект BG05M9OP001-6.002-0077-C01 „Патронажна грижа + в Община Велико Търново“, ОПРЧР, (05.04.2021 - 21.10.2022), Бенефициент Община Велико Търново. Проектът цели осигуряване на подкрепа, чрез предоставяне на патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания, чрез услуги в домашна среда, както и подкрепа за адаптиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности във връзка с разпространението на COVID-19. За реализацията ѝ ще се осъществят два типа дейности, разпределени в направления:

Направление I – дейност „Патронажна грижа“. Изпълнението на дейностите осигурява предоставянето на интегрирани здравно-социални услуги и психологическо консултиране, както и подкрепа чрез доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства /закупени със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора/, заплащане на битови сметки и заявяване и получаване на неотложни административни услуги /със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора/ на над 177 лица, в т.ч. хора с увреждания, възрастни хора в невъзможност от самообслужване, лица над 54 г., други уязвими групи, вкл. лица поставени под карантина във връзка с COVID-19, лица от рисковите групи за заразяване с COVID-19.

В изпълнение на проектните дейности, в периода от стартиране предоставянето на патронажна грижа до 31.12.2021 г. са подкрепени 208 лица от целевата група, от които 22 лица, ползват услугата доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства /закупени със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора/, заплащане на битови сметки и заявяване и получаване на неотложни административни услуги /със средства на потребителите или с други средства, различни от тези по договора/.

По Направление 1 на Проект „Патронажна грижа + в Община Велико Търново“ в разкрития Центъра за патронажна грижа, са работили 30 лица.

През 2022 година са реализирани дейности: предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги и психологическо консултиране, както и подкрепа, чрез доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства, заплащане на битови сметки и заявяване и получаване на неотложни административни услуги на над 177 лица, в т.ч. хора с увреждания, възрастни хора в невъзможност от самообслужване, лица над 54 г., други уязвими групи, вкл. лица поставени под карантина във връзка с COVID-19, лица от рисковите групи за заразяване с COVID-19; Подкрепа на 229 лица от целевата група, от които 26 лица са ползвали услугата доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства, заплащане на битови сметки и заявяване и получаване на неотложни административни услуги.

Услуги по проекта са ползвали лица от 17 населени места на територията на Община Велико Търново, както следва: гр. Велико Търново, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Габровци, с. Пъровци, с. Плаково, с. Вонеща вода, с. Присово, с. Церова кория, с. Миндя, с. Леденик, с. Ново село, с. Русаля, с. Хотница, с. Емен, с. Никюп, с. Арбанаси.

Направление II – дейност „Превенция на COVID-19 в социалните услуги, делегирани от държавата дейности“. Подкрепа на лицата назначени в социалните услуги, делегирани от държавата дейност, функциониращи на територията на Община Велико Търново, както и настанените потребители, чрез осигуряване на лични предпазни средства /ЛПС/, въвеждане на мерки за дезинфекция на сградния фонд, тестване на персонала и на потребителите за COVID-19, физическо разделяне/преграждане на помещения, допълнителни плащания на персонала за положен извънреден труд, осигуряване на компютърна техника, таблети, телефонни апарати и др., с цел адаптиране и приспособяване на социалните услуги, делегирани от държавата дейности в контекста на епидемичната обстановка и осигуряване на възможности за тяхното предоставяне дистанционно (онлайн консултиране, скайп връзка и др.).

През 2021г. са доставени необходимите дезинфектанти и ЛПС на социалните услуги, функциониращи на територията на Община Велико Търново, делегирана от държавата дейност. С цел превенция и организиране на работния процес в условията на епидемична обстановка, Община Велико Търново осигури бързи антигенни тестове за

тестване на място в четирите специализирани институции, както на персонала, така и на потребителите – извършвани са PCR-тестове и бързи антигенни тестове на потребители на социални услуги от резидентен тип, делегирани от държавата дейност. С цел осигуряване на възможности за дистанционно предоставяне на социални услуги в условията на епидемичната обстановка, по проекта са закупени и 3 бр. преносими компютри, предоставени на 3 социални услуги за деца.

За въвеждане на мерки за ограничаване на разпространението на COVID - 19, в 19 социални услуги, държавно делегирани дейности, управлявани от Община Велико Търново, през 2021 г. са назначени 59 лица, като допълнителен персонал, от които 33 лица на длъжност „Хигиенист“ и 26 лица на длъжност „Санитар“.

За периода на реализация на проекта са подкрепени 407 потребители на социални услуги, делегирани от държавата дейности. В изпълнение на дейности за превенция на COVID-19 са подкрепени и 298 лица от щатния персонал на социалните услуги, делегирани от държавата дейности.

През 2022 година е извършен ремонт на част от административната сграда за обособяване на помещения за физическо разделяне и изолиране на потребители, в случай на положителен резултат за COVID-19 или изразена подобна симптоматика. Назначени общо 64 лица като допълнителен персонал в 21 социални услуги, делегирани от държавата дейности, управлявани от Община Велико Търново. Подкрепени са 454 потребители на социални услуги и 326 лица от щатния персонал на социалните услуги, делегирани от държавата дейност.

Изпълнен

BG05M9OP001-6.004-0089-C01 Патронажна грижа + в Община Велико Търново

Проект „Патронажна грижа + в Община Велико Търново, Компонент 2“
(06.05.2022 - 06.11.2022)

Проектът е естествено продължение на предходния, като за него е сключено Допълнително споразумение към Административния договор за предоставяне на БФП, с общ бюджет в размер на 2 169 863.05 лв.

В изпълнение на проектните дейности продължава осъществяването на двата типа дейности, разпределени в направления:

Направление I – дейност „Патронажна грижа“. През 2022 година са подкрепени 194 лица от целевата група, от които 25 лица са ползвали услугата доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства, заплащане на битови сметки и заявяване

и получаване на неотложни административни услуги. Услуги по проекта са ползвали лица от 17 населени места на територията на Община Велико Търново.

По Направление II – дейност „Превенция на COVID-19 в социалните услуги, делегирани от държавата дейности“

Реализирани дейности: Доставка на необходимите дезинфектанти и ЛПС на социалните услуги, функциониращи на територията на Община Велико Търново, делегирани от държавата дейности. Назначени общо 57 лица, като допълнителен персонал в 19 социални услуги, делегирани от държавата дейности, управлявани от Община Велико Търново. Подкрепа на 468 потребители на социални услуги и 316 лица от щатния персонал на социалните услуги, делегирани от държавата дейности.

Изпълнен

Разширяване дейността на Домашен социален патронаж гр. Велико Търново

Разширяване дейността на Домашен социален патронаж гр. Велико Търново, база Дебелец, осигуряване на ново оборудване и обзавеждане на базата на Кухнята майка.

Услугите, предоставяни от Домашен социален патронаж са местна дейност, финансирана със средства от общинския бюджет.

През периода 2021 – 2023 година към услугата са присъединени потребители от 4 населени места. От услугата „Доставяне на храна в дома“ са се възползвали общо лица потребители на Домашен социален патронаж, както следва: 2021 година – 667 лица, 2022г. - 175 лица; през 2023 г. - 668 лица от следните населени места: гр. Велико Търново, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Ресен с. Велчево, с. Леденик, с. Присово, с. Пчелище, с. Церова Кория, с. Шемшево, с. Миндя, с Балван, с. Ново село, с. Пушево, с. Момин сбор, с. Беляковец, с. Никюп1 с. Русаля и с. Къпиново.

Домашен социален патронаж – Велико Търново, база гр. Дебелец, обезпечава нуждите от приготвена храна за потребителите на социални услуги на територията на Община Велико Търново за 2021 г. - 160 лица – потребители на следните социални услуги на територията на Община Велико Търново: Обществена трапезария (135 лица); Дневен център за деца и младежи с увреждания „Дъга“, гр. Велико Търново (25 лица); за 2022 година: Обществена трапезария (135 лица); Дневен център за деца и младежи с увреждания „Дъга“, гр. Велико Търново (25 лица) и Комплекс от социални услуги за деца „Вълшебство“ - „Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните

семейства“ (15 деца). През 2023 година - общо 240 лица, потребители на социални услуги на територията на Община Велико Търново по Проект „Топъл обяд в Община Велико Търново“ по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 (200 лица); Дневен център за деца и младежи с увреждания „Дъга“, гр. Велико Търново (20 лица) и Комплекс от социални услуги за деца „Вълшебство“ - „Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства“ (20 деца).

Изпълнен Социална услуга в общността „Обществена трапезария“

През периода 2021 – 2022 година се предоставя социалната услуга в общността „Обществена трапезария“. Дейностите по реализиране на социалната услуга са насочени към подобряване качеството на живот на лица от най-уязвимите социални групи и задоволяване потребностите от храна на хора, които не могат да си я осигурят сами. Социалната услуга функционира целогодишно с финансиране от Фонд „Социална закрила“ към Министерството на труда и социалната политика. От началото на 2021 година капацитетът на услугата е значително увеличен - от 75 на 135 места, като същата функционира с пълния си капацитет. Услугата „Обществена трапезария“ подкрепя: самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии; лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане; скитащи и бездомни деца и лица.

В процес на изпълнение Проект BG05SFPR003-1.001-0127-C01 Топъл обяд в Община Велико Търново

Проект BG05SFPR003-1.001-0127-C01 Топъл обяд в Община Велико Търново, Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027 (01.01.2023 - 30.09.2025), Бенефициент Община Велико Търново

Считано от 01.01.2023 година, Община Велико Търново стартира реализацията на проект „Топъл обяд в Община Велико Търново“ по Процедура BG05SFPR003-1.001 „Топъл обяд“, Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, финансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд плюс. Стойността на БФП по проекта е 505 612.80 лв. Срокът за изпълнение на проектните дейности е 33 месеца – до 30.09.2025 година.

Проектът е насочен към осигуряване на здравословна, разнообразна и питателна топла храна за обяд на хора, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигуряват такава.

Капацитетът на услугите по проекта е 200 места. Подадени са общо 335 Заявления-декларации от кандидати за потребители на услуги по проекта.

Общо 236 лица от 12 населени места на територията на общината са ползвали услуги по проекта, както следва: гр. Велико Търново – 186 лица; гр. Дебелец – 19 лица; с. Ресен – 6 лица; с. Леденик – 4 лица; гр. Килифарево – 8 лица; с. Присово – 2 лица; с. Церова кория – 2 лица; с. Шемшево – 4 лица; с. Беяковец – 1 лице; с. Самоводене – 1 лице ; с. Арбанаси – 1 лице; с. Миндя – 2 лица.

Към 31.12.2023 година, в списъка с чакащи са 31 одобрени кандидат-потребители.

В процес на изпълнение Проект BG05SFPR002-2.001-0004-C01 „Грижа в дома в Община Велико Търново“

Проект BG05SFPR002-2.001-0004-C01 „Грижа в дома в Община Велико Търново“ (07.11.2022 - 07.05.2024), финансиран по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027. На 07.11.2022 г. Община Велико Търново подписва Административен договор за отпускане на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на дейностите на стойност 1 763 341,80 лв. Проектът цели осигуряване на подкрепа в домашна среда за 330 възрастни хора в невъзможност за самообслужване и хора с увреждания, като по този начин се защитава обществен интерес и се отговаря на нуждите на населението.

През октомври 2023 година е извършена промяна в условията по процедурата с удължаване на срока на проектните дейности до 07.02.2024 г. Със Заповед № 22-2328/08.12.2023 г. на Кмета на Община Велико Търново е възложено предоставянето на грижа в дома, като Услуга от общ икономически интерес на Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“.

През 2023 година са назначени 123 лица, на длъжностите, както следва: „Социален работник“ – 2 лица; „Координатор, грижи за възрастни хора в общността“ – 3 лица; „Психолог“ – 1 лице на 8 часов работен ден; „Медицинска сестра“ – 5 лица; „Шофьор“ – 2 лица; „Домашен санитар“ – 110 лица.

През 2023 година са предоставяни интегрирани здравно-социални услуги и психологическо консултиране на 402 лица от целевата група в 20 населени места на територията на Община Велико Търново, както следва: гр. Велико Търново, гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Самоводене, с. Пъровци, с. Балван, с. Плаково, с. Вонеща вода, с. Присово, с. Церова кория, с. Миндя, с. Леденик, с. Ново село, с. Русаля, с. Хотница, с. Емен, с. Никюп, с. Арбанаси, с. Шереметя и с. Пушево.

Изпълнен *Национален механизъм Лична помощ;*

В изпълнение на Закона за личната помощ и Наредба № РД-07-7 от 28.06.2019г. за включване в механизма лична помощ, през периода 2021 - 2023 г. Община Велико Търново, в качеството си на доставчик, продължи да организира и ръководи дейността по предоставянето на лична помощ.

Ползватели на лична помощ по реда на Закона за личната помощ са хората с трайни увреждания с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ и децата с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без определена чужда помощ.

За оптимизиране процеса по предоставяне на механизма Лична помощ, в изпълнение на Решение № 548 от 29.04.2021 г. на Великотърновски общински съвет е създадено административно звено Механизъм „Лична помощ“ към Център за социални услуги при Община Велико Търново, с численост на персонала – 4 щатни бройки.

В изпълнение на дейностите по предоставяне и ползване на лична помощ през 2021 година са подадени и приети 105 броя Заявления-декларации за включване в механизма лична помощ от кандидати за ползватели и 135 броя Заявления-декларации от кандидати за асистенти по реда на Закона за личната помощ. Сключени са 134 броя тристранни споразумения за предоставяне и ползване на лична помощ и 134 броя трудови договори. 329 асистента са предоставили лична помощ на общо 300 ползвателя, като от тях 56 са деца с увреждания.

През 2022 година са подадени и приети 141 броя Заявления-декларации за включване в механизма лична помощ от кандидати за ползватели и 144 броя Заявления-декларации от кандидати за асистенти по реда на Закона за личната помощ. Сключени са 179 броя тристранни споразумения за предоставяне и ползване на лична помощ и 179 броя

трудови договори. През 2022 г. 370 асистента са предоставяли лична помощ на общо 346 ползвателя, като от тях 65 са деца с увреждания.

През 2023 година са подадени и приети 155 броя Заявления-декларации за включване в механизма лична помощ от кандидати за ползватели и 148 броя Заявления-декларации от кандидати за асистенти по реда на Закона за личната помощ. Сключени са 209 броя тристранни споразумения за предоставяне и ползване на лична помощ и 214 броя трудови договори. 431 асистента са предоставяли лична помощ на общо 405 ползвателя, като от тях 80 са деца с увреждания. За реализиране на механизма лична помощ, към 31.12.2023 г. Агенция за социално подпомагане е предоставила средства на Община Велико Търново в размер на 3 876 789,99 лв.

Изпълнен Проект „Приеми ме 2015“

В изпълнение на проект „Приеми ме 2015“ е въведен областния модел на социалната услуга „Приемна грижа“. Считано от 01.11.2016 година е назначен Областен екип по приемна грижа, разпределени в три изнесени работни места: в гр. Велико Търново, гр. Павликени и гр. Полски Тръмбеш, които обслужват населените места в област Велико Търново. Същността на приемната грижа се изразява във временно предоставяне на грижи в домашна среда на деца и юноши, които поради различни причини не могат да бъдат отглеждани в биологичното си семейство. Проектните дейности се изпълняват чрез прилагането на иновативен модел на взаимодействие по отношение на планиране, управление и предоставяне на услугата, с оглед осигуряване на приемственост между постигнатите резултати по предходната схема „Приеми ме“ и по целесъобразност на следващите стъпки за постигане на настоящите цели.

Към края на 2021 година в област Велико Търново са утвърдени 106 приемни семейства, в т. ч. 16 семейства в община Велико Търново, 12 - в община Горна Оряховица, 11 – в община Елена, 34 – в община Павликени, 17 – в община Полски Тръмбеш, 8 – в община Свищов и 8 в община Стражица. През 2021г. са утвърдени 7 нови приемни семейства. Семействата, в които няма настанени деца са 25, в т. ч. 4 за община Велико Търново. През 2021 г. децата, които са пребивавали в приемни семейства в областта, са 150. Към края на 2021 г. по проекта са настанени 105 деца, в т.ч. 16 деца с увреждания в 81 приемни семейства. 15 са настанените деца в 12 приемни семейства за община Велико Търново. От началото 2021г. са изведени 45 деца, от които 6 в община Велико Търново. 9 от децата , които са напуснали приемните семейства, са

реинтегрирани в биологичните си семейства, 13 от децата са осиновени в страната, 8 са осиновени в чужбина, 1 е осиновено от приемното семейство, 1 е настанено в друго приемно семейство, 9 са настанени в социална услуга в общността и 4 деца са навършили пълнолетие.

Със сключено Споразумение № ФС01- 0006/06.01.2022 г. за партньорство между Агенция за социално подпомагане и Община Велико Търново проектните дейности се удължават до 31.12.2022 г.

Към края на 2022 година в област Велико Търново са утвърдени 97 приемни семейства, в т. ч. 14 семейства за община Велико Търново, като през 2022г. е утвърдено 1 ново приемно семейство. Семействата, в които няма настанени деца са 26, в т. ч. 2 семейства за община Велико Търново.

През 2022 година децата, пребивавали в приемни семейства в областта са 112, като към края на 2022 г. са настанени 92 деца, от които 18 деца са с увреждания, в 71 приемни семейства. Четиринадесет са настанените деца в 12 приемни семейства за община Велико Търново.

От началото на 2022 година са изведени 43 деца, от които 3 в община Велико Търново. Десет от децата, напуснали приемните семейства, са реинтегрирани в биологичните си семейства; 19 от децата - осиновени в страната, 5 - осиновени в чужбина, 7 - настанени в социална услуга в общността и 2 деца - навършили пълнолетие.

Със сключено Споразумение № ФС01- 0606/22.12.2022г. за партньорство между Агенция за социално подпомагане и Община Велико Търново проектните дейности се удължават до 31.12.2023 г.

В област Велико Търново към края на 2023 година са утвърдени 86 приемни семейства, в т. ч. 10 семейства за община Велико Търново, 10 - в община Горна Оряховица, 10 - в община Елена, 31 - в община Павликени, 14 - в община Полски Тръмбеш, 3 - в община Свищов и 8 в община Стражица. През 2023 г. са утвърдени 3 нови приемни семейства. Семействата, в които няма настанени деца са 16, в т. ч. 1 за община Велико Търново.

През 2023 година децата, пребивавали в приемни семейства в областта, са 129. Към края на 2023 година по проекта са настанени 92 деца, от които 17 деца са с увреждания, в 70 приемни семейства. 9 са настанените деца в 8 приемни семейства за община Велико Търново.

От началото на 2023 година са изведени 38 деца, от които 11 в община Велико Търново (4 са осиновени в страната, 3 са реинтегрирани в биологичните им семейства, 3 са преместени в ЦНСТ, а едно е навършило пълнолетие). 12 от децата, напуснали приемните семейства,

са реинтегрирани в биологичното си семейство, 18 от децата са осиновени в страната, 1 е осиновено в чужбина, 4 са настанени в социална услуга в общността и 3 деца са навършили пълнолетие.

Със сключено Споразумение № ФС01-0449/18.12.2023 г. за партньорство между Агенция за социално подпомагане и Община Велико Търново проектните дейности се удължават до 31.12.2024 година.

Изпълнен Продължаване на дейността на Клубовете на пенсионера и инвалида

На територията на Община Велико Търново функционират 34 клуба на пенсионера и инвалида, с разкрити 36 работни места за длъжността „уредник“, с финансиране осигурено от общинския бюджет. Клубовете целогодишно реализират редица съвместни инициативи с читалища и Центрове за работа с деца и младежи за отбелязване на празници и пресъздаване на обичаи свързани с тях. Във всички Клубове на пенсионера и инвалида продължава традицията да се отбелязват лични, национални и местни празници, да се провеждат литературни четения и беседи, да се организират екскурзии и походи до близки местности.

Изпълнен Проект BG05SFPR002-2.002-0097-C01 Укрепване на общинския капацитет в Община Велико Търново

Проект BG05SFPR002-2.002-0097-C01 Укрепване на общинския капацитет в Община Велико Търново, по Процедура BG05SFPR002-2.002 , финансирана от Европейски социален фонд плюс, чрез Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027.

Стойността на отпусната БФП е в размер на 512 045.00 лв. Изпълнението на проектните дейности е за периода от 01.03.2023 до 01.03.2025 година.

Проектът е насочен към осигуряване възможност за плавно и безпроблемно въвеждане на реформите в областта на социалните услуги и личната помощ и ускоряване на предоставянето на по - ефективна, ефикасна и качествена грижа на лица от най - уязвимите групи от населението, както и подкрепа на общината в изпълнението на правомощията ѝ по Закона за социалните услуги, Закона за хората с увреждания и Закона за личната помощ.

За създаване на фронт-офис и обособяване на нови работни места, в сградата на Община Велико Търново, в стая 221, са извършени строително-ремонтни дейности за адаптиране на помещението. Закупено и доставено е необходимото обзавеждане и оборудване. Разработена е „Процедура за подбор на служители по Проект „Укрепване на общинския капацитет в Община Велико Търново“.

Назначени са общо 6 лица - 5 служители на длъжност „Младши експерт“, 1 лице на длъжност „Шофьор“.

Мярка 2.2. Повишаване здравната грижа

В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

Група проекти 2.2.1. Подобряване качеството на здравната инфраструктура

Група проекти 2.2.2. Реализиране на проекти/ програми за превенция на здравето в Община Велико Търново

Група проекти 2.2.1. Подобряване качеството на здравната инфраструктура

Отчетен напредък

Изпълнен Проект BG16RFOP001-9.001-0002 „Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“

Проект BG16RFOP001-9.001-0002 „Укрепване на капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз, чрез Европейския фонд за регионално развитие. Бенефициент Министерство на здравеопазването, партньор Община Велико Търново.

През 2023 година приключи изпълнението на проекта, чиято цел е да осигури подкрепа на здравната система за ефективна реакция при възникнали кризисни ситуации, чрез инвестиции в продукти и услуги, с цел осигуряването на достъп до качествено лечение и повишаване на качеството на медицинската помощ. Осигурени са условия за поддържане на готовност в лечебните заведения за болнична помощ за посрещане на нови заплахи от пандемично или епидемично разпространение на инфекциозни заболявания, в т.ч. и COVID-19. За община Велико Търново е извършена доставка на оборудване – дизелов генератор - за нуждите на МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“, АД, гр. Велико Търново“ и „Реконструкция на СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД, град Велико Търново“.

Изпълнен Извършване на външни и Вътрешни ремонтни дейности в Детските ясли, обновяване на оборудване и обзавеждане на здравните кабинети в детските заведения и училищата в Община Велико Търново;

През периода 2021 – 2023 година в детските ясли и здравните кабинети в детски градини и училища на територията на Община Велико Търново са извършени капиталови разходи като: през 2021 година са извършени текущи ремонти на обща стойност 109 944,55 лв. в Детска ясла „Щастливо детство“, гр. Велико Търново: закупен 1 бр. нов лек автомобил.; Детска ясла „Зорница“, гр. Дебелец: изградена нова детска площадка; Обект на ул. „Симеон Велики“№ 3, гр. В. Търново: изградена нова комбинирана детска площадка, вкл. за деца с увреждания; а нуждите на здравните кабинети в детските градини и училища и здравен медиатор са закупени 3 бр. компютърни конфигурации и 1 бр. лаптоп; през 2022 година са извършени капиталови разходи, в т.ч.: за СМР 83 582,00 лв. и за активи на обща стойност 73 626.00 лв. Извършени са строително-ремонтни дейности на покривното пространство на основната сграда на детска ясла „Щастливо детство“, гр. Велико Търново; поставени са фотоволтаични соларни панели; извършено е преустройство на съществуващото помещение на здравен кабинет в ДГ „Мечо пух“ с. Беляковец.

Група проекти 2.2.2. Реализиране на проекти/ програми за превенция на здравето в Община Велико Търново

Отчетен напредък

Изпълнен *Оптимизиране на системата за здравеопазване за гарантиране достъпа до здравно обслужване за всички социални групи и за всички населени места*

В бюджета на Община Велико Търново са одобрявани средства за финансиране дейността на 2 бр. „Здравен медиатор“ за посредничество в процеса на осигуряване достъп до здравни и социални услуги на представители на уязвими групи. През 2021 година здравните медиатори работят с 297 клиенти със здравни проблеми от общината; през 2022 г. - с 1 906 клиенти със здравни проблеми, през 2023 година са провели 2 198 броя консултации. През 2021 – 2022 година акцент в работата им е превенция на разпространение на COVID-19. През 2023 година акцент са здравно-социални въпроси.

Изпълнен *Разкриване на „зелени коридори“*

През 2021- 2023 година по съвместна инициатива на Община Велико Търново, Регионална здравна инспекция, МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“,

СБАЛ по кардиология и СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД са разкрити „зелени коридори“ за ваксинация в мобилни пунктове за ваксиниране срещу COVID-19 в най-големите квартали на град Велико Търново.

Изпълнен *Обхващане с имунизации на населението от мобилни екипи*

През 2021 година по инициатива на Министерство на здравеопазването и Националното сдружение на общините в Р. България, община Велико Търново, РЗИ – Велико Търново и лечебни заведения, с имунизации и реимунизации бяха обхванати лица от малки, отдалечени, труднодостъпни райони и махали в Община Велико Търново – с. Вонеща вода, с. Войнежа, с. Ялово, с. Вългевци, с. Райковци с. Габровци, с. Беляковец, гр. Дебелец, с. Арбанаси, с. Водолей, с. Къпиново, с. Шереметя, с. Никюп, с. Плаково, с. Пушево, от мобилни екипи на ЦСМП – София (2 екипа), МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД и СБАЛ по кардиология - АД.

Медицинските специалисти извършват предварителни прегледи на всички желаещи да се ваксинират. Ваксинирането на трудноподвижните хора се извърши в домовете им. Съдействие на мобилните екипи оказаха и домашни санитарни, назначени по Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в Община Велико Търново – Компонент 4“.

Изпълнен *Насърчаване на раждаемостта вкл. чрез подпомагане на семейства и двойки, живеещи на семейни начала с репродуктивни проблеми.*

През периода 2021 – 2023 година е финансирана Общинска програма за асистирана репродукция в размер на 70 000 лева годишно. Подпомогнати са двойки и семейства с репродуктивни проблеми, жители на Община Велико Търново през 2021 г. – 22 бр., 2022 г. - 26 бр. и през 2023 г. - 22 бр.

Програми за превенция на здравето

Изпълнен *Реализиране на субституираща метадонова терапия и провеждане на дневни психорехабилитационни програми в „Център за психично здраве - Велико Търново“ ЕООД;*

Продължава успешната реализация на дневните програми в специализираните кабинети на „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД: неврози и психотерапия, наркологичен, сексологичен, геронтопсихологичен. Прилагат се и следните програми: Програма за справяне с кризи, Програма за лечение на пациенти с личностови

разстройства, Програма за съдебно-психиатрична експертна дейност в ЦПЗ, Програма за поддържащо лечение при шизофрения, Програма при невротични състояния, свързани със стрес и соматоформни разстройства на личността, Терапевтична програма за пациенти на задължително и принудително лечение, хоспитализирани в ЦПЗ, Програма за водене на случай, Програма за обучение в социални умения, Програма за социална защита, Програма за семейно консултиране, Програма за противорецидивно лечение при афективни разстройства, Програма за медицински и психосоциални грижи при органични състояние, Модул за надомни грижи, Програма за домашен патронаж, Програма за психосоциална рехабилитация на зависимости, Програма за „Дневни грижи“, Програма „Социален клуб на болните“.

В „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД е реализирана „Програма за лечение с опиети агонисти и агонист-антагонисти на лица зависими към опиоиди“, с разрешение № РД-23-12/06.07.2023 г. Програмата обхваща 40 места, от тях 5 се предоставят с предимство за бременни, майки с малки деца, социално слаби, пациенти инфектирани с HIV, тежки кръвнопреносими инфекции и пациенти с остра нужда от метадоново лечение поради тежко здравословно състояние.

В Центъра е реализирана и „Програма за психосоциална рехабилитация на лица със зависимости“. Програмата е насочена към изграждане на нови нагласи, ценности и умения за психосоциално функциониране на 20 лица, зависими от психоактивни вещества, преминали етапа на детоксификация и биомедицинска стабилизация в Отделението за лечение на зависимости със социална дисфункция и социално-трудова рехабилитация към „ЦПЗ Велико Търново“ ЕООД.

Реализиране на Общинска програма „Здрави деца в здрави семейства“

Осъществени са редица програмни инициативи за превенция на тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотичните вещества; популяризирането на ползата от движението, здравословното хранене и опазването на околната среда; профилактиката на заболяванията, свързани с наднорменото тегло и затлъстяването, по-важните от които са следните:

Повишаване на физическата активност на деца, ученици и възрастно население.

През периода са организирани кампании за подобряване и укрепване на физическата активност на населението в община Велико Търново

Инициативи за превенция на рискови за здравето фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други) и опазване на околната среда.

С цел повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на младите хора от община Велико Търново в дейности по програмата са осъществени: кампании за превенция на тютюнопушенето; за превенция на хроничните незаразни болести; по повод световни дни на здравето; за повишаване на здравната информираност, относно превенцията и ранната профилактика на сърдечно-съдовите заболявания. Кампаниите се осъществяват в партньорство със здравните заведения в общината.

Реализиране на Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“

В изпълнение на утвърдената от Кмета на Община Велико Търново, Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“, през месец септември 2023 г. Дирекция „Социални дейности и здравеопазване“ при Община Велико Търново, съвместно с кметовете и кметските наместници на малките населени места на общината, стартира организирането и координирането на дейностите по програмата.

Дейностите по Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“ са насочени към промоция на здравето, превенция и профилактика на социално значими заболявания, както и измерване на определени жизнени показатели на жителите на малките, отдалечени и труднодостъпни населени места в общината, където достъпа до здравно обслужване е ограничен или липсва изцяло.

За целта са осигурени Преносими медицински куфарчета /ПМК/, снабдени с диагностични медицински устройства за събиране и съхранение на физиологични данни в реално време, а именно: термометър - за измерване на телесна температура; комбиниран апарат за измерване на кръвно налягане и електрокардиограф – за определяне на електрическата активност на сърцето /ЕКГ/; спирометър – за оценка на функциите на белите дробове при дишане, чрез измерване на въздушния поток при влизането и излизането от белите дробове; глюкомер – за определяне на концентрацията на глюкоза в кръвта /кръвна захар/; пулсоксиметър – отчита кислородното насищане на

кръвта; анализ на урина с тест-ленти, измерващ едновременно няколко показателя; преносим компютър за въвеждане на данни в реално време.

При употребата на спирометър и глюкомер са осигурени индивидуални, еднократни консумативи за всяко лице, което желае да се включи в измерването на тези показатели.

Консултациите и измерването на здравни показатели се осъществяват по предварително изготвен месечен график в съответното населено място от два екипа медицински специалисти, назначени в изпълнение на дейностите по Проект „Грижа в дома в Община Велико Търново“, по предварително изготвен график.

Изпълнението на дейностите по Програма „Превенция и профилактика на здравето за населението на Община Велико Търново“ стартира на 14.09.2023 г. в с. Ветринци.

През м. септември, м. октомври, м. ноември и м. декември 2023 г., екипите от медицински специалисти са извършили измерване на основни жизнени показатели на 1058 жители в 33 населени места на територията на Община Велико Търново, от тях 38 лица са посетени в дома им.

Реализиране на Програма на Община Велико Търново за подобряване на психичното здраве

С Решение № 672/26.08.2021 г. на Великотърновски общински съвет е приета Програма на Община Велико Търново за подобряване на психичното здраве 2021 – 2026 г.

През периода успешно се реализират дневните програми в специализираните кабинети на „Център за психично здраве – Велико Търново“ ЕООД и Програма за лечение с опиоиди и агонист-антагонисти на лица зависими към опиоиди. Използва се и капацитетът на Превантивен информационен център /ПИЦ/ по наркомании за превенция, профилактика на психичното здраве, лечение и ресоциализация.

Към 2023 година в училищата и детските градини на територията на Община Велико Търново функционират 39 здравни кабинети /19 бр. в детски градини и 20 бр. в училища/, в които се осъществяват дейности по профилактика, превенция, промоция на здравето на ученици и деца.

Община Велико Търново изпълнява задълженията си, съгласно чл. 162. ал. 3 от Закона за здравето (ЗЗ) за изразяване на информирано съгласие

за лечение на психично болни лица в случаи на конфликт на интереси или при липса на близки на лицата с психична болест.

Реализиране на Програмата за превенция на наркотични зависимости сред младите хора в Община Велико Търново;

Превантивно-информационен център реализира занятията по Национална програма за превенция на употребата на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 8-11 клас „От връстници за връстници“ и Национална програма за ученици 5-7 клас „Кодово име Живот“ в училища на територията на Община Велико Търново. Проведени са тренинги, тематични събития, работни срещи и други.

Реализиране на „Оздравителна програма за ограничаване усложненията като хипертония и диабет, поради затлъстяване сред учениците в Община Велико Търново“

Осъществени са консултативни прегледи, кинезитерапия, кардиодихателна гимнастика, общофизически упражнения, апаратни процедури, пресотерапия, термотерапия, процедури с инфрачервени и видими лъчи, кварц, общозакалителни процедури и водолечение на 92 деца и ученици от Община Велико Търново.

Реализиране на „Оздравителна програма за ограничаване на наднорменото тегло, затлъстяването, гръбначните изкривявания и неправилните стойки сред децата и учениците от Община Велико Търново“

Програмата е насочена към ранно откриване на начални гръбначни промени от патологичен тип, сред децата от 1-4 клас в Община Велико Търново. Извършени са консултативни прегледи и лечебни процедури (кинезитерапия, кардиодихателна гимнастика, общофизически упражнения, апаратни процедури, пресотерапия, термотерапия, процедури с инфрачервени и видими лъчи, кварц, общозакалителни процедури и водолечение) на 71 деца и ученици от Община Велико Търново през 2021 година; 104 деца и ученици през 2022г. и 104 деца и ученици през 2023 година.

Програма за детето.

Организиран са празници, кампании, състезания.

Ремонт на спортна инфраструктура

Изпълнен Реконструкция, модернизация и внедряване на мерки за енергийна ефективност в спортни зали към СК „Ивайло“ - Спортни зали „Север“.

Проектът е реализиран през 2021 – 2022 година. Вследствие на добрата съвместна работа от Българска федерация по лека атлетика е получено професионално оборудване /скочище за овчарски скок, 110 състезателни препятствия и 4 бр. препятствия за стипълчейз/ на стойност 159 499.78 лева. Така на практика СК „Ивайло“, който разполага с открита и закрыта лекоатлетически писти и сектор за хвърляния, се превръща в едно от най-добрите места за развитие на лека атлетика в страната.

Съвместно с БК „Етър- 49“ е подготвен и реализиран проект по Наредба №4 на Министерството на младежта и спорта за подмяна на подовата настилка на залата по баскетбол в СК „Ивайло“- юг. Инвестицията в съоръжението е на стойност 180 000 лева, като новата настилка е сертифицирана от ФИБА и отговаря на всички изисквания.

Изпълнен Ремонт на Общински плувен басейн град Велико Търново

През 2022 година в Общински плувен басейн - град Велико Търново е извършен вътрешен ремонт, който включва изкъртване на мазилката по тавана, шпакловка и боядисване, както и възстановяване покритието на чашата на басейна. Чрез своевременното извършване на посочените ремонтни дейности се подобрява материално-техническата база и се осигурява нормалното функциониране на плувния басейн.

Изпълнен Инфраструктура за масов спорт

През 2021 година е извършено: Възстановяване на стадион в с. Вонеща вода; изграждане на трибуни на футболен терен в района на Спортно училище „Г. Живков“, ж.к. „Бузлуджа“ и други.

През 2022 година е извършена: подмяна изкуствена настилка на тенис кортове на ул. „Мария Габровска“ 2А, гр. Велико Търново с обща площ 3 592 кв.м.; Ремонт на „Салон за физическо възпитание и спорт“ в гр. Дебелец; доставка и монтаж наклиматици в Дворец на културата и спорта „Васил Левски“ и в ОП „Спортни имоти и прояви“.

През 2023 година със средства от бюджета на Община В. Търново са реновирани спортните площадки в кв. „Чолаковци“ и Зона „В“ и изградена нова на ул. „Г. Измирлиев“. През октомври 2023 година започва изграждането на затревен футболен терен в района на бившата Ледена пързалка по договор между Община Велико Търново и БФС. В новото спортно съоръжение се инвестират 290 000 щ. д. по програма на

ФИФА с цел значително подобряване условията за учебно-тренировъчния процес за децата от футболните школи на територията на Общината.

Изпълнен *Подпомагане дейността на спортните клубове на територията на Община Велико Търново*

С Решение №212 от 25.06.2020 година на Великотърновски общински съвет е приета Наредба за финансово подпомагане на спортните клубове в Община Велико Търново. Тя е адаптирана спрямо последните промени на Закона за физическото възпитание и спорта, както и с особеностите и състоянието на спорта в град Велико Търново. С приетата Наредба се определят условията и реда за законосъобразното и справедливо разпределение на финансовите средства отпускани от Община Велико Търново за финансово подпомагане на спортните клубове.

През 2021 година утвърдените финансови средства в размер на 150 000 лева са предоставени и усвоени като субсидия за целеви разходи от 33 броя спортни клубове.

През 2022 година утвърдените финансови средства в размер на 150 000 лева са предоставени и усвоени като субсидия за целеви разходи от 31 броя спортни клубове.

През 2023 година утвърдените финансови средства в размер на 180 000 лева са предоставени и усвоени като субсидия за целеви разходи от 33 броя спортни клубове.

Изпълнен *Подпомагане провеждането на спортни прояви в и между училищата на територията на община Велико Търново.*

Организиране и провеждане на Ученически игри, като част от националния спортен календар на МОН и ММС. При стриктно спазване на утвърдените правила от МОН и ММС са проведени ученически игри в 8 вида спорт. Община Велико Търново подпомага осъществяването на стотици инициативи и спортни прояви извън ученическите игри, като осигурява условия за спорт, спортни пособия с цел популяризиране на спорта сред учениците.

1.2.3. Напредък по изпълнението на Приоритет 3

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 3. Автентично наследство и бъдеще са насочени основно към съхраняване на културно – историческото наследство чрез реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности, адаптиране на публична инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство, дигитализация.

В Приоритет 3. са включени 2 мерки.

Мярка 3.1. Съвременно експониране на културно – историческото наследство

Мярка 3.2. Подкрепа и стимулиране развитието на творчески индустрии

Мярка 3.1. Съвременно експониране на културно – историческото наследство

В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

Група проекти 3.1.1. Реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности.

Група проекти 3.1.1. Реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности

Отчетен напредък

Изпълнен

Проект „Фасадна реставрация, ремонтно–възстановителни работи и цветovo решение“.

През периода се реализира обновяването на сгради от уличните ансамбли в територията на Стария град по проект „Фасадна реставрация, ремонтно–възстановителни работи и цветovo решение“.

Продължава партньорството с църковни настоятелства, читалища, НПО, кметства за опазване на културните ценности и кандидатстване за финансиране по програми за: „Аварийно-спасителни и възстановително-ремонтни работи за укрепване църквата „Св. Димитър“ в с. Ветринци, за „Аварийно-възстановителни работи на покрива на НЧ „Надежда“, „Ремонтни и реставрационни работи с възстановяване на купола и камбанарията на църквата „Св. Кирил и Методий“ и „Възстановяване на църквата „Св. Николай“, гр. В.Търново.

Изпълнен Създаден е План за опазване и управление „Историческо селище Велико Търново“ през 2022 г.

Мярка 3.2. Подкрепа и стимулиране развитието на творчески индустрии

В обхвата на мярката са обособени 4 групи проекти:

Група проекти 3.2.1. Група проекти за адаптиране на публична инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство

Група проекти 3.2.2. Инвестиции в културна инфраструктура, туристически атракции, рехабилитация и модернизация на средата

Група проекти 3.2.3. Дигитализация на културното наследство и музейните експонати

Група проекти 3.2.4. Стимулиране развитието на местна предприемаческа екосистема в креативни и рекреативни индустрии

Група проекти 3.2.1. Група проекти за адаптиране на публична инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство

Отчетен напредък

Изпълнен Изграждане на скулптури „Глухарчета“ в открити градски пространства

2022 година - изграждане на скулптури „Глухарчета“ в открити градски пространства

Изпълнен Младежка скулптурна колония в м. Ксилифор

Проведено е издание на Младежка скулптурна колония в м. Ксилифор с международно участие, организирано от ТД „Трапезица-1902“ в партньорство с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ - развиване и обогатяване на скулптурния парк, съпътстващи културни събития и пр.;

Изпълнен Други

Симпозиум „Изкуство в природата“ в с. Габровци в партньорство с Арт група „Дупини“ със съпътстваща програма от други жанрове на изкуството и др.; изграждане на асфалтов пъмп трак в УПИ XI-3779, кв. 237, гр. Велико Търново.

Група проекти 3.2.2. Инвестиции в културна инфраструктура, туристически атракции, рехабилитация и модернизация на средата

Отчетен напредък

Изпълнен Проект BG16RFOP001-1.009-0007-C02 Разширение на „Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“

През май 2023 година Община Велико Търново приключи изпълнението на Проект BG16RFOP001-1.009-0007-C02 Разширение на „Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“, (18.11.2020 - 18.05.2023), Бенефициент Община Велико Търново. Проектът е реализиран с комбинирано финансиране, с безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, заемни средства от „Регионален фонд за градско развитие“ АД (РФГР АД), в качеството си на Мениджър на финансов инструмент „Фонд за градско развитие за Северна България“ и собствени финансови средства. Чрез инвестицията са създадени условия за развитието на конкурентноспособни културни атракции на територията на Община Велико Търново и стимулиране разнообразието на местните и регионални културни продукти.

В обхвата на проекта са включени интегрирани мерки и дейности за разширяване на съществуващия Мултимедиен посетителски център, с което се повишава въздействието от предлаганата туристическа атракция: визуализиране живота на различните социални слоеве във Второто българско царство, техните нрави, обичаи, бит и одежди. С помощта на съвременната аудио – визуална техника по-пълно се възприема богатата история на града във времето, в което е бил столица на държавата. Интериорът е разнообразен от богато декорирани фигури, с множество архитектурни детайли, атрибути и аксесоари, подходящо осветление и озвучаване на отделните елементи и композиции. Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“ се превръща в предпочитан културен обект за посещение чрез предложените съвременни аудиовизуални ефекти и обогатен интериор, стимулиращ интереса на различни целеви групи.

Изпълнен Проект BG16RFOP001-1.009-0006-C02 „Реконструкция и обновяване на Музей „Възраждане и Учредително събрание“

През декември 2023 година Община Велико Търново приключи изпълнението на Проект BG16RFOP001-1.009-0006-C02 „Реконструкция и обновяване на Музей „Възраждане и Учредително събрание“,

(18.11.2020 - 18.05.2023), Бенефициент Община Велико Търново. Проектът е реализиран с комбинирано финансиране, с безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, заемни средства от „Регионален фонд за градско развитие“ АД (РФГР АД), в качеството си на Мениджър на финансов инструмент „Фонд за градско развитие за Северна България“ и собствени финансови средства. В обхвата на проекта бяха включени интегрирани мерки и дейности за реконструкция и внедряване на мерки за енергийна ефективност, с което да се постигне намаляване разходите и улесняване експлоатирането на сградата. Чрез инвестицията се осигурява сигурна и съвременна среда за излагане и популяризиране на културното - историческото наследство, намиращо се в музея от епохата на Възраждането.

Изпълнен

ROBG -576 Проект „Изкуство и култура - общи трансгранични активи в подкрепа на устойчивото развитие на туризма“

През 2021 година Община Велико Търново приключва изпълнението на проект „Изкуство и култура - общи трансгранични активи в подкрепа на устойчивото развитие на туризма“, финансиран от Програма INTERREG V-A Румъния-България 2014-2020. Проектът се реализира в партньорство с Община Калафат, област Долж, Румъния и Фондация „Лице за изкуство и култура“- гр. Плевен.

Постигната е целта чрез модернизация и ревитализиране на културно - историческите обекти да се създаде интегриран туристически продукт в трансграничния регион, да се разработи и популяризира общ тематичен маршрут на класическата и съвременна култура и изкуство в градска среда, който да подкрепи и спомогне за устойчивото развитие на туризма в трансграничния регион. Предвидените дейности за инвестиции в сградния фонд в ХГ „Борис Денев“ в гр. Велико Търново и в Двореца-музей „Маринку“ в гр. Калафат са изпълнени.

Извършени съпътстващи дейности и продукти в обхвата на проекта от всички партньори, са както следва: интегриран туристически продукт с наименование: „Изкуство и култура“ в т.ч.: тематичен маршрут за следните културни обекти: 4 обекта в България и 2 обекта в Румъния, както следва: ХГ „Борис Денев“ (гр. Велико Търново) Двореца- музей „Маринку“ (гр. Калафат), Драматичен театър „Вида“ (гр. Видин), Художествена галерия „Никола Петров“ (гр. Видин), Художествена галерия Дарение „Колекция Светлин Русев“ (гр. Плевен), Музей на Изкуствата (гр. Крайова, Румъния); 5 създадени съвместни туристически услуги в т.ч. 2 утвърдени културни събития; 1 създаден уеб портал; 2

създадени мобилни приложения; промоционални пакети и проведени кампании: маркетингова стратегия на продукта „Изкуство и култура“; рекламна кампания; каталог на нематериалното културно наследство, включен в продукта „Изкуство и култура“; Календар на културните събития, свързани с новия интегриран туристически продукт в трансграничния регион.

Изпълнен   *Инфраструктура на читалищата*

През 2021 година в 5 населени места успешно са завършени проекти за ремонт на читалищни сгради в селата Ветринци, Момин сбор, Ново село, Русаля, Големаните. Изпълнени са ремонтни дейности на 18 читалищни сгради в Община Велико Търново в гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Балван, с. Беляковец, с. Велчево, с. Малчовци, с. Дичин, с. Кладни дял, с. Леденик, с. Малки Чифлик, с. Плаково, с. Пушево, с. Самоводене, с. Ресен, с. Хотница, с. Церова кория, с. Шемшево, с. Шереметя.

През 2022 година са извършени дейности по ремонти и поддръжка на 28 читалищни сгради на територията на общината. Община Велико Търново предостави за ползване на НЧ „Селски труд 1906“, с. Ялово, сграда общинска собственост за развиване на читалищната дейност.

През 2023 година успешно приключва проект за ремонт на НЧ „Надежда 1869“ – възстановяване на сграда исторически паметник на културата, гр. В. Търново, ПМС №188/21.07.2022 г., писмо №ФО-43/01.08.2022 г. на Министерство на финансите, както и основен ремонт читалищна библиотека в с. Самоводене.

През периода са закупвани материални активи и е подобрявана материалната база на институциите, занимаващи се с дейности в областта на културата.

По процедура за кандидатстване BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“ по Националния план за възстановяване и устойчивост е одобрен проект „Енергийно обновяване на Изложбени зали „Рафаел Михайлов“, гр. Велико Търново“ на стойност 2 214 317,91 лв. За същия е подписан договор за финансиране.

Група проекти 3.2.3. Дигитализация на културното наследство и музейните експонати

Отчетен напредък

В процес на изпълнение *Дигитализирането на части от архива на недвижимото културно наследство в общината*

За периода 2021-2023 г. са изпълнени следните дейности:

Продължаване на дигитализирането на части от архива на недвижимото културно наследство в общината.

Фото-документиране състоянието на културните ценности в града и населените места в общината; поддържане на архив на недвижимите паметници на културата и на монументалните и военни паметници в общината. Поетапна цифровизация на архива;

Поддържа се специализиран архив КИН за НКЦ, изготвя се техническа и снимкова документация на военните паметници и паметниковите знаци, актуализират се данни за недвижимите културни ценности в общината.

Дигитализира се поетапно специализирания архив на КИН в общината /за 2023 година над 80 бр. досиета/; оказана е експертна помощ при изготвяне на частични ПУП-ЗРП за имоти културни ценности. Продължаване дигитализирането на части от архива на недвижимото културно наследство в общината.

Извършван ежегоден мониторинг на недвижимите културни ценности, на монументалните и военни паметници чрез обхождане и фото-документиране състоянието им като необходимо условие за тяхното поддържане, опазване и кандидатстване за финансиране по проекти.

Оказвана експертна помощ при изготвяне на информация и данни за имоти културни ценности от териториите на Историческо селище-Велико Търново, за Историческо селище-Арбанаси и охранителната му зона и за други населени места.

Изпълнен *Проект „Българските фестивали - дигитални перспективи“*

Община Велико Търново участва в проект „Българските фестивали - дигитални перспективи“ на Българската фестивална асоциация, финансиран по Програма „Публики“ на Национален фонд „Култура“ в партньорство с общините Бургас и Русе; продължава поетапното дигитализиране на документацията, свързана с културно-историческото наследство на територията на общината; партньорски проекти с Държавен архив - Велико Търново за дигитално представяне на документи от техните фондове.

В процес на изпълнение Създаване и поддържане на електронен регистър на паметници и мемориални знаци, както и данни за нематериалното културно наследство в региона

Създаване и поддържане на електронен регистър на паметници и мемориални знаци, както и данни за нематериалното културно наследство в региона, актуализиране и обогатяване на информацията за забележителностите на Велико Търново. Създадени са 60 анкетни карти с техническа и снимкова документация на военните паметници за включване в сайта на военни паметници на Министерство на отбраната и Областната комисия. Изготвени фишове образец 2 за старите бани на ул. „Крайбрежна“. Повдигнат е статутът на църквата „Св. Николай“ в категория „национално значение“ чрез предоставяне на архивна документация и становище.

Група проекти 3.2.4. Стимулиране развитието на местна предприемаческа екосистема в креативни и рекреативни индустрии

Отчетен напредък

Изпълнен Програма „Европейски дни на наследството-2022“

Традиционно участие в програмата „Европейски дни на наследството-2022“ и с музейни обекти на РИМ. Продължаване участието на Община Велико Търново в българското сдружение „АОСТКИН“ за обмяна на специалисти и практики по опазване на НКН, участие в семинари, международни форуми онлайн и др. с подкрепата и сътрудничеството на френската асоциация „Sites & Cites Remarquables“.

Изпълнен Филмово изкуство

През 2022 година по проект от Програма „Изкуство и култура“ е съфинансирано производството на документален филм, посветен на проф. Анчо Калоянов на режисьора Станимир Трифонов. Община Велико Търново подпомогна логистично заснемането на тв сериал „Дяволското гърло 2“. Изнесени издания на кинофестивалите „София филм фест“, „Синелибри“ и „Карантина“; Лятно кино под звездите в партньорство със Синеленд; кинопрожекции в рамките на Програма Арт лято и програмата на Клуб ТАМ от Културния календар на Общината.

1.2.4. Напредък по изпълнението на Приоритет 4

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 4 са насочени към подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура, създаване на условия за професионална подготовка на учениците и по-високо качество на образователния процес и осъществяване на интегрирани проекти между висшите училища и бизнеса.

В Приоритет 4. са включени 2 мерки.

Мярка 4.1. Подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура

Мярка 4.2. Дигитализация и развитие на НИРД в подкрепа на местната икономика

Мярка 4.1. Подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура

В обхвата на мярката са обособени 3 групи проекти:

Група проекти 4.1.1. Инвестиции за осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в детските градини

Група проекти 4.1.2. Инвестиции в осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в ОУ

Група проекти 4.1.3. Създаване на условия за професионална подготовка на учениците и по-високо качество на образователния процес

Група проекти 4.1.1. Инвестиции за осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в детските градини

Отчетен напредък

Инвестиции в инфраструктура

Изпълнен Изграждане на ДГ в кв. „Картала“, гр. В. Търново.

По програма „Изграждане, пристрояване, надстройкаване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища“ на Министерството на образованието и науката е осигурена част от финансирането за проектиране и изграждане на нова детска градина с капацитет от 5 групи до 120 деца от 3 до 7-годишна възраст в един от новите и най-бързо развиващи се квартали на гр. Велико Търново - ж.к. „Картала“, което ще допринесе за решаване на проблема с недостига на места в целодневните детски градини на територията на община Велико Търново и ще даде възможност на повече деца да получават предучилищното си образование в общински и държавни образователни институции и в по-голяма близост до местоживеенето им. Общият размер на осигурената инвестиция е в размер на 4 457 600 лева.

През периода са извършени следните дейности: Изготвено и реализирано изменение на общия устройствен план /ОУПО/ на Община Велико Търново в обхвата на поземлен имот с идентификатор 10447.34.35.; Изготвен Подробен устройствен план /ПУП/ - План за регулация /ПР/ и план за застрояване/ПЗ/в обхвата на поземлен имот с идентификатор 10447.34.35, включващ необходимите предпроектни проучвания и проектни разработки; Изготвен Инвестиционен проект във фаза Технически проект за Детска градина и ограда на имота определен за детска градина, по всички проектни части и съгласуван с експлоатационните дружества и организации; Изготвена ОСИП (оценка на съответствието на проекта) на инвестиционния проект; Издадено Разрешение за строеж; Обявени процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП. Предстои реализиране на проекта.

Изпълнен *Нова ДГ „Шареният замък“ град Велико Търново*

През 2021 година започва да функционира новата детска градина „Шареният замък“ в ж.к. „Бузлуджа - Зона В“ в гр. Велико Търново. Тя е построена от Община Велико Търново и съфинансирана по реда на Програма „Изграждане, пристрояване, надстройкаване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища“ на Министерството на образованието и науката. Детската градина е приспособена за целодневно /полудневно/ отглеждане и възпитание на 120 деца от 3 годишна възраст до постъпването им в първи клас, организирано в 5 групи.

За учебната 2021/2022 година в детската градина се обучават 76 деца в 3 групи, а през 2022/2023 – 115 деца в 4 групи. Педагогическият екип в детската градина е изграден от 1 директор, 6 детски учители и 0,20

учител по музика. Непедагогическият персонал се състои от: 3 помощник-възпитатели, 1 ЗАС, 1 огняр и 1 охрана.

В ДГ „Шареният замък“ е изграден тематичен детски кът за игра, закупено е оборудване.

Изпълнен   *Разширение на ДГ „Здравец“, гр. В. Търново*

През 2021 година Община Велико Търново реализира дейности по реконструкция на основната сграда и изградено разширено крило към ДГ „Здравец“ град Велико Търново. Детската градина е с капацитет от 4 групи, като са записани общо 138 деца.

Изграденият нов корпус е свързан с топла връзка с основната сграда и разполага с 4 занимални, 4 спални и 2 кабинета за логопед и психолог, както и съответните санитарни помещения. Капацитетът на новия корпус е за 100 деца. Дворното пространство е с възможност за обособяване на допълнителен брой 4 детски площадки.

Общият размер на инвестицията възлиза на 870 000 лева, с която се осигурява възможност децата в предучилищна възраст да получават образованието си в по-голяма близост до местоживеенето им.

Със средства по постановление на МС в размер на 227 381 лева е ремонтиран и покрива на ДГ „Здравец“. Поставена е топлоизолация по таванската плоча, ремонтирана е дървената конструкция, направена е нова дъсчена обшивка, поставена е хидроизолация и нови бетонови керемиди. Над физкултурния салон е изграден покрив от термопанел и са монтирани покривни прозорци за осигуряване на осветление във физкултурния салон.

Изпълнен   *ДГ „Соня“, Велико Търново*

През 2022 година е извършен ремонт на покрива на сградата на ДГ „Соня“ на общата стойност 127 243 лева. Заложените дейности включват демонтиране на компрометираната дървена носеща конструкция и изграждане на нов покрив в т.ч. доизграждане на съществуващите и полуразрушени комини и коминни шапки, олуци и водосточни тръби. Резултатът от ремонтните дейности е осигурена защита на сградата и експлоатацията ѝ в нормална среда без опасност за здравето на децата и персонала. Регулярно е закупуване необходимото оборудване.

Изпълнен   *ДГ „Слънце“, гр. Велико Търново*

През 2021 година е осъществено възстановяване сградата на детска градина „Слънце“, гр. Велико Търново със средствата осигурени по ПМС 250/04.09.2020 г. за частичен ремонт на покрива на детската градина.

Изпълнен ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. В. Търново

Извършен е основен ремонт детски площадки на ДГ „Св.Св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново със средства от инвестиционната програма на общината; закупени са съоръжения за детската площадка.

През 2021 година в ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“ град Велико Търново се сформира втора експериментална група с иновация – „Валдорфска педагогика“. Тази педагогика я наричат „Педагогика на равните възможности“ с важен аспект – развитието на въображението, развитието на мисленето, волята и социалните контакти на детето. Общият брой деца включени в двете валдорфски групи е 39, които се обучават, възпитават и социализират от петима педагогически и двама непедagogически персонал. Стойността на вложената инвестиция от Община Велико Търново през 2021 година е в размер на 49 860 лева.

ДГ е включена в проект по Национална Програма „Хубаво е в детската градина“.

Изпълнен ДГ „Пинокио“, с. Самоводене

През периода се извършва възстановяването на сградата на детска градина „Пинокио“, с. Самоводене, УПИ-І, кв. 37, по ПМС 250 от 04.09.2020 г. и ПМС 207/29.06.2021 г. - частичен ремонт на покрива на детската градина, включващ демонтаж на компрометирана поцинкована ламарина, монтаж на нова топло- и хидроизолация.

Изпълнен Материално – техническа база на детските градини

През периода 2021-2023 г. Община Велико Търново насочва вниманието си към решаване проблемите свързани с материално-техническата база в детските градини.

Проекти по програма ПУДООС в детските градини

Изпълнен Проект „Слънчев рай - занимания на открито за децата в детската градина“ 2021

Проектът е разработен за обогатяване и оборудване на детската площадка към изнесената група на ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“, филиал ДГ „Слънчев дом“ – гр. Велико Търново. Проектът е насочен към

продължаване работата върху екологичното възпитание на децата, като се увеличат заниманията на децата на открито и сред природата. Реализирани дейности: осъществена „Есенна изложба от природни материали“ във всички възрастови групи; проведени педагогически ситуации по Околен свят в трета и четвърта група и др.

Изпълнен   *Проект „Природата – нашият дом“, 2021*

ДГ „Иванка Ботева“, град Велико Търново реализира проекта, който цели запознаване на децата от ранна възраст с природата, нейното опазване и обогатяване чрез поддържане на дворното пространство, изграждане на еко-кът и залесяване, място за отдих и игра. Реализирани дейности: монтирани 11 пейки, монтирани 2 детски масички за шах с четири седалки; монтирани 5 къщички за птици по дърветата в двора на градината; боядисана оградата на детската градина; засадени и залесени луковици на цветя и билки и др.

Изпълнен   *Проект „Обичам природата - и аз участвам“, 2021г.*

ДГ „Звездица“, село Шемшево реализира проект за обновяване двора на детската градина. Целта на проекта е постигане на емоционална ангажираност на децата с проблемите на екологията и възпитаване на отговорност към природата, подпомагани от семейната и социална общност. Чрез обновяване на детските съоръжения в двора на детската градина са подобрили условията в детската градина за укрепване на физическото и психическото състояние на децата. Проектът спомогна за създаване на по-добри условия за контакт с природата, активни игри на открито и провокира ангажираността у децата за опазване екологичната среда, в която растат и се развиват.

Изпълнен   *Проект „Сред природата учи –здрав бъди“ 2022*

В ДГ „Пролет“, гр. Велико Търново по проект, финансиран от програма ПУДООС е извършено обновяване на детската площадка и доставка на уреди, доставка и монтаж на мебели.

Изпълнен   *Проект „Чиста и красива е моята детска градина“ 2022*

В ДГ „Първи юни“, гр. Велико Търново по проекта е доставено оборудване за детски площадки по програма ПУДООС.

Изпълнен   *Проект „Да се учим да правим, да се учим да бъдем“ 2023*

ДГ „Евгения Кисимова“, град Велико Търново реализира проект „Да се учим да правим, да се учим да бъдем“ във връзка с Националната кампания „ За чиста околна среда – 2023“ на тема „Обичам природата – и аз участвам“ на МОСВ и ПУДООС.

В резултат на реализираните дейности по проекта е оформена еко-площадка, обогатена еко-зоната за игра и обучение в детската градина.

Национална програма „Информационни и комуникационни технологии /ИКТ/ в системата на предучилищното и училищното образование“

Изпълнен

В 22 детски градини в общината са реализирани дейности по подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на предучилищното образование, достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на иновативни съвременни обучителни методи и създаване на условия за обучение на педагогическите специалисти за ползването им. В проекта са включени следните детски градини: ДГ „Слънце“; ДГ „Евгения Кисимова“, ДГ „Соня“, ДГ „Здравец“, ДГ „Първи юни“, ДГ „Рада Войвода“, ДГ „Райна Княгиня“, ДГ „Иванка Ботева“, ДГ „Ивайло“, ДГ „Пролет“, ДГ „Ален мак“, ДГ „Св. Св. Кирил И Методий“ в общинския център, както и ДГ Беляковец, ДГ Дебелец, ДГ Водолей, ДГ Балван, ДГ Церова кория, ДГ Шемшево, ДГ Присово, ДГ Ресен, ДГ Самоводене, ДГ Килифарево,

Национална Програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“ – детски градини

Изпълнен

Модул „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“ е ориентиран към възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП). Това е целенасочен, системен и непрекъснат процес за формиране на граждански компетентности и качества на детето и е неделима част от цялостното образование и възпитание на личността. Формирането на защитни механизми при децата за съхраняване и безопасност при движение по пътищата е актуална тема в гражданското общество и важна задача на държавата, образователните институции и семейството. Дейности са реализирани в детски градини в град Велико Търново - ДГ „Соня“, ДГ „Иванка Ботева“ (2021 г.); ДГ „Ивайло“, ДГ „Евгения Кисимова“, ДГ „Здравец“ (2022 г.); ДГ „Рада Войвода“, ДГ „Пролет“, ДГ „Шареният замък“ (2023 г.)

Работа с деца и ученици от уязвими групи

Изпълнен

На основание Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование през 2021 година с ФО №30/23.04.2021 година в Община Велико Търново е получено финансиране за ДГ „Водолей“, село Водолей.

Национална Програма „Успяваме заедно“

Предучилищната възраст е един от най-интензивните периоди на развитие в човешкия живот и е свързан с превръщане на съдържанието на натрупания първоначален собствен опит и впечатления в диференцирани елементарни базисни знания и умения – двигателни, речеви, познавателни, социални, игрови.

Изпълнен

Общата цел на програмата е осигуряване на цялостно развитие на детската личност (физическо, емоционално, социално, когнитивно и речево) чрез прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина и чрез овладяване и усъвършенстване на взаимодействието на учителите с представителите на семейната общност в детската градина.

През 2021 г. Модул 1 „Хубаво е в ДГ“ – ДГ „Соня“, ДГ „Ивайло“, ДГ „Св. Св. Кирил И Методий“ в гр. В.Търново;

Модул 2 „Иновативна ДГ“ – ДГ „Соня“, ДГ „Слънце“ в гр. В.Търново;

Национална Програма „Хубаво е в детската градина“

Изпълнен

Програмата цели осигуряване на целенасочена подкрепа за прилагане на творчески и иновативни решения за работа на работещите учители, които търсят и постигат промяна за активно взаимодействие с участниците в образователния процес. През 2022 и 2023 година по програмата е включена ДГ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. В.Търново.

Програма „ЕРАЗЪМ +“ – детски градини

Изпълнен

През 2021 – 2022 година ДГ „Слънце“, гр. Велико Търново реализира проект „Експериментирайки, откриваме света около нас“ с партньори от Словения, България, Литва, Гърция и Турция. Проектът цели развитие на подходящи и висококачествени умения и компетенции, които да насърчават социалното включване на децата. Учителите разработват дидактически стратегии и професионални компетенции в развитието на експериментални умения при всички деца, независимо от техните особености. Участието в този проект допринася в дългосрочен план за развитието на организациите, участващи като партньори.

Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“

Изпълнен

Проектът е насочен към осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие. През периода 2021 - 2023 година от Община Велико Търново ежегодно в проекта са включени 3 детски градини – ДГ „Иванка Ботева“, ДГ „Ален мак“ и ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“. Проектът се реализира в периода 2021 – 2023 година.

Група проекти 4.1.2. Инвестиции в осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в ОУ

Отчетен напредък

Основно училище „Бачо Киро“, гр. Велико Търново

В процес на изпълнение

Проект BG-RRP-1.007-0115-C01 Модернизация, внедряване на енергоспестяващи мерки и разширение на съществуваща учебна база на Основно училище „Бачо Киро“- гр. Велико Търново

През 2023г. е подписан АДФП за Проект BG-RRP-1.007-0115-C01 Модернизация, внедряване на енергоспестяващи мерки и разширение на съществуваща учебна база на Основно училище „Бачо Киро“- гр. Велико Търново, финансиран от Национален план за възстановяване и устойчивост, Компонент 1 „Образование и умения“ (04.12.2023-31.05.2026), Бенефициент Община Велико Търново.

ОУ „Бачо Киро“ е една от 26-те образователни институции- училища и детски градини в община Велико Търново, основано през 1972 година, с 31 учебни класни стаи и една за предучилищна подготовка, недостатъчни за провеждането на едносменен режим на обучение. Проектното предложение разглежда интервенция върху сградния фонд на ОУ „Бачо Киро“, избрано на база реална необходимост от основен ремонт, като са отчетени лошите конструктивни характеристики на корпусите на сградата, преминаване на едносменен режим на обучение, изграждане на достъпна среда, въвеждане на „зелени мерки“ чрез изграждане на ВЕИ инсталации. За целта е разработена пълна техническа документация,

в т.ч. инвестиционен проект във фаза Технически проект с влязло в сила Разрешение за строеж №23/01.02.2023 г. Проектът ще отговори и на разпоредбите на § 6, ал.1 на Наредба № 10/01.09.2016 г. на МОН, като предвидените мерки са в съответствие с изискванията на цитираната подзаконова нормативна уредба, а реализацията им ще даде резултат в покриване на идентифицираните потребности, свързани с развитието на образователната среда в училището. Инвестицията е в размер на 4 453 450,64 лева.

Изпълнен Основен ремонт за изграждане на STEM Център за природни науки, изследвания и иновации в ОУ „Бачо Киро“

ОУ „Бачо Киро“ е едно от първите общински училища с изградена STEM среда, финансирана в периода юни 2021-април 2022 по НП „Изграждане на училищна STEM среда“, стимулираща учениците да придобият система от компетентности в изучаването на природни науки, математика и технологии, ориентирани към практиката и технологичните професии. Проектът цели повишаване на мотивацията на учениците за учене по природни науки и математика; създаване на възможности за проектно-базирано обучение, интегративно знание, обучение по научни теми и промяна на образователните парадигми; повишаване на ангажираността, уменията и постиженията на учениците (дигитална грамотност; дигитални изкуства и креативност; умения за разрешаване на реални проблеми от живота; математическо мислене; умения за създаване на технологични решения; работа в екип, критично мислене и др.); стимулиране на учениците да създават и подобряват технологични решения в областта изкуствения интелект.

През периода са закупване материални активи за подобряване на образователната среда.

ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, град Велико Търново

Изпълнен: Проект за основен ремонт на спортна площадка

През 2023 г. се изпълнява проект в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, град Велико Търново с финансиране от Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища, Модул 2 „Основен ремонт на спортни“ за подмяна на настилката, разчертаване и оборудване на наличната площадка в южния двор на училището, площадки. Ремонтна е спортна площадка 40/18 м, лекоатлетическа писта 53/4 м и ремонт на спортни съоръжения за волейбол и баскетбол; компютърна конфигурация за ученически стол,

Снегорин, Мобилна волейболна стойка, Канален миксер за управление с таблет.

През периода са закупване материални активи за подобряване на образователната среда.

ОУ „П. Р. Славейков“, град Велико Търново

Изпълнен *Проект „Реконструкция и въвеждане на мерки за енергийна ефективност на ОУ „П. Р. Славейков“ град Велико Търново“*

През 2021 година Община Велико Търново реализира проект „Реконструкция и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в ОУ „П. Р. Славейков“ град Велико Търново“. Реализираните строително-ремонтни дейности включват: демонтаж на стара дограма – врати и прозорци и монтаж на нова дограма] монтиране на димоуплътнени врати за разделяне на стълбищата за изпълнение на изискванията на Наредба № Из-1971/29.10.2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар. Проектът е реализиран съгласно Споразумение № РД-17-42/22.02.2021 г. между Община Велико Търново и Министерство на труда и социалната политика за финансиране по Програма „Красива България“. Общата стойност възлиза на 201 579,20 лева, от които 101 789,60 лева общински средства.

Изпълнен *Проект „Ремонт на покрив на ОУ „П.Р.Славейков“ град Велико Търново“*

През 2021 г. е извършен ремонт на покрива на основната сграда на ОУ „П. Р. Славейков“ гр. Велико Търново на общата стойност 176 654,16 лева. Реализираните дейности са: разпокриване, ремонт на компрометирани покривни елементи без да се засяга конструкцията и покриване с керамични керемиди със съответните елементи за вентилация, снегозадържане и др. В резултат на ремонтните дейности е осигурена защита на сградата и експлоатацията ѝ в нормална среда без опасност за здравето на учениците и персонала.

Изпълнен *Проект „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в ОУ „П. Р. Славейков“ град Велико Търново“,*

Проект „Внедряване на мерки за енергийна ефективност в ОУ „П. Р. Славейков“ град Велико Търново“, финансиран със средства от НДФФ и съфинансиране от Община Велико Търново. Общият размер на инвестицията - 948 726 лева, от които средства от НДФФ /647 051 лева/ и съфинансиране от Община Велико Търново.

Изпълнен Проект „STEM център в ОУ „П.Р.Славейков“ град Велико Търново“

STEM център в ОУ „П.Р.Славейков“ град Велико Търново на обща стойност 56 450,00 лв. в т.ч. 7 000 лв. собствени бюджетни средства.

По програмата е изградена и оборудвана лаборатория по природни науки за ученици от 4 -7 клас. Чрез изграждането на изследователска лаборатория се създава подходяща учебна среда за приложение на наученото в часовете по природни науки, информатика и математика на практика, усвояване на методи за изследване на природни обекти и процеси, за откриване и търсене на решение за екологичните проблеми за запазване на чиста околна среда. С помощта на подвижни лаборатории учениците могат да извършват измервания на средата извън училище /въздух, вода/ и да сигнализират за отклонения.

Дребномащабна инфраструктура в ОУ „П. Р. Славейков“ - град Велико Търново – асфалтиране на съществуваща спортна площадка и подмяна на оградата и входните врати, финансиране от Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища, Модул 2 „Основен ремонт на спортни площадки“. Стойност 93 593 лева - асфалтиране на съществуващата спортна площадка 95/25м., подмяна на оградна мрежа с дължина 99 м. и пр.

През периода са закупувани материални активи за подобряване на образователната среда.

Изпълнен Подобряване на МТБ на образователните институции

Приоритетно от Община Велико Търново са извършени следните строително-ремонтни дейности: подмяна на цялата електрическа инсталация на ОУ „Св.Иван Рилски“, село Балван; ремонт на санитарните възли в ОУ „Христо Смирненски“, село Водолей; СУ „Вела Благоева“, гр. Велико Търново - Ремонт на санитарните помещения; СУ „Емилиян Станев“, гр. Велико Търново - Изграждане на многофункционални спортни игрища - футбол/хандбал/баскетбол; ОУ „Христо Ботев“, село Ресен - ремонт на пристройка, необходима за съхранение и опазване на отоплителното гориво; Ремонт на стена, улуци и покривно пространство, и смяна на дограма, в ОУ „Неофит Рилски“ град Килифарево и други.

През периода са закупувани материални активи за подобряване на образователната среда.

През 2023 година е разработен инвестиционен проект за спортна площадка - писта, СУ „Емилиян Станев“, гр. В. Търново на стойност над

95 000 лева, Проект за изграждане на многофункционални спортни игрища - футбол, хандбал, баскетбол към СУ „Емилиян Станев“ град Велико Търново на стойност над 400 000 лева, във връзка с Програма за изграждане и основен ремонт на спортни площадки и физкултурни салони в държавните и общинските училища за периода 2024 - 2026 година.

СУ „Владимир Комаров“, гр. В. Търново

Изпълнен Проект „Класна стая за креативни дигитални създатели“.

Проектът цели повишаване интереса на учениците и техните постижения в областта на науките и технологиите; създаване на изграждане на иновативно учебно пространство-училищен център „Автоматика“ с фокус върху STEM; предоставяне на условия за провеждането на съвременно и качествено STEM обучение в училище. Реализирани дейности по проекта: приключили строително-монтажни дейности, обзавеждане и оборудване, осигурена техническа и менторска подкрепа; реализирани обучения на учители за работа с платформата „Тинузавър“ и техническите им комплекти; осигурено партньорство с представители на бизнеса, което включва съвместни дейности, обсъждане, обмен на идеи, решения и становища по отношение на реализацията на училищния проект, напредък на изпълнението, крайните резултати, както и предоставена конкретна доброволна помощ; разработено учебно съдържание с интетративен характер; осъществено спонсорство от бизнеса, ИТ фирми и предприемачи. Реализирането на програмата спомага за мотивирането на учениците към изучаване на природни науки, математика и технологии, повишаване на образователните резултати, придобиване на система от компетентности, трайни, цялостни знания, ключови умения и нагласи, ориентирани към практиката, развитието и кариерното ориентиране на учениците, насочването им към технологични професии.

Изпълнен Проект „Умения на 21. век-мотивация за професионална реализация “, по Модул 2: „ИТ умения за бъдещето “.

През 2021 година в СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново се реализира проект „Умения на 21. век-мотивация за професионална реализация “, по Модул 2: „ИТ умения за бъдещето“ на НП „Обучение за ИТ умения и кариера“. Целите на проекта са осъвременяване на учебното съдържание; повишаване практическата насоченост в учебния процес и подготовка на учители в по-дългосрочен план за преподаване

със силни интердисциплинарни връзки; създаване на две нови дисциплини за специалност „Автоматизация на непрекъснати производства“: за 9. клас – „Компютърно управление“ и за 11. клас – „Автоматизирани компютърни системи“.

ПМГ „Васил Друмев“, гр. Велико Търново

Изпълнен

Проект „Реконструкция на сграда на ПМГ „В. Друмев“ за осигуряване на едносменен режим на обучение“

Проектът, на стойност 1 365 800 лв. включва изграждането на IT сектор, Спортен сектор и прилежащото им пространство. Преди началото на учебната 2022/2023 година IT секторът е изцяло завършен, което позволява гимназията да премине на едносменен режим. Напълно готови са и съблекалните с прилежащи им бани и тоалетни. В процес на изграждане е новия физкултурен салон.

Изпълнен

Проект „Изграждане на Център за природни науки, изследвания и иновации в ПМГ „Васил Друмев“

Проектът е финансиран със средства по НП „Изграждане на STEM среда“.

Изграденият иновативен учебен център с фокус върху STEM доведе до промяна в образователната среда: създадени са зони за STEM дейности, завършено е обзавеждането, интериорният дизайн подкрепя ученето и творчеството. Центърът е обезпечен както хардуерно и софтуерно с техника, необходима за успешното постигане на поставените от училищното ръководство цели, така и с нова среда, създаваща уютна и комфортна атмосфера предразполагаща учители и ученици.

В училището са създадени условия за прилагане на интерактивни методи и интердисциплинарни подходи в обучителния процес.

Във виртуалната лаборатория учениците могат да работят самостоятелно или по групи върху задълбоченото изучаване на конкретна материя или тема, която е пряко обвързана с действителния свят. Там те могат да развият своите изследователски умения и да ги приложат върху разрешаването на конкретни казуси – като по този начин активно ще бъде приложена форма на проблемно-базирано обучение.

В центъра се работи по групи, извършват се лабораторни упражнения и/или занятия, чиято цел ще бъде да се постигне модел на „учене чрез правене“.

Изработени, доставени и монтирани са парапет за трибуна, стъпала, стойки за баскетболни табла, предпазни мрежи, волейболна мрежа, както и циклене на дюшама в новия физкултурен салон в ПМГ „Васил Друмев“, град Велико Търново.

През периода са закупувани материални активи за подобряване на образователната среда.

ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ град Велико Търново

В процес на изпълнение.

Проект BG-RRP-1.007-0113-C01 „Модернизация на образователна среда на Профилирана езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново,

Проект BG-RRP-1.007-0113-C01 „Модернизация на образователна среда на Профилирана езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново, финансиран от Национален план за възстановяване и устойчивост, Компонент 1 „Образование и умения“ (04.12.2023-31.05.2026), Бенефициент Община Велико Търново. Въпреки усилията на общинската администрация да модернизира сградния фонд, средствата са крайно недостатъчни за едно сериозно подобряване на амортизираната инфраструктура. Сградата на ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. В. Търново е една от малкото, върху която не е извършван цялостен основен ремонт от основаването на гимназията през 1975 г. Планираната инвестиция се очаква да има трайно въздействие и ефекта от нея ще даде устойчиви резултати във времето. За осигуряването на цялостен обновен облик на ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. В. Търново е разработена пълна техническа документация, в т.ч. инвестиционен проект във фаза Технически проект с влязло в сила Разрешение за строеж №24/01.02.2023 г. Училището попада във Втора група на профилираните гимназии по Методологията за приоритизиране на обектите в образователната инфраструктура на територията на РБългария на МОН. Проектното предложение предвижда и изграждане на училищна STEM среда, стимулираща учениците да придобият система от компетентности в изучаването на природни науки, математика и технологии, ориентирани към практиката и технологичните професии. Предвидени са дейности за основен вътрешен и външен ремонт, изграждане на достъпна среда на сградата и на прилежащото ѝ пространство, както и обновяване и изграждане на инсталации за използване на алтернативни източници на енергия, отопление, вентилация за постигане на висока енергийна ефективност, водещи до сериозно намаляване на общите

разходи за енергоносители. Инвестицията е в размер на 4 348 091,56 лева.

През периода са извършени следните строително-ремонтни дейности: аварийен ремонт на струтена ограда, вследствие на лоши метеорологични условия в ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров. Закупувани са материални активи за подобряване на образователната среда.

Изпълнен ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново

Вътрешен ремонт на класни стаи в ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Спортно училище „Г. Живков“, гр. В. Търново

В процес на изпълнение Проект „Изграждане на спортно стрелбище в Спортно училище „Георги Живков“ град Велико Търново“,

От 2023 година в процес на реализация е проект „Изграждане на спортно стрелбище в Спортно училище „Георги Живков“ град Велико Търново“, финансиран от Програма на Министерството на младежта и спорта. Общата сума на инвестицията е в размер на 217 312 лева, от които 18 000 лева собствени средства. Стрелбището ще се използва за спортна стрелба с пневматично оръжие и стрелба с лък.; оборудване за спортно стрелбище.

Национална програма „Информационни и комуникационни технологии /ИКТ/ в системата на предучилищното и училищното образование“

Изпълнен Реализирани са дейности по подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на училищното образование, достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на иновативни съвременни обучителни методи и създаване на условия за обучение на педагогическите специалисти за ползването им. В Дейност „Внедряване на образователни електронни ресурси, електронни платформи, електронен дневник“ са включени следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“, ОУ „П.Евтимий“, ОУ с. Леденик, ОУ с. Церова кория, ОУ с. Ресен, ОУ с. Водолей, ОУ гр. Дебелец, ОУ гр. Килифарево, ПМГ „Васил Друмев“, ПЕГ „Асен Златаров“, ПХГ „Св.Св.Кирил и Методий“, СУ „Ем.Станев“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Вл.Комаров“, СУ „Г.С.Раковски“, Спортно училище „Г.Живков“ (2021г.)

Дейност „Изграждане/доизграждане на Wi-Fi мрежи за нуждите на училищното образование и изграждане на нови Wi-Fi зони“. През 2021 година за ОУ „д-р Петър Берон“, град Дебелец е одобрено за финансиране за доизграждане на съществуващата Wi-Fi мрежа.

Дейност „Осигуряване на свързаност на всички училища и средства за развитие и поддръжка на опорната мрежа“ в следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“, ОУ „П.Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ с. Церова кория, ОУ с. Самоводене, ОУ с. Ресен, ОУ с. Водолей, ОУ гр. Дебелец ОУ гр. Килифарево, ПЕГ „Асен Златаров“, ПХГ „Св.Св.Кирил и Методий“, СУ „Ем.Станев“, СУ „Вела Благоева“, „Вл.Комаров“, СУ „Г.С.Раковски“, Спортно училище „Г.Живков“ (2021г.)

През 2023 година по програмата са реализирани дейности по подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на предучилищното и училищното образование, осигуряване на достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на образователни иновации и създаване на условия за устойчивото им развитие. Общо получените средства през 2023 година са в размер на 118 040 лева, в следните модули и дейности: Дейност 3 „Техническо обезпечаване на учебния процес за институциите от системата на училищното образование и внедряване на образователни иновации, свързани с учебния процес“. Дейността включва предоставяне на оборудване за фронтално обучение (интерактивни дисплеи с компютърен модул и вградена Wi-Fi точка за достъп) и преносими компютри, за въвеждане на ИКТ за нуждите на училищното образование.. Дейност 4 „Подкрепа на дейности по електронно администриране и управление на учебния процес“; Дейност 5 „Осигуряване на свързаност и средства за интернет на държавните и общинските училища и центрове за подкрепа на личностно развитие (ЦПЛР), както и средства за развитие и поддръжка на опорната мрежа.

Проект „Образование за утрешния ден“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) 2014-2020 г.

Изпълнен

С проекта се цели отварянето на образованието и образователните институции към дигиталните технологии чрез внедряването на нови решения за по-добро персонализирано обучение, което да позволи на учителите да предприемат мерки с по-точни и ефективни подходи към всеки отделен учащ и повишаване на мотивацията чрез насърчаване на самостоятелното обучение и самооценка, включително извън класната стая. Осем училища от община Велико Търново са включени в проекта –

ОУ „П. Р. Славейков“, град Велико Търново, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, град Велико Търново, ОУ „Д-р Петър Берон“, град Дебелец, ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“, град Велико Търново, СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново, СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново, СУ „Г. С. Раковски“, град Велико Търново, Спортно училище „Георги Живков“, град Велико Търново, както и ДГ „Вяра, Надежда и любов“, село Ресен. Проектът се реализира през периода 2021 – 2023 година.

Проект „Равен достъп до училищно образование“ (ОП НОИР) 2014-2020 г.

Изпълнен

Проектът цели да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи и да се противодейства на риска от отпадане в ситуация на обучение от разстояние. В проекта са включени 19 училища – ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П. Р. Славейков“, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, ОУ „Христо Ботев“, ОУ „Васил Левски“-село Леденик, ОУ „Христо Смирненски“- село Самоводене, ОУ „Христо Ботев“- село Ресен, ОУ „П. Р. Славейков“ -село Церова Кория“, ОУ „Христо Смирненски“ -село Водолей, ОУ „Св. Иван Рилски“- село Балван, ОУ „Д-р Петър Берон“- град Дебелец, ОУ „Неофит Рилски“ -град Килифарево, ПМГ „Васил Друмев“, ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Емилиян Станев“, СУ „Владимир Комаров“, СУ „Г.С. Раковски“ в общинския център и 1 детска градина – ДГ „Вяра, Надежда и любов“ -село Ресен. Реализира се през 2021 – 2023 година.

Активизиране дейността по програми за социално включване. Пълноценна интеграция на децата от различни етнически общности, с фокус върху граждани от ромски произход и създаване на условия за равен достъп до качествено образование

Проект „Подкрепа за успех“ (ОП НОИР) 2014-2020 г.

Изпълнен

Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети. От Община Велико Търново в проекта са включени 15 училища - ОУ „П.Р. Славейков“, гр. Велико Търново; ОУ „Христо Ботев“, гр. Велико Търново; ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“, ПЕГ „Проф. Асен Златаров“; СУ „Вела Благоева“; СУ „Владимир Комаров“; СУ „Г. Раковски“, гр. В. Търново; ОУ „Васил Левски“, с. Леденик; ОУ „П. Р. Славейков“, с. Церова кория; ОУ „Св. Иван Рилски“, с. Балван; ОУ „Христо Смирненски“, с. Самоводене; ОУ „Христо Ботев“, с. Ресен; ОУ „Христо Смирненски“, с. Водолей; ОУ „Д- р П. Берон“, град

Дебелец и ОУ „Неофит Рилски“, гр. Килифарево. Реализира се през 2021 – 2023 година.

Проекти по програма ПУДООС в училищата

Изпълнен Проект „Нашето зелено училище – обучение, спорт и отдих на открито“ 2021

През 2021 г. ОУ „Христо Ботев“, град Велико Търново реализира проект на тема „Нашето зелено училище – обучение, спорт и отдих на открито“ за приобщаване на учениците към идеята за отговорно отношение и опазване на природните богатства на страната ни чрез провеждане на интерактивни уроци и практически дейности, за формиране на екологична култура, съзнание и поведение у младите хора, за разширяване и повишаване на теоретичното и практическото равнище на знанията на учениците по въпросите, свързани с опазването на околната среда.

Чрез проекта е обособена зелена зона в училищния двор, в която има „класна стая на открито“. „Еко-стаята“ се използва по различни учебни предмети от ученици от I до VII клас.

Изпълнен Проект „Цветята на децата“- 2021

ОУ „Неофит Рилски“, град Килифарево реализира проект на тема „Цветята на децата“, целящ разширяването и повишаването на теоретичното и практическото равнище на знанията на учениците по въпросите, свързани с опазването на околната среда, чрез промяна на тяхното екологично мислене, поведение и начин на живот и формиране отношение към мястото, ролята и отговорността на всеки човек към природната среда и нейното опазване. Реализирани дейности: създаден еко-кът „Цветята на децата“; приобщени ученици към идеята за почистване и опазване на природата; присъединена родителската общност за оказване на съдействие при изграждане на зеления кът в коридора на училището; изградени трайни навици у учениците за опазване на околната среда; повишен интереса на децата към биоразнообразието на родния край и опазването застрашени видове растения и животни.

Проект „Обичам природата и аз участвам“, 2023

През 2023 година ОУ „Христо Ботев“, село Ресен реализира проект „Обичам природата и аз участвам“ по ПУДООС. Създаден е еко-кът „Слънчева градинка“ и облагороден двора на училището. Изграденият

еко-кът е гаранция, че дейностите, заложи в проекта, ще имат устойчивост и развитие и след приключването му.

Изпълнен   *Проект „Зелена класна стая – инвестиция в бъдещето“, 2023*

ОУ „Димитър Благоев“, град Велико Търново реализира проект „Зелена класна стая – инвестиция в бъдещето“. Екологична инициатива заложи в проекта насърчава на учениците от начален етап за екологично и приятелско отношение към света, в който учат и живеят. Резултатите от проекта са - Обособена е стая №405 в „Зелена класна стая“, оформяне и оборудването на еко-кът с всичко необходимо за засяване, размножаване и отглеждане на зелени растения, билки и подправки; с уреди за наблюдение и опити / на открито и закрито/; монтиран електронен мултифункционален дисплей за провеждане на интерактивни уроци, теоретични и практически дейности с екологична насоченост. Оформен е зелен еко-кът с растенията във вътрешния двор на училището, където е позиционирана и класна стая на открито. Изготвен е електронен календар със събития по природни науки, проведени дни за проектно-базирано обучение, интегрирани уроци между различни учебни предмети, наблюдения и проучвателска дейност.

Изпълнен   *Проект „Ние от СУ „Владимир Комаров“ обичаме природата и участваме в нейното опознаване и опазване“*

СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново реализира проект „Ние от СУ „Владимир Комаров“ обичаме природата и участваме в нейното опознаване и опазване“. Целта на проекта е от един отпадък да се направи продукт, напълно в контекста на кръговата икономика и със стремеж за опазване на околната среда. Благодарение на проекта училището вече разполага със: Компостер 380л. – 2 бр.; Компостер 1000л. – 1бр.; Комплект за микроскопия – 3 бр.; Набор анализ почва – 1 бр.; Набор анализ вода – 1 бр.; Дигитален PH тестер – 2 бр.; Монокулярен микроскоп 40 до 1000x – 10 бр. Чрез извършване на компостиране в двора на училището, всички възрастови групи могат да бъдат въввлечени чрез различни СТЕМ проекти в изучаването на организмите и протичащите процеси в компостера. Тези проекти обхващат учебния материал от предметите Човекът и природата, Биология и здравно образование и Химия и опазване на околната среда - „Жизнени процеси при едноклетъчни и многоклетъчни организми“, „Видово разнообразие в пет царствената организация на живия свят“, „Методи и средства за

опазване на околната среда“, „Рециклиране на отпадъци“, „Изследване на качеството на почвите“.

Проекти към Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства /ЦОИДУЕМ/

През 2021 година ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново продължи да работи по проект „Мост на приятелството“, който е насочен към реализиране на ефективна образователна интеграция и пълноценна социализация на учениците от етническите малцинства чрез осъществяване на съвместни дейности между ОУ „Бачо Киро“, гр. В. Търново и ОБУ „П. Р. Славейков“ с. Джулюница, реализиране на мобилности между ученици, учители и родители и прилагане на иновативни форми на наставничество между ученици от различни етноси. Чрез проекта се създаде атмосфера на приятелство и доверие в общуването между ученици от различен етнически произход; създадоха се условия за развиване на межкултурните познания на педагозите и пр.

Изпълнен

Реализирани основни дейности през 2021 година: Проведени две мобилности за педагогическите специалисти от партньорските училища за провеждане на открити педагогически практики по различни учебни предмети. Проведени конференции за учители и ученици за обсъждане възможностите на интеркултурното образование и една кръгла маса ; сформирани две групи от дейност 4 Лидерска академия за наставници; проведени 5 съвместни дейности: „Работилница за идеи“ - провокира се активното участие на учениците в проекта.

Общата сума на проекта през 2021 година реализирана в ОУ „Бачо Киро“ е 4 000 лева.

През 2021 година ОУ „П.Р.Славейков“, село Церова кория защити 11 286 лева за реализиране на проект „Мостове между светове“, който е насочен към реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, задържане и реинтеграцията им в образователната система. Целта на проекта е обхващане и задържане в образователната система на учениците от етнически малцинства и от социално-слаби семейства чрез осигуряване на равен достъп до качествено образование в мултикултурна образователна среда, чрез осъществяване на извънкласни дейности и занимания по интереси в мултикултурна образователна среда.

За целите на проекта са сформирани две групи: „Приказка за всеки“-за учениците от 1 до 4 клас и „Моят свят и света на другите“-за ученици от 6 и 7 клас. В първата група-„Приказка за всеки“, са включени 12 ученици от 1 до 4 клас. Те четат приказки от различни етноси, сами избират кои от тях да драматизират, ще изработват маски, табла, което включва работа в екипи и изява пред публика, което ще им вдъхне увереност за самоизява и реализация на възможностите им. В групата „Моят свят и света на другите“ са включени 8 ученици от 6 и 7 клас. Работата ѝ е насочена към съхраняване на семейната и културна идентичност на учениците чрез средствата на съвременните технологии.

Национална програма „Заедно в грижа за ученика“

Изпълнен

Личният напредък на ученика в образователния процес е пряко зависим от екипната работа на учителите от различните образователни етапи, насочена към преодоляване на проблемите на приемствеността между етапите на основното образование. Преходите от детската градина в училище и от началния етап в прогимназиалния етап на основното образование съвпадат с кризисни периоди в личностното развитие на ученика, изразени в редица психически и физиологични промени. Различията в изискванията на учителите, макар и обективно обусловени от различията на комплексния характер на обучението в началния етап и предметно-ориентираното обучение в прогимназиалния, допълнително оказват негативно влияние върху развитието на ученика. Общата сума на получените средства по НП „Заедно в грижа за ученика“ през 2021 година са в размер на 4 844 лева.

Национална Програма „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“

Изпълнен

Общата цел на програмата е привличането на родителите в училищния живот на децата им за допринасяне на по-лесната адаптация и социализация на учениците в училищната среда; за превръщането на училището в подкрепяща, приемна, безопасна и желана среда за преживявания и учене на учениците; за развиване на положителното им отношение към ученето и редовното им посещение в училище. През 2021 година по програмата са защитени 8 824 лева в три училища - ОУ „Бачо Киро“ град Велико Търново – 3 000 лева , ОУ „П.Р.Славейков“ град Велико Търново – 2997,60 лева и СУ „Вела Благоева“ град Велико Търново – 2 826,40 лева.

Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“

Проектът е насочен към подпомогне ранното обхващане и образователното приобщаване на деца от уязвими групи в предучилищното образование, да се подкрепи достъпа им до качествено образование, да се укрепи социалното им приемане и сближаване за изграждането им като пълноценни граждани и за успешна професионална, социална и личностна реализация.

Изпълнен

Проектът е фокусиран към подкрепа на деца от уязвими групи и цели решаване на проблеми като: ниска степен на готовност за училище на деца, за които българският език не е майчин; наличие на деца в системата на предучилищното образование, при които са налице трудности в обучението, възпитанието и социализацията; отсъствие на познавателна мотивация у децата и отсъствие на мотивация у родители за образование на техните деца; липса на подкрепа на педагогически специалисти за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на скрининг тест за ранно оценяване на потребностите на децата и определяне на риск от обучителни затруднения; липса на знания, умения и компетентности на помощник-възпитателите в системата на предучилищното образование за ефективно взаимодействие с деца от уязвими групи и с техните родители; неефективно участие на образователни медиатори и на помощник-възпитатели в активното приобщаване на децата от уязвимите групи в системата на предучилищното образование и в образователния процес в предучилищното образование и др.

Проектът се реализира в периода 2021 – 2023 година.

Проект „Подкрепа за приобщаващо образование“

Проектът е насочен към осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Изпълнен

Основната цел на проекта е насочена към насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби чрез допълнителна подкрепа, с оглед успешната им реализация и социализация.

Целта е приобщаване на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби – с доказани постижения в науките, изкуствата и спорта, в детски градини и училища, осигуряващи обучение за придобиване на основна степен на образование, в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, включително чрез оборудване на специализирани кабинети и разработване на дидактически материали за работа с деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби; повишаване на капацитета на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в т.ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби; превенция на насилието и агресията, създаване на сигурна училищна среда и семейна подкрепа в процеса на приобщаващото образование.

През 2021 година в проекта са включени 5 училища – ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, СУ „Емилиян Станев“, СУ „Вела Благоева“,

През 2022 година по проекта са включени 4 училища – ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „Бачо Киро“, СУ „Емилиян Станев“, СУ „Вела Благоева“.

През 2023 година от Община Велико Търново в проекта са включени 6 училища – ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „Св. Патриарх Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, СУ „Емилиян Станев“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Владимир Комаров“,

Проектът се реализира в периода 2021 – 2023 година.

Проект „Успех за теб“

Изпълнен

През 2023 година стартира нов проект по програма „Образование“ – 2021-2027, съфинансирана от ЕС. Проектът поставя акцент върху общата и допълнителна подкрепа за ученици в риск от отпадане, както и върху обученията по български език и литература на ученици с цел успешното им представяне на националните външни оценявания, но и на държавните зрелостни изпити. От Община Велико Търново в проекта са включени 4 училища – СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново, СУ „Г. С. Раковски“, град Велико Търново, ОУ „Христо Смирненски“, село Водолей и ОУ „Св. Иван Рилски“, село Балван.

Национална програма „Иновации в действие“

Програмата е насочена към подкрепа на училища и на учители, реализиращи иновативни дейности чрез създаването на иновативна учебна среда в класната стая, иновативни методи на преподаване, както и към училища с иновативни практики и такива с потенциал за развитие на иновации в областта на финансовата грамотност, екологията и зелената енергия, интегрираното знание, личностното развитие на учениците, позитивното образование и др.

По Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“ се извършва обмен на иновационни практики (мобилности) – споделяне на опит на място между училищата. Иновативните училища извършват двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си, като създават връзка чрез уеб базирана платформа и реализират взаимни посещения на място в другото училище.

През 2021 година в Община Велико Търново по Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“ са реализирани в следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“, ОУ „Св. П.Евтимий“, ОУ гр. Килифарево, ПМГ „Васил Друмев“, СУ „Ем.Станев“, СУ „Вл.Комаров“, СУ „Г.С.Раковски“.

Изпълнен

През 2022 г. програмата е насочена отново към осигуряване на подкрепа за мотивирано разширяване и устойчивост на училищните иновации, чрез училищна мобилност, информационна платформа и мрежа на иновативните училища.

Реализирани са проекти по следните модули:

По Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“ се извършва обмен на иновационни практики (мобилности) – споделяне на опит на място между училищата. Иновативните училища извършват двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си, като създават връзка чрез уеб-базирана платформа и реализират взаимни посещения на място в другото училище. В програмата са включени ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“, ОУ „Св. П. Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, ОУ с Самоводене, ОУ гр. Килифарево, СУ „Ем.Станев“, СУ „Г.С.Раковски“.

По Модул 2 „Форуми за образователни иновации“ се организират форуми за представяне и мултиплициране на образователни иновации. Темите са свързани с дигитализацията в образованието, позитивното образование, креативност и култура за иновации, интегративния подход

в обучението, STEM образование, интеркултурното образование и др. Реализиран е проект в СУ „Ем.Станев“.

По Модул 4 „Осигуряване на финансови средства за материали, учебни средства и пособия за прилагане на иновативни методи на преподаване“ се извършват дейности за прилагане на проектно-базираното обучение (ПБО) като стратегия за учене, която може да обхваща едновременно различни учебни предмети. Реализирани са проекти в ОУ с Самоводене и ОУ гр. Килифарево.

През 2023 г. се работи по следните модули:

По Модул 1 „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“ през 2023 година се извършва обмен на иновационни практики (мобилности) – споделяне на опит на място между училищата. Иновативните училища извършват двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си, като създават връзка чрез уеб базирана платформа и реализират взаимни посещения на място в другото училище.

Национална програма „Професионално образование и обучение“

Изпълнен

Програмата е насочена към подкрепа за училищата с професионални паралелки за подобряване на материално-техническата база и осъществяване на практическо обучение въз основа на партньорство с бизнеса и разработване на учебна документация с включването на представители на работодателите и висшите училища. Въз основа на този принцип на партньорство се гарантира съответствието на предоставяното професионално образование и обучение с потребностите на пазара на труда.

През 2023 година по Модул 1 „Модернизиране на материално-техническата база“ участва СУ „Владимир Комаров“ град Велико Търново.

Национална Програма „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“

Изпълнен

През 2022 година Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК, град Велико Търново работи по Модул 1 „Изграждане на съвременни кабинети за работа на децата и учениците в различни направления – науки, технологии, изкуства, спорт, както и за логопедична работа“. Постигнати резултати: създадени 6 постоянно действащи и 1 временна група за работа за подготовка и явяване на конкурси и мероприятия. Три от постоянно действащите групи са за деца в предучилищна възраст.

Останалите три постоянно действащи групи и временната група са смесени, за ученици от I-ви до VII-ми клас. Общият брой на участниците посещаващи Школата по изобразително изкуство е 157; създадени съвременни условия за активна извънучилищна дейност за по-добра организация на свободното време, насочена към развитие на творческия потенциал на децата и учениците; постигнато оптимално ниво на вътрешна мотивация у учениците чрез съдържателна възпитателна работа, свързана с конкретни мероприятия и дейности: участие в изложби, в обявени регионални, национални и международни конкурси, отбелязване на тържествени събития и ритуали от националния, общинския и религиозен календар; използвани съвременни изобразителни материали и консумативи, както и различни техники на изпълнение, които формират у участниците в школата компетентности за изразяване на идеи и преживявания с помощта на изобразителни средства.

През 2023 година Център за подкрепа за личностно развитие – ОДК град Велико Търново работи по проект по Модул 1 „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР“ – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми.

Реализиран е проект „Създаване на кабинет по гражданско образование в ЦПЛР ОДК, град Велико Търново“.

Национална Програма „Заедно за всяко дете“

През 2022 година програмата цели привличането на родителите в училищния живот на децата им за допринасяне на по-лесната адаптация и социализация на учениците в училищната среда, както и за превръщането на училището в подкрепяща, приемна, безопасна и желана среда за преживявания и учене на учениците, за развиване на положителното им отношение към ученето и редовното им посещение в училище. Програмата обхваща следните модули:

Изпълнен

Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст“.

Модулът е насочен към организиране на дейности и ангажирането на всички заинтересовани страни за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система с риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система.

През 2022 година по модула се осъществяват дейности в СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново.

Модул 3 „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“

Модулът е насочен към организиране и провеждане на срещи с родителите и организиране, както и провеждане на общо мероприятие за включените в Националната програма паралелки. През 2022 година по модула се осъществяват дейности в ОУ „Христо Ботев“, село Ресен.

През 2023 година програмата дава възможност да се организират дейности, в които се ангажират всички заинтересовани страни за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина. Взаимодействието с децата, учениците и родителите за създаване на положително отношение към образованието се реализира чрез разработване и прилагане на конкретни дейности за съвместна работа.

В Модул 1 „Подпомагане на дейността на екипите за обхват“ се осъществяват дейности в ОУ „Христо Ботев“ град Велико Търново.

Модул 2 „Добри практики за взаимодействие с родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст“. Модулът е насочен към организиране на дейности и ангажирането на всички заинтересовани страни за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система. През 2023 година по модула се осъществяват дейности в СУ „Вела Благоева“ град Велико Търново.

Национална Програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“

През 2021 година в община Велико Търново са финансирани проекти по следните модули:

А) Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки в профилираната подготовка“.

Изпълнен

Финансовите средства по Модул А се използват за създаване на по-добри условия в училищата за провеждането на експериментална работа, в т.ч. и лабораторните упражнения в профилираната подготовка по биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда. Средствата се разпределят за ремонтни

дейности и за закупуване на уреди, прибори, пособия, стъклария, реактиви и други консумативи за изпълнение на практически дейности по биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда. По програмата се реализира проект на ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ град Велико Търново.

Б) Модул „Културните институции като образователна среда“

Основни дейности включени в модула: провеждане в музеите и галериите на задължителни, избираеми и факултативни учебни часове по учебни предмети от училищната подготовка за класовете от началния и прогимназиалния етап на основното образование и първия гимназиален етап на средното образование; провеждане на виртуални турове и видеоуроци; провеждане на конкурс за най-добър урок в културната институция; посещение на театрални постановки (или представянето им в училище), свързани с конкретно учебно съдържание; посещение на концерти (или представянето им в училище), свързани с конкретно учебно съдържание; срещи с актьори и музикални дейци по теми, свързани с конкретно учебно съдържание. През 2021 година по модула са реализирани проекти на 3 училища от град Велико Търново - ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“ и СУ „Вела Благоева“.

В) Модул „Библиотеките като образователна среда“

Модулът е разработен в изпълнение на Споразумение между Министерството на образованието и науката и Министерството на културата за сътрудничество за осъществяване на инициативи, програми и проекти между обществените библиотеки в страната и институциите в системата на училищното образование. Целите на модула са създаване/обогатяване на библиотечния фонд на училищната библиотека, провеждане на инициативи в училищните библиотеки/„кът за четене“, провеждане на съвместни инициативи с обществени библиотеки, като всичко това води до създаване на интерес и любов към книгата, формиране на навици за четене и умения за учене през целия живот, формиране на отношение към културата като цяло.

През 2021 година по модула са реализирани проекти на 3 училища - ОУ „Неофит Рилски“, град Килифарево, СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново и СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново.

Г) Модул Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“

Модул „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“ е ориентиран към възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП). Това е целенасочен, системен и

непрекъснат процес за формиране на граждански компетентности и качества на детето и е неделима част от цялостното образование и възпитание на личността. Формирането на защитни механизми при децата за съхраняване и безопасност при движение по пътищата е актуална тема в гражданското общество и важна задача на държавата, образователните институции и семейството. По модула е реализиран проект на ОУ „Димитър Благоев“.

През 2022 година в община Велико Търново са финансирани проекти по следните модули:

Модул 5 Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“

Реализирани са проекти в 2 училища ОУ „Христо Ботев“; СУ „Г.С.Раковски“.

Модул 3 „Културните институции като образователна среда“

През 2022 година по модула са включени проекти на три училища - ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново, ОУ „П.Р.Славейков“, град Велико Търново и СУ „Г.С.Раковски“, град Велико Търново.

Модул 4 „Библиотеките като образователна среда“

През 2022 година по модула са реализирани проекти в две училища - ОУ „Христо Смирненски“ , село Самоводене и ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново.

През 2023 година в община Велико Търново са финансирани проекти по следните модули:

Модул 1 „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт“

Дейността включва създаване и/или обновяване на учебни кабинети/класни стаи и стаи за занимания по интереси, в които учениците се обучават за придобиване на ключови компетентности в областта на хуманитарните науки, изкуствата и спорта; създаване и/или обновяване на кът за четене/училищни библиотеки; организиране и провеждане на инициативи за насърчаване на мисленето, въображението и творчеството като част от учебния процес.

През 2023 година по Модул 1 са включени следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“; ОУ „П. Р. Славейков“; ОУ „П. Евтимий“; ОУ с. Ресен ОУ гр. Килифарево; ПМГ „Васил Друмев“; ПЕГ „Асен Златаров“; ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“; СУ „Вл. Комаров“.

Модул 2 Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“

През 2023г. са включени ОУ с. Ресен, СУ „Ем. Станев“, СУ „Вл. Комаров“.

Национална програма „Без свободен час“

Програмата е свързана с необходимостта от създаване на условия за непрекъснат образователен процес на децата и учениците в детските градини, в училищата и в центровете за специална образователна подкрепа при отсъствие на педагогически специалист и на условия за провеждането на обучение от разстояние в електронна среда.

Модул 1. „Без свободен час в училище “- създаване на условия за непропускане на учебно съдържание и на възможности за достатъчно учебно време за усвояването и осмислянето му чрез осигуряване на заместващи учители и други педагогически специалисти, водещи групите за терапевтични и рехабилитационни дейности (само за ЦСОП).

Изпълнен

Модул 2. „Без свободен час в детската градина“ - създаване на възможности за непрекъснат процес на организация на предучилищното образование чрез осигуряване на провеждането на планираните педагогически ситуации от заместващи учители през календарната година.

Модул 3. „Подкрепа на обучението от разстояние в електронна среда “- осигуряване на условия за провеждане на обучение от разстояние в електронна среда /ОРЕС/ от педагогическите специалисти по време на епидемии, пандемии, енергийни кризи, извънредно положение или други случаи на преустановен присъствен образователен процес. ОУ „П. Р. Славейков“; ОУ „П. Евтимий“; ОУ „Христо Ботев“; ОУ гр. Дебелец; ОУ гр. Килифарево; ПМГ „Васил Друмев“; ПЕГ „Асен Златаров“; ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“; СУ „Ем. Станев“; СУ „Вела Благоева“; СУ „Вл. Комаров“; СУ „Г. С. Раковски“; Спортно училище Г. Живков.

Реализира се през 2021 – 2023 година.

Работа с деца и ученици от уязвими групи

На основание Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование в Община Велико Търново са включени следните образователни институции по години:

Изпълнен

През 2021 година са реализирани дейности за работа с деца и ученици от уязвими групи в следните учебни институции: ОУ „Христо Ботев“ - гр. В.Търново; ОУ с. Церова кория, ОУ с. Водолей, ОУ с. Балван.

През 2022 година - ОУ „Христо Ботев“, гр. В.Търново; ОУ с. Церова кория, ОУ с. Водолей, ОУ с. Балван.

През 2023 година - ОУ „Христо Ботев“, гр. В.Търново; ОУ с. Церова кория, ОУ с. Леденик; ОУ с. Водолей, ОУ с. Балван.

Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“

Модул „Осигуряване на обучение на талантиливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

Изпълнен

Ученическите олимпиади и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта развиват ключови компетентности и умения за живот, изключително необходими на учениците в съвременното общество. Организирането и провеждането на състезания по професионални направления са едни от начините за популяризиране възможностите на системата за професионално образование и обучение, за избор и усвояване на професии според желанията и интересите на младите хора и за утвърждаване на привлекателността и значимостта на професиите. Осигуряването на допълнителни възможности за подготовка на талантиливи ученици от всички етапи и степени на училищното образование за участие в олимпиади е от изключително значение за повисоки постижения в националните олимпиади. В програмата са включени следните учебни институции: ОУ „П. Р. Славейков“; СУ „Емилиян Станев“; ОУ „Бачо Киро“, ПМГ „Васил Друмев“; ПЕГ „Асен Златаров“ от град Велико Търново.

През учебната 2020/2021 година участие в ученически олимпиади са взели участие 175 ученици под ръководството на 25 учители.

През учебната 2021/2022 година участие в ученически олимпиади са взели участие 169 ученици под ръководството на 22 учители.

През учебната 2022/2023 година в ученически олимпиади са взели участие 200 ученици под ръководството на 22 учители.

Национална програма „България – образователни маршрути“

Изпълнен

Програмата подпомага създаването на условия за развитие на съвременното образование на XXI век чрез обучение, възпитание и социализация на всички ученици, по всяко време и навсякъде. Програмата се реализира в следните модули:

Модул 1 „Образователни маршрути“ - създаване на условия за надграждане на знанията и уменията на учениците, както и възможности за социализация и общуване на учениците и педагогическите

специалисти извън училищната и семейната среда с цел получаване на трайно интегрирано знание и меки умения, които подобряват личностното развитие.

Модул 2 „Културните и научните институции като образователна среда“ – изграждане на трайни навици за формиране на умения за учене през целия живот, практическо осмисляне на наученото и мотивиране за прилагане на изследователски подходи.

През 2023 година по програмата са включени следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П. Евтимий“, СУ „Г. С. Раковски“ – град Влеико Търново.

Национална програма „Заедно в изкуствата и спорта“

Изпълнен

Програмата е насочена към осигуряване на условия за личностно развитие на учениците чрез екипно взаимодействие при участието и изявата им в колективни спортове и изкуства, насочени към стимулиране на техните интереси, способности и компетентности; засилване на интереса на учениците за участие в групи/отбори за колективни спортове и изкуства и за изяви в областта на танцовото, музикалното и театралното изкуство, както и в областта на спорта; насърчаване на работата в екип и подобряване на социалните взаимодействия на учениците; изграждане на умения за отговорно и дисциплинирано поведение и за самоконтрол в учениците; повишаване на музикалната, танцовата и театралната култура на подрастващите и насърчаване съхраняването и утвърждаването на културните ценности; стимулиране на интереса на учениците към богатото музикално, танцово и театрално наследство, както и към колективните спортове; развитие на спортните способности на учениците и изграждане на умения за здравословен начин на живот.

Дейности по програмата са реализирани в следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Р.Славейков“, ОУ „П. Евтимий“, ОУ „Бачо Киро“, СУ „Ем.Станев“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Вл. Комаров“, СУ „Г.С.Раковски“ в гр. В.Търново, ОУ гр. Дебелец, ОУ гр. Килифарево.

Национална програма „Изучаване и съхраняване на традициите и историята на българската армия“

Изпълнен

Програмата допринася за придобиване на нови компетентности в областта на гражданското образование и патриотичното възпитание на учениците, както и за провеждане на дейности, свързани със съхраняването на историческата памет за българската армия и за националните традиции и култура. През 2023 година по програмата са

включени СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново и ПЕГ „Проф.д-р Асен Златаров“, град Велико Търново.

Национална програма „Отново заедно“

Изпълнен

През последните две учебни години учениците в по-голяма част от учебното време се обучават неприсъствено, поради въведената извънредната епидемична обстановка в страната, свързана с COVID-19. В училищата стартира обучение от разстояние в електронна среда и се въведе дистанционна форма на обучение. НП „Отново заедно“ е насочена към провеждане на шестдневни ученически туристически пътувания за ученици с цел преодоляване на последствията от COVID-19, в т.ч. липсата на активен социален живот. Дейностите, реализирани по време на програмата, допринесоха за подобряване на социалния и здравословния начин на живот на учениците. По програмата се осъществиха занимания в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта. Осъществяването на програмата насърчи възстановяването на комуникацията между учениците, допринесе за обогатяването на тяхната култура, стимулира работата им в екип, създаде условия за увеличаване на физическата им активност, което е от важно значение за присъственото провеждане на образователния процес.

През 2021 година по програмата са реализирани проекти в следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ПМГ „Васил Друмев“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Вл. Комаров“.

През 2022 година по програмата реализирани проекти в следните учебни институции: ОУ „Димитър Благоев“, ОУ „П.Евтимий“, ОУ с. Самоводене, ПМГ „Васил Друмев“, СУ „Ем.Станев“, СУ „Вела Благоева“, СУ „Вл. Комаров“, СУ „Г. С. Раковски“.

Програма „ЕРАЗЪМ +“ - училища

Изпълнен

Проекти на СУ „Емилиян Станев“, град Велико Търново

СУ „Емилиян Станев“, град Велико Търново работи по следните проекти, финансирани по Програмата:

КД 1 – „Творчество за бъдещето: насърчаване на критично мислене и решаване на проблеми в класната стая“. Насочен е към обучение на учители в начален етап с цел насърчаване на критично мислене и решаване на проблеми в класната стая.

КД 2. „Изкуството е навсякъде“ (2019-2022) Проектът обединява училища от 6 държави – Чехия (координатор), България, Португалия, Испания,

Италия, Турция. Реализира се в прогимназиален етап. Целта на проекта е повишаване активността и мотивацията на учениците, ефективността и въздействието от училищната работа, чрез представяне на типично старо и модерно изкуство. Участие в него вземат ученици с различен социален статус, които да разберат и да покажат, че изкуството е навсякъде и различията в него са предимство а не недостатък.

КД2. „Отговорното хранене – активна ценност на европейското образование“ (2019-2022) Участват училища от 5 държави: Франция (координатор), Сърбия, България, Кипър и Италия. Проектът се реализира в гимназиален етап. Насочен е към формиране на здравословен начин на живот у тийнейджърите. Целта на проекта е обучение за използване на нови системи за здравословно хранене.

Изпълнен *Проекти на ОУ „Димитър Благоев“, град Велико Търново*

През 2021 година ОУ „Димитър Благоев“ град Велико Търново работи по проект „Социални медии – естествена среда за обучение“ с партньори училища от Италия, Турция, Полша и Румъния. Над 450 ученици и 70 учители от петте държави вече прилагат иновативни практики в дигиталната сфера на обучение в училище, като дискутират за ефективното и безопасно използване на социалните медии в процеса на образованието, и се предлагат алтернативни начини за прекарване на свободното време, свързани със спорт и изкуства.

През 2023 година ОУ „Димитър Благоев“, град Велико Търново работи по Програма Еразъм +, Ключова дейност 1, сектор „Училищно образование“ по проект „Нашата дигиталн@ мисия за следващото поколение“ с продължителност 18 месеца - 01/07/2023 - 31/12/2024. 11 педагогически специалисти преминаха 7- дневен курс на обучение на тема Основни ИКТ инструменти за образование в Сплит, Хърватска. Обучението се фокусира върху управление, проектиране, внедряване и оценяване на цифрови иновации на училищно ниво - прилагане на ИКТ инструменти в класната стая и подобряване цифровите компетенции за качествено образование.

Изпълнен *Проекти на ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново*

През 2021 година ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново продължи да работи по проект „Да открием нашите корени“. Проектът цели повишаване на осведомеността за общата история и ценности; разпознаване на различните вярвания и обичаи, принадлежащи към произхода на всяка партньорска държава, с взаимно разбиране;

участниците да осъзнаят важноста на културното наследство; повишаване на осведомеността сред европейските граждани и особено сред младежите за значението на между културния диалог; укрепване на чувството за общност чрез практикуване на културни традиции, които са важни за предаването на споделени ценности от едно поколение на друго; интегриране в културната идентичност на нашата епоха, уважение и разбиране на различните култури; насърчаване на изучаването и споделянето на чужди езици чрез използването на ИКТ. Партньори по проекта са училища от Швеция, Полша, Гърция, Турция и Италия. Реализирани дейности: 3 видеоконференции с Швеция, Италия и Турция. Ден на България е отбелязан във всички партньорски държави. Финализира се изработката на всички крайни продукти – електронни: книга с рецепти, книга на познанието и книга с обичаи. Изложби и информация за дейностите, осъществявани по проекта са поместени в „Еразъм кътове“ и пр.

През 2023 година ОУ „Бачо Киро“, град Велико Търново работи по Проект „Знам, за да мога“, финансиран по програма „Еразъм +“. Проектът е насочен към повишаване квалификацията на педагогически специалисти за внедряване на STEM обучение в училището; повишаване квалификацията на педагогически специалисти за прилагане на иновативни стратегии на преподаване; повишаване квалификацията на педагогически специалисти за прилагане на формиращо оценяване в обучението; Обмяна на опит с други училища извън страната.

Изпълнен *Проекти на ОУ „П .Р. Славейков“, град Велико Търново*

През 2023 година ОУ „П .Р. Славейков“, град Велико Търново работи по проект „Природата – наш дом“. Проектът е насочен към повишаване на информираността по отношение на глобалните екологични проблеми; развиване на здравно-екологичните компетентности на учениците; разгръщане на потенциала на учениците чрез провокиране на творческо мислене и партньорство в учебния процес; популяризиране на местната общност.

Реализирани дейности през 2023 година: обмяна на добри педагогически практики в България, Литва и Лихтенщайн; В ОУ „П.Р. Славейков“ изнесени открити уроци: „Нашите малки еко стъпки“, „Земята – наш единствен дом“, „Нека да е еко“.

Изпълнен *Проекти на СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново*

През 2023 година СУ „Вела Благоева“, град Велико Търново реализира проект „Сътрудничество, творчество и включване чрез меки умения“. Проектът е насочен към разширяване областите от знания и умения на начални, прогимназиални и гимназиални учители и прецизиране на стратегии, подходи и методи за развитие на техните умения у учениците, както и стимулиране на творческите им способности. Осъществени са обучения на 13 учители в Италия, Испания и Ирландия.

Изпълнен *Проекти на СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново*

През 2021 година СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново работи по следните проекти:

„Ние сме различни и интелигентни“ /01.09.2019 – 31.08.2021/. Партньори по проекта са училища от Турция, Италия, Испания и Румъния. Проектът цели адаптация и пълноценно присъствие на ученици от различен етнически произход, учениците със СОП и деца на бежанци. По този начин учениците в неравностойно положение се чувстват като част от една общност без значение от произход, религия, език и раса.

„Бъдещето е в нас“ /януари 2021г. – декември 2022г./ Партньори по проекта са училища от Полша, Италия, Турция, Гърция и Литва. Проектът цели подпомагане на учениците при придобиване и развитие на основни умения и ключови компетенции; преодоляване на преждевременното напускане на училище и неравностойното положение; развиване на чуждоезиковите умения; по-ефективно използване на информационните технологии в образованието; насърчаване на мотивацията на учениците.

През 2023 година училището работи по проект „SKILL.ED“, Фондация „Кроношпан“, Румъния - „Ние искаме и знаем как да запазим земята чиста“. Проектът е насочен към подкрепа професионалното образование и възможност на учениците да познаят съвременните зелени технологии в производството на електрическа енергия. Той се състои в проектирането и изграждането на хибридна система за електроснабдяване на лаборатории и учебни зали в Средно училище „Владимир Комаров“, създава условия за интегриране на учебното съдържание, учебни преживявания, технологиите и инженерното мислене.

Изпълнен *Проекти на ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“*

През 2021 година ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“ град Велико Търново продължи работа по проекта „Градовете на Европа: огледала на миналото, образи на бъдещето“. Целите на проекта са повишаване

нивото на изучаваните чужди езици от учениците, опознаване на европейските градове и страни, споделяне от педагогическите специалисти на добри практики в преподаването. Задачите на проекта са даване възможност на учениците да изявят способностите си в направления: историческо наследство; икономика; култура; изкуство; гастрономия; стратегии за устойчиво развитие. Партньори по проекта са училища от Румъния и Литва.

Изпълнен *Проекти на ПМГ „Васил Друмев“, град Велико Търново*

През 2021 година ПМГ „Васил Друмев“, град Велико Търново работи по проект „Спорт и разнообразие“ с участие на ученици и учители от България, Франция, Гърция, Италия, Малта и Полша. Проектът цели участниците да предадат глобално послание за толерантност и приятелство, развиват се отборния дух и екипната работа. Реализираните дейности по културното разнообразие и спорт помагат на участниците да се преборят с предразсъдъците, да развият взаимоотношения, утвърждаващи ценностите на Европейския съюз, културните и езикови различия. Чрез реализираните дейности по проекта се подчертава аспекта на социалната и образователна стойност на европейското културно наследство.

През 2022 г. ПМГ „Васил Друмев“ реализира проект „Техники за визуализация на мисленето като средство за повишаване на културните познания“, европейски проект за училищни партньорства по програма „Еразъм+“ и програма „Европейски корпус за солидарност“ на Европейския съюз / 01.10.2020 г. - 30.06.2022 г./ . Партньори по проекта са училища от Литва, Испания и Полша. Реализирани дейности: осъществени 4-те планирани мобилности в следната последователност: Испания, Литва, Полша и България с приложени множество техники за визуализация на мисленето, като посредством тяхното използване са се повишили и обогатили културните познания на всички ученици и учители, взели участие в проекта. Учениците са с придобити умения за водене на дебати, творческо мислене, осъществяване на идеи извън установените рамки и изготвяне на проекти в различни и разнообразни форми.

През 2023 година ПМГ „Васил Друмев“, град Велико Търново продължава работа по „Техники за визуализация на мисленето като средство за повишаване на културните познания“, европейски проект за училищни партньорства по програма „Еразъм+“ и програма „Европейски корпус за солидарност“ на Европейския съюз

Партньори по проекта са училища от Литва, Испания и Полша, а резултатите са: осъществени 4 планирани мобилности в следната последователност: Испания, Литва, Полша и България. По време на мобилностите са прилагани множество техники за визуализация на мисленето, като посредством тяхното използване са се повишили и обогатили културните познания на всички ученици и учители, взели участие в проекта.

Група проекти 4.1.3. Създаване на условия за професионална подготовка на учениците и по-високо качество на образователния процес

Отчетен напредък

Проекти с европейско финансиране

Изпълнен   *Проект „Обучения и заетост“, Компонент II*

През периода 2021 – 2023 година Община Велико Търново продължи изпълнението на Проект „Обучения и заетост“, Компонент II, ОПРЧР 2014-2020 с бенефициент Агенция по заетостта (2015-2023 г.)

Целта на проекта е да се даде възможност за устойчива заетост на хората с трайни увреждания, предотвратяване на изпадането им в продължителна безработица, загуба на трудови умения и социална изолация. Като резултат от проекта са назначени 50 безработни лица с трайни увреждания на възраст над 29 г., със срок на заетост 2 г. на следните длъжности:

4 лица на длъжност „Социален асистент“ в социални услуги от резидентен тип и специализирана институция; 1 лице на длъжност „Работник, кухня“ в специализирана институция; 2 лица на длъжност „Гладач, ютия“ в специализирана институция; 6 лица на длъжност „Работник, озеленяване“ в кметства на територията на общината, детска градина и социална услуга; 34 лица на длъжност „Портиер“ в детски ясли, детски градини, училища, социална услуга, кметства; 3 лица на длъжност „Технически сътрудник“ в кметство гр. Килифарево.

12 от назначените лица са потребители на социални услуги на територията на община Велико Търново. След приключване на изпълнението на Проект „Обучения и заетост“, Компонент II, 5 от тези лица са включени в заетост по Проект „Патронажна грижа + в Община Велико Търново“.

Съгласно сключения договор, стойността на предоставените средства е в размер на 688 147,68 лв.

Изпълнен Проект BG05M2OP001-2.016-0003-C01 Модернизация на Национален военен университет „В. Левски“- гр. Велико Търново и Софийски университет „Св. Климент Охридски“- гр. София,

Проект BG05M2OP001-2.016-0003-C01 Модернизация на Национален военен университет „В. Левски“- гр. Велико Търново и Софийски университет „Св. Климент Охридски“- гр. София, в професионално направление 5.3 Компютърна и комуникационна техника, ОПНОИР (19.07.2021 - 31.12.2023), Бенефициент: Национален военен университет „Васил Левски“

Изпълнен Проект BG05M9OP001-1.057-0271-C02 Подобряване адаптивността на работните места във Вимар ООД и Винтидж Рест ООД, чрез включване в обучения

BG05M9OP001-1.057-0271-C02 Подобряване адаптивността на работните места във Вимар ООД и Винтидж Рест ООД, чрез включване в обучения, финансиран от ОПРЧР (29.11.2019 - 06.02.2023), частен бенефициент

Национална програма „Активирание на неактивни лица“

Изпълнен Програмата стартира през 2015 г. като Община Велико Търново е една от пилотните общини в страната. Основна цел на Програмата е активирание и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени лица и младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ /ДБТ/, както и на безработни лица, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в ДБТ и насърчаване на включването им в обучение, връщане в образователната система и/или заетост.

През 2021 година Община Велико Търново продължи реализирането на Национална програма „Активирание на неактивни лица“, компонент 1 „Работа с неактивни лица“, 1.2. Младежки медиатори.

С оглед реализацията на основните цели и задачи на програмата, от 2015 г. в общинска администрация – Велико Търново е назначен служител на длъжност „Младши специалист, младежки медиатор“. Младежкият медиатор изпълнява функциите на посредник между неактивните

младежи и институциите, които предоставят подходящите социални, здравни, образователни и др. услуги.

През 2021 година младежният медиатор е осъществил информиране, консултиране и насочване към ДБТ на младежи от 8 населени места от Община Велико Търново. Брой идентифицирани младежи – 91; Брой активирани младежи – 69; Брой активирани младежи, регистрирани в ДБТ – 69, като от тях 23 са започнали работа с посредничеството на ДБТ; започнали работа без посредничеството на ДБТ – 5. Статистиката за нивото на придобито образование сред идентифицираните младежи е следната: 21 лица са с висше образование; 55 лица - със средно образование; 15 лица – с основно или по-ниско образование. През декември 2021 г. е сключен Анекс за удължаване срока на изпълнение на програмата до 31.12.2024 г. Съгласно сключен Договор с Агенция по заетостта, чрез Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново, община Велико Търново продължи изпълнението на Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“. По програмата е осигурена заетост за срок от 2 години на 1 лице с трайни увреждания, на длъжност „Социален асистент“ в Дом за стари хора „Венета Ботева“ – гр. Велико Търново. Назначеното лице е потребител на Дневен център за деца и младежи с увреждания „Дъга“ – гр. Велико Търново. След приключване срока на изпълнение на програмата, лицето е назначено по Проект „Патронажна грижа + в Община Велико Търново“, финансиран по ОП РЧР 2014-2020.

През 2022 година младежният медиатор е осъществил информиране, консултиране и насочване към ДБТ на младежи от 8 населени места от Община Велико Търново. Брой идентифицирани младежи – 74; Брой активирани младежи – 68; Брой активирани младежи, регистрирани в ДБТ – 68, като от тях 9 са започнали работа с посредничеството на ДБТ; започнали работа без посредничеството на ДБТ – 2. Статистиката за нивото на придобито образование сред идентифицираните младежи е следната: 19 лица са с висше образование; 42 лица - със средно образование; 13 лица – с основно или по-ниско образование.

През 2023 година Младежният медиатор е осъществил информиране, консултиране и насочване към ДБТ на младежи от 11 населени места от Община Велико Търново. Брой идентифицирани младежи – 97; Брой активирани младежи – 95; Брой активирани младежи, регистрирани в ДБТ – 95, като от тях 18 са започнали работа с посредничеството на ДБТ; започнали работа без посредничеството на ДБТ – 3. Статистиката за нивото на придобито образование сред идентифицираните младежи е

следната: 24 лица са с висше образование; 56 лица - със средно образование; 17 лица – с основно или по-ниско образование.

Регионална програма за заетост

След приемане на Националния план за действие по заетостта и обявяване на процедура за кандидатстване, Община Велико Търново разработи проект по Регионална програма за заетост, който е одобрен и включен в Регионална програма за заетост на Област Велико Търново. Финансирането по програмата е осигурено от Държавния бюджет чрез сключен Договор за осигуряване на заетост между Община Велико Търново и Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново.

Изпълнен През 2021 година след сключване на договор с Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново, са назначени общо 6 безработни лица: 5 лица на длъжност „Общ работник“ в гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Беяковец, с. Леденик, с. Ресен и 1 лице на длъжност „Работник, озеленяване“ в с. Буковец със срок на заетост от 6 месеца – юни – ноември 2021. Наетите лица изпълняват общополезни дейности – комунално-битово обслужване: хигиенизиране на обществени пространства, почистване от отпадъци, облагородяване на общински градини и паркове, поддръжка на тревни площи и обществената инфраструктура, озеленяване.

През 2022 година съгласно утвърдената програма, в Община Велико Търново са разкрити 32 работни места, със следното разпределение: 21 работни места на длъжност „Общ работник“ в 11 населени места на територията на общината; 7 работни места на длъжност „Общ работник“ в детски ясли и социални услуги в гр. Велико Търново; 2 работни места на длъжност „Санитар“ в Детска ясла „Мечо Пух“ и Домашен социален патронаж – гр. Дебелец; 1 работно място на длъжност „Работник, кухня“ в Домашен социален патронаж – гр. Дебелец; 1 работно място на длъжност „Домашен санитар“ в гр. Килифарево. Съобразно длъжността, която заемат, назначените лица са ангажирани в хигиенизиране и поддържане на обществени места и пространства, сгради на социални услуги и детски ясли и прилежащите към тях пространства; осигуряване на грижа в домашна среда; подпомагане дейностите по приготвяне на храна в кухненския бокс на ДСП- гр. Дебелец и др.

Програма „Старт на кариерата“

Изпълнен Основна цел на програмата е осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи до 29 г., завършили

висше образование и без стаж по завършената специалност, с цел улесняване прехода от образование към заетост. С младите специалисти са сключени трудови договори за срок от 12 месеца на длъжност „Младши експерт“. Програмата се финансира със средства от Държавния бюджет, по Националния план за действие по заетостта.

През 2021 година след одобрена заявка и сключен Договор за заетост с Дирекция „Бюро по труда“ в администрацията на Община Велико Търново са назначени двама безработни младежи, завършили висше образование.

За 2022 година в администрацията на Община Велико Търново са назначени двама безработни младежи на трудови договори за срок от 12 месеца на длъжност „Младши експерт“. След подадена нова заявка през 2022 г. и сключен нов договор с Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново, в общинска администрация е назначено 1 лице на длъжност „Младши експерт“ със срок на заетост от октомври 2022 г. до октомври 2023 г.

По Програма „Старт на кариерата“, от октомври 2022 година до октомври 2023 година в администрацията на Община Велико Търново е назначен 1 безработен младеж, завършил висше образование. С лицето е сключен трудов договор за срок от 12 месеца на длъжност „Младши експерт“.

Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент II

Изпълнен

През месец декември 2021 г., след сключен Договор с Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново, по Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент II – 2021 година са разкрити 20 работни места в 5 населени места на общината - гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Балван, с. Водолей и с. Шемшево. С безработните лица са сключени договори за срок от 1 месец (01.12.2021 г. – 31.12.2021 г.), на 4-часов работен ден. Основната дейност на назначените лица е свързана с осъществяването на превенция на разпространението на COVID-19, чрез извършване на почистване, дезинфекция и др.

От м. ноември 2023 г. стартира изпълнението на Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица – Компонент 2, , целяща осигуряване на заетост за извършване на неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.). Съгласно сключен Договор с Агенция по заетостта чрез Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново са

разкрити 20 работни места, като разпределението по населени места е следното: гр. Велико Търново – 7 работни места; с. Балван – 2 работни места; с. Водолей – 4 работни места; с. Дичин – 1 работно място; с. Леденик – 1 работно място; с. Малки Чифлик – 1 работно място; с. Никюп – 1 работно място; с. Пчелище – 2 работни места; с. Шереметя – 1 работно място.

Безработните лица са назначени на длъжност „Общ работник“ със срок до 31.12.2023 г. на 4-часов работен ден и са ангажирани в хигиенизиране и поддържане на обществени места и пространства, извършване на действия за предотвратяване на бедствия и аварии, извършване на зимна поддръжка на улици и обществени пространства.

Мярка 4.2. Дигитализация и развитие на НИРД в подкрепа на местната икономика

В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

Група проекти 4.2.1. Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации в подкрепа на местната икономика

Група проекти 4.2.2. Дигитализация на местната икономика чрез внедряване на технологии от ИНДУСТРИЯ 4.0

В изготвяне на настоящата междинна оценка е установена необходимостта да бъде обособена нова мярка за група проекти на частните бенефициенти, които допринасят за развитие на икономическия растеж и са финансирани със средства от фондовете на ЕС и публични средства от националния бюджет. Изпълнението на тези проекти е включено като „допълнителни“ в настоящия доклад.

Група проекти 4.2.1. Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации в подкрепа на местната икономика

Отчетен напредък

Изпълнен *Проект BG05M2OP001-2.016-0019-C01. Иновативно образование в хуманитарни и социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“*

През 2023 година приключва изпълнението на Проект BG05M2OP001-2.016-0019-C01. Предметът е иновативно образование в хуманитарни и

социални науки чрез цифрова трансформация и модернизация на учебните програми във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ и Техническият университет в Габрово в партньорство с чуждестранни университети от Гърция, Полша и Румъния. (26.07.2021 - 31.12.2023), ОПНОИР 2014-2020, Бенефициент: Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“

Изпълнен Проект BG16RFOP002-1.005-0141-C01 *Мащабируема технология за мониторинг на enterprise/институционални мрежи, с вграден изкуствен интелект и машинно обучение*

През 2023 година приключва изпълнението на Проект BG16RFOP002-1.005-0141-C01 Мащабируема технология за мониторинг на enterprise/институционални мрежи, с вграден Изкуствен Интелект и Машинно Обучение, с цел ранно предупреждение и превенция на рискове, финансиран от ОПИК (20.07.2018 - 09.01.2023), бенефициент: ПРОГРАМИСТА ЕАД, партньор: ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“

Изпълнен Проект BG05M2OP001-2.016-0005-C01 *Модернизация на Югозападен университет „Неофит Рилски“ - гр. Благоевград, Национален военен университет „Васил Левски“ - гр. Велико Търново и Софийски университет „Св. Климент Охридски“ - гр. София*

През 2023 година приключва изпълнението на Проект BG05M2OP001-2.016-0005-C01 Модернизация на Югозападен университет „Неофит Рилски“ - гр. Благоевград, Национален военен университет „Васил Левски“ - гр. Велико Търново и Софийски университет „Св. Климент Охридски“ - гр. София, в професионални направления 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 4.4 Науки за земята и 3.7 Администрация и управление, ОПНОИР (19.07.2021 - 31.12.2023), Бенефициент: Югозападен университет „Неофит Рилски“ с партньори Национален военен университет „Васил Левски“- В. Търново, СУ „Св. Климент Охридски“ и асоциираните партньори- Академия за сухопътни войски „Николае Балческу“ Сибиу, Университет „Спиру Харет“ Букурещ и Технически университет по строително инженерство-Букурещ.

Изпълнен BG16RFOP002-1.016-0006-C03 *Създаване на лабораторен център за събиране и поддържане на глобални бази данни*

През 2022 година приключи изпълнението на проект BG16RFOP002-1.016-0006-C03 Създаване на лабораторен център за събиране и поддържане на глобални бази данни, ОПИК (01.07.2020 - 08.08.2022),

Бенефициент: Сдружение „Сдружение знание-интензивно развитие“ - създадена нова споделена клъстерна инфраструктура – Център за събиране на глобални данни; осигурен ресурсен капацитет за иновационната дейност на клъстера – назначен иновационен и научно-изследователски персонал;

В процес на изпълнение

Проект BG06RDNP001-16.001-0038-C03 Разработване и внедряване в практиката на нови методи за повишаване на репродуктивните способности на пчелните семейства

До 2025 година продължава изпълнението на проект BG06RDNP001-16.001-0038-C03 Разработване и внедряване в практиката на нови методи за повишаване на репродуктивните способности на пчелните семейства, с. Буковец, финансиран от ПРСР (14.12.2020 - 01.09.2025), ДЗЗД ОПЕРАТИВНА ГРУПА ПЧЕЛА

Група проекти 4.2.2. Дигитализация на местната икономика чрез внедряване на технологии от ИНДУСТРИЯ 4.0

Отчетен напредък

В процес на изпълнение

Процедура BG-RRP-3.005 Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия, НПВУ

През 2023 година започва изпълнението на 19 проекта на частни бенефициенти на обща стойност 376 040 лв., финансирани от НПВУ, по Процедура BG-RRP-3.005 Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия

BG-RRP-3.005-5826-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-5812-C02, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-4314-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-7048-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-5400-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-5314-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-0672-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-2068-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-5929-C01, частен бенефициент

BG-RRP-3.005-1387-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-0489-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-3395-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-2078-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-2335-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-1736-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-6584-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-5899-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-2731-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.005-2992-C01, частен бенефициент

В процес на изпълнение

Процедура BG-RRP-3.004 Технологична модернизация, НПВУ

През 2023 година започва изпълнението на 10 проекта на частни бенефициенти на обща стойност 4 718 343,98 лв., финансирани от НПВУ, по Процедура BG-RRP-3.004 Технологична модернизация

BG-RRP-3.004-0550-C01 , частен бенефициент
BG-RRP-3.004-1061-C01 , частен бенефициент
BG-RRP-3.004-0556-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-0250-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-0364-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-1798-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-1508-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-0699-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-0109-C01, частен бенефициент
BG-RRP-3.004-0308-C01, частен бенефициент

Допълнени проекти, финансирани по проекти от ЕС, допринасящи за постигане на Приоритет 4. Инвестиции и растеж

Процедура BG16RFOP002-2.089 Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19, ОПИК 2014-2020

През 2021 - 2022г. са реализирани 42 проекта, финансирани по Процедура BG16RFOP002-2.089 Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19, финансирани от ОПИК 2014-2020

BG16RFOP002-2.089-3733-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-3267-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0964-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-5619-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-4653-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0504-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-5909-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0560-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0941-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0372-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-4720-C01, частен бенефициент

Изпълнени

BG16RFOP002-2.089-0440-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-5241-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-4281-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0835-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-3774-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0632-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0511-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-3786-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-5331-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-1029-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-3483-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0399-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0473-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-4320-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-0557-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-3801-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.089-4669-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-3282-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2685-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-4642-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-4208-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2542-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-5294-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2519-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2299-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2210-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2611-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-0684-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-0939-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-2678-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.089-1346-C01, частен бенефициент

Процедура BG16RFOP002-2.077 Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19, финансирана от ОПИК 2014-2020

През 2021 година приключва изпълнението на 22 проекта, финансирани по Процедура BG16RFOP002-2.077 Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19, финансирана от ОПИК 2014-2020

Изпълнени

BG16RFOP002-2.077-0426-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-1712-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0922-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0117-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0527-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0297-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0390-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-1060-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-1567-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.077-1059-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0287-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0299-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0475-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-1855-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0404-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0583-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0368-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0853-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0913-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-1085-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0495-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.077-0786-C01, частен бенефициент

Процедура BG16RFOP002-2.073 Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19, ОПИК 2014-2020

През 2021 - 2022г. са реализирани 19 проекта, финансирани по Процедура BG16RFOP002-2.073 Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19, ОПИК 2014-2020

Изпълнени

BG16RFOP002-2.073-24211-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-24074-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-2373-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-18130-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-11049-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-24540-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-8905-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-25582-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-10777-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-5380-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-9974-C01, частен бенефициент

BG16RFOP002-2.073-22822-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-20279-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-11763-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-19631-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-23780-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-13618-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-17478-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.073-4931-C01, частен бенефициент

Процедура BG16RFOP002-2.040 Подобряване на производствения капацитет в МСП, ОПИК 2014-2020

През 2021 година приключва изпълнението на 4 проекта, финансирани по Процедура BG16RFOP002-2.040 Подобряване на производствения капацитет в МСП, ОПИК 2014-2020

Изпълнени

BG16RFOP002-2.040-1577-C02, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.040-1451-C02, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.040-0580-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.040-0728-C01, частен бенефициент

Процедура BG16RFOP002-2.083 Ваучерна схема за предоставяне на услуги за информационни и комуникационни технологии, ОПИК 2014-2020

През 2021 година приключва изпълнението на 3 проекта, финансирани по Процедура BG16RFOP002-2.083 Ваучерна схема за предоставяне на услуги за информационни и комуникационни технологии, ОПИК 2014-2020.

Изпълнени

BG16RFOP002-2.083-0416-C01, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.083-0007-C02, частен бенефициент
BG16RFOP002-2.083-0018-C01, частен бенефициент

Процедура BG06RDNP001-4.002 Подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“

Изпълнени

През 2023 година приключва изпълнението на 3 проекта, финансирани по Процедура BG06RDNP001-4.002 Подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки

стопанства“, Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. за закупуване на земеделска техника.

BG06RDNP001-4.002-0114-C01, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.002-0063-C03, частен бенефициент

Процедура BG06RDNP001-4.012 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

През 2023 година започва изпълнението на 5 проекта на частни бенефициенти, финансирани по Процедура BG06RDNP001-4.012 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. за закупуване на земеделска техника.

В процес на изпълнение

BG06RDNP001-4.012-0482-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.012-1355-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.012-1793-C01, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.012-0220-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.012-1600-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.009 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства“

През 2023г. приключва изпълнението на 1 проект BG06RDNP001-4.009 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства“ по Тематичната подпрограма от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. за закупуване на земеделска техника.

Изпълнени

BG06RDNP001-4.009-0065-C02, частен бенефициент

Процедура BG06RDNP001-4.015 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

В процес на изпълнение През 2023 година започва изпълнението на 1 проект по Процедура BG06RDNP001-4.015 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални

активи“ от ПРСР 2014-2020 за изграждане на предприятие за преработка на слънчоглед.

BG06RDNP001-4.015-0018-C02, частен бенефициент

Процедура BG06RDNP001-4.008 Целеви прием за земеделски стопани в сектор „Животновъдство“ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020

В процес на изпълнение до 2025 година са 26 проекта по Процедура BG06RDNP001-4.008 Целеви прием за земеделски стопани в сектор „Животновъдство“ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020. Проектите са насочени към повишаване конкурентоспособността в животновъдни стопанства, закупуване на селскостопанска техника и инвентар с. Къпиново, гр. Дебелец; изграждане на нови предприятие в с. Пушево; отглеждане и увеличаване на броя на пчелните семейства, модернизиране на оборудването за добив на пчелен мед в землищата на гр. Велико Търново, гр. Дебелец, с. Габровци, с. Дичин, с. Самоводене, с. Велчево, с. Въглевци, с. Ветринци, с. Никюп; отглеждане овощни и зеленчукови култури, създаване на нови трайни насаждения от сливи, ябълки, орехи арония, череши в землищата на с. Въглевци, гр. Дебелец, с. Емен, с. Беляковец, с. Ресен, с. Ново село; закупуване на селскостопанска техника - колесен трактор, челен товарач, ремарке, косачка роторна, плуг, багерна уредба, брана, гр. Килифарево и др.

В процес на изпълнение

BG06RDNP001-4.008-0167-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.008-0313-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.008-0004-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.008-0218-C05, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.014-0124-C01, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.007-0320-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.007-0896-C01, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.007-0164-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.007-1892-C03, частен бенефициент

BG06RDNP001-4.002-0063-C03, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.007-0798-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.001-0136-C02, частен бенефициент

BG06RDNP001-6.007-1313-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-0048-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-0206-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-1578-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.001-0296-C01, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-2486-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.001-0622-C01, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.001-0378-C01, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.012-0475-C01, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.001-0160-C01, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.001-0160-C01, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-1328-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-1235-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-2143-C02, частен бенефициент
BG06RDNP001-6.007-1972-C03, частен бенефициент

Процедура BG06RDNP001-5.001 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“

В процес на изпълнение са 2 проекта по Процедура BG06RDNP001-5.001 Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“ от мярка 5 „Възстановяване на селскостопански производствен потенциал и въвеждане на подходящи превантивни мерки“ от Програма за развитието на селските райони за периода 2014-2020 г. за повишаване на биосигурността

BG06RDNP001-5.001-0029-C03, , частен бенефициент
BG06RDNP001-5.003-0017-C03, , частен бенефициент

Процедура BG14MFOP001-2.011 Продуктивни инвестиции в аквакултурите, ПМДР 2014-2020

Изпълнени

Изпълнен е 1 проект на частен бенефициент по Процедура BG14MFOR001-2.011 Продуктивни инвестиции в аквакултурите, финансиран от Програма за морско дело и рибарство (27.07.2020 - 27.07.2022) за изграждане на съоръжения към пъстървово стопанство в с. Къпиново

BG14MFOR001-2.011-0013-C03, частен бенефициент

1.2.5. Напредък по изпълнението на Приоритет 5

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 5 са насочени към повишаване проектната готовност на общинската администрация и административния капацитет, постигане на устойчиво интегрирано развитие и реализиране на партньорства.

В Приоритет 5. са включени 3 мерки.

Мярка 5.1. Дигитализация, повишаване на административния капацитет и добро управление

Мярка 5.2. Партньорства за реализиране на ИТИ

Мярка 5.3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал

Мярка 5.1. Дигитализация, повишаване на административния капацитет и добро управление

В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

Група проекти 5.1.1. Прилагане на мерки, свързани с ресурсната и планова безопасност в Община Велико Търново

Група проекти 5.1.1. Прилагане на мерки, свързани с ресурсната и планова безопасност в Община Велико Търново

Отчетен напредък

В процес на изпълнение Електронни услуги за гражданите и бизнеса

Реализираните от Общинската администрация инициативи, както и тези, които са в процес на работа, са ключов приоритет по осигуряване на лесен и достъпен интегриран подход за комуникация на гражданите и бизнеса с общината и прилежащите структури.

В резултат на реализираните присъединявания към Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги за централизирано заявяване на електронни административни услуги (ЕАУ) чрез електронни форми (е-форми) и Средата за електронни плащания, част от информационната система за е-форми, Община Велико Търново предоставя възможност за заявяване от гражданите и бизнеса на 147 електронни административни услуги, достъпни през Единния портал за достъп до електронни административни услуги, на уеб адрес <https://egov.bg>

Посредством официалния Интернет портал на Община Велико Търново, за улеснение на гражданите и бизнеса, е налична допълнителна възможност относно заявяване на електронни административни услуги, достъпни на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg/bg/ecity/eservices/>.

За допълнителна оптимизация на работни процеси, е налична електронна услуга за проверка и заплащане на местни данъци и такси, посредством платежен оператор ePay.bg, достъпна на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg/bg/ecity/mestni-danaci-i-taksi/>.

Община Велико Търново е участник в Средата за електронен обмен на съобщения (СЕОС), посредством дейности, включващи: изпращане и получаване на документи от други администрации, участници в обмена; запитвания за състояние на регистриран документ; следене на цялостното състояние на изпратена и получена документация.

Община Велико Търново е свързана към Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), посредством дейности, включващи: изпращане и/или получаване и съхраняване на електронни документи за/от публични органи, физически и юридически лица. Платформата е достъпна на уеб адрес <https://edelivery.egov.bg>.

Предоставяне на услуги, относно издаване на удостоверения, за които администрациите използват справки от регистри, като съдържащите се в тях данни се извличат автоматизирано по електронен път, посредством средата за междурегистров обмен RegiX. Реализирана е възможност за автоматизирано подаване и обслужване на заявки за административни услуги по електронен път, с осигурена опция за потребители на

информация, касаеща автоматично извличане на данни от основни регистри.

На официалния Интернет портал на Община Велико Търново, на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg>, визуализирана посредством страничен панел на всяка уеб страница, е налична Интернет услуга Free Call. Услугата улеснява връзката с гражданите и бизнеса посредством безплатно обаждане или изпращане на съобщение до общинската администрация.

На официалния Интернет портал на Община Велико Търново е налична платформа „Гражданите – Велико Търново“, достъпна на уеб адрес <https://www.veliko-tarnovo.bg/bg/ecity/grazhdanite-vt/>, на която посредством интерактивна карта всеки гражданин може да подаде сигнал за нередност или проблем, чрез локализация, детайлно описание и изображения, с поддръжка на подробна навигация и филтриране на сигнали по различни критерии.

Предвид разпоредбата на чл.23, ал. 3 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги е създадена необходимата организация за поддържане в актуално състояние на информацията в ИИСДА, за таксите и сроковете за предоставяните услуги, както и начините на заплащане и начините на получаване за всяка услуга.

За предоставяне на електронните услуги са закупувани материални активи за администрацията.

В процес на изпълнение Проект BG05SFOP001-4.007-0021-C02 „ОИЦ - Велико Търново - в подкрепа на европейското развитие на област Велико Търново“

Проект „ОИЦ – Велико Търново в подкрепа на европейското развитие на област Велико Търново“ е финансиран по Процедура BG05SFOP001-4.007 Осигуряване функционирането на националната мрежа от областни информационни центрове 2022-2023 на ОП „Добро управление“ 2014-2020. (2022 – 2024 година)

Проектът осигурява непрекъсваемост на дейностите за популяризиране на Кохезионната политика на ЕС, новия програмен период 2021-2027, предоставяне на актуална и достоверна информация за възможностите по програмите, в периода 2022-2023 г., съфинансирани от ЕСИФ/ЕФСУ, повишаване разпознаваемостта на Европейските фондове и програми, представяне на успешно реализирани проекти в област Велико Търново и популяризиране на добри практики.

Изпълнен Проект BG16RFOP001-8.001-0028-C01 „Подкрепа на Община Велико Търново за изпълнение на Инвестиционната програма по Приоритетна ос 1 на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020“,

Проект BG16RFOP001-8.001-0028-C01 „Подкрепа на Община Велико Търново за изпълнение на Инвестиционната програма по Приоритетна ос 1 на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020“, ОПРР (09.09.2016 - 09.09.2023), Бенефициент Община Велико Търново

Проектът има за цел да повиши капацитета на Общината за изпълнение на ролята ѝ на бенефициент и на междинно звено за ефикасно и ефективно използване на възможностите за финансиране по Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 за постигане на интегриран подход при градското възстановяване и развитие на Велико Търново.

Изпълнен Проект BG16RFOP001-8.006-0009-C02 В подкрепа на развитието на регион Велико Търново,

BG16RFOP001-8.006-0009-C02 В подкрепа на развитието на регион Велико Търново, финансиран от ОПРР (2023), Бенефициент Община Велико Търново

Проектното предложение е с фокус повишаване капацитета на общината Велико Търново за изпълнение на ролята ѝ на бенефициент, както и на Звено и Комитет за подбор на проектни идеи за ефикасна и ефективна реализация на териториалния подход по Приоритетна ос 1 на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 /ПРР2021-2027/ за постигане на интегрирано градско развитие на Велико Търново.

Основните дейности в подкрепа на подготовката на проекти, планирани за реализация в периода 2021-2027, както в технически аспект - осигуряване на специализирано оборудване за обезпечаване работата на структурите за подготовка и изпълнение на проекти, така и чрез разработването на оценки, анализи и проучвания, целящи да определят жизнеспособността, целесъобразността и рентабилността на бъдещите проекти за реализация по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027; участие в специализирани обучения, програми за обмен на опит в страната и чужбина по отношение на споделяне на добри практики в подготовката на качествени проекти за градско развитие чрез изпълнение на инструменти за интегрирани териториални инвестиции.

В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

Група проекти 5.2.1. Интегрирани териториални концепции в партньорство с общините Габрово, Горна Оряховица и Дряново в 3 тематични направления - свързаност и достъпност на територията, опазване на околната среда и биологичното разнообразие, оползотворяване на туристическия потенциал на ниво - регион и в контекста на културно-историческа дестинация „Българска архитектура и занаятчийство“

Група проекти 5.2.1. Интегрирани териториални концепции в партньорство с общините Габрово, Горна Оряховица и Дряново

Отчетен напредък

Интегрирани териториални концепции в партньорство с общините Габрово, Горна Оряховица и Дряново в 3 тематични направления - свързаност и достъпност на територията, опазване на околната среда и биологичното разнообразие, оползотворяване на туристическия потенциал на ниво - регион и в контекста на културно-историческа дестинация „Българска архитектура и занаятчийство“

В процес на изпълнение

Създаване на Клъстер Велико Търново. Мярката е в процес на подготовка, обсъждане и консултации със заинтересованите страни.

В процес на изпълнение

Сериозна пречка за изпълнението е нестабилната икономическа обстановка в страната.

Мярка 5.3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал

В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

Група проекти 5.3.1. Визия и стратегия за устойчивото развитие на културата и туризма в община Велико Търново

Група проекти 5.3.1. Визия и стратегия за устойчивото развитие на културата и туризма в община Велико Търново

Отчетен напредък

През периода 2021-2023 г. се изпълнява Стратегия за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030, приета с Решение №192/2020 на Великотърновския общински съвет и ежегодните Планове за изпълнението ѝ. Политиките на община Велико Търново в областта на културата и туризма са насочени към разгръщането на културния потенциал, като си извоюва устойчив имидж на гостоприемна и предпочитана среда за изкуствата и културата, с акцент и специално внимание на съвременните такива; да спечели симпатиите на младите творци от всички области на изкуствата и културата, да привлече нови публики и да активира културния туризъм, културните и творческите индустрии в региона.

Велико Търново е домакин на фестивали, концерти, изложби, вкл. с международно участие.

Ежегодно се организира представяне на Велико Търново и региона на туристически изложения в страната и чужбина

II. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПИРО

Стратегическата част на ПИРО е фокусирана и конкретна и ясно показва избраната посока на развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите.

Фигура 4. Стратегическа рамка на ПИРО на Община Велико Търново

Визията за развитието на община Велико Търново дава характеристики на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие. За постигане на желаната визия на ПИРО са заложили 3 стратегически цели и 5 приоритета, които са в пряка корелация с конкретна стратегическа цел и допринасят чрез комплекса от мерки за нейното постигане.

Стратегическата част на ПИРО ясно показва избраната посока на развитие на общината и сферите, към които приоритетно да бъдат насочени усилията и основната част от инвестициите. Именно поради тази причина са набелязани ограничен брой ключови приоритети, които отразяват избрания фокус и специфика за развитие. Целта е да се постигне концентрация и осезаем ефект на база на конкретните потенциали и местни специфики, а не да се формулират твърде общи и универсални цели и приоритети.

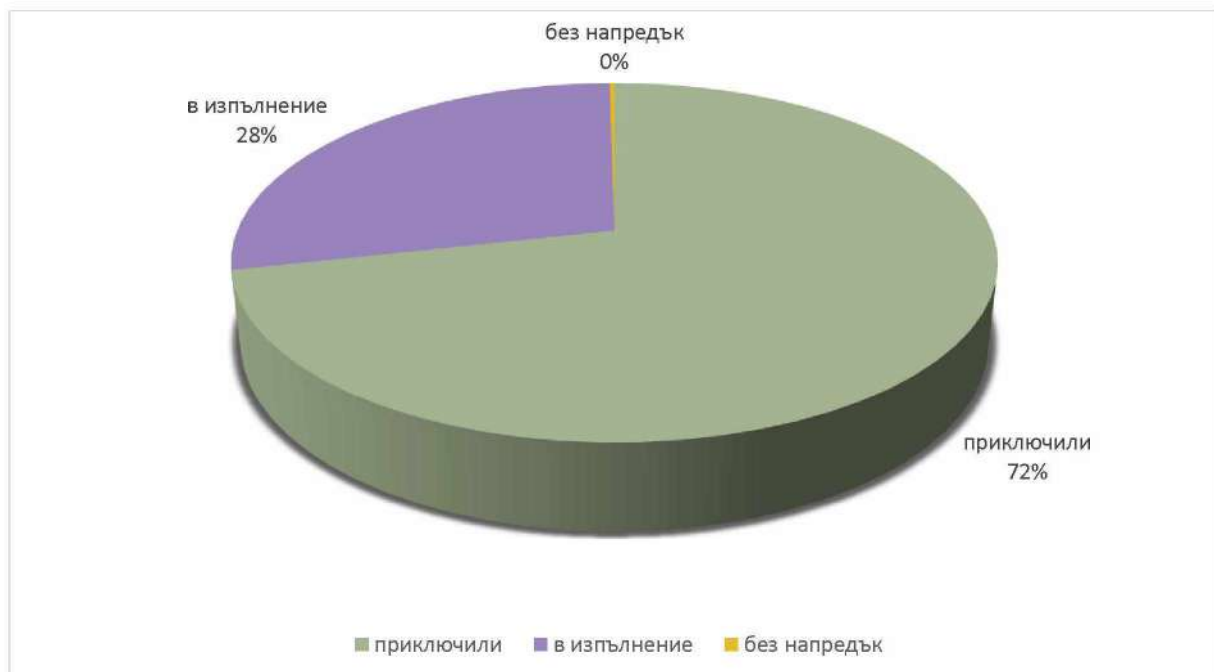
Целите и приоритетите на ПИРО на община Велико Търново са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите нива: Интегрираната териториална стратегия за

развитие на Северен централен район, Националната програма за развитие: България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие, както и с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027г., като са обвързани с постигането на конкретни резултати за територията на община Велико Търново. Стратегическите цели отразяват местните потенциали за развитие и се съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на община Велико Търново.

2.1. Оценка на техническото изпълнение на ПИРО

Първата стъпка за оценката на ПИРО на Община Велико Търново е да се направи стойностен анализ на техническото изпълнение на заложените стратегически цели, приоритетите, с които целите се конкретизират и най-вече на мерките и дейностите, имащи основополагаща роля за реализирането на целия план. За целта в настоящата Междинна оценка е направена съпоставка между броя изпълнени мерки за периода 2021 – 2023г. и първоначално заложените мерки и дейности. Резултатите от този анализ са представени на следващата фигура:

Фигура 5. Дял на изпълнените проекти спрямо заложените в ПИРО на Община Велико Търново

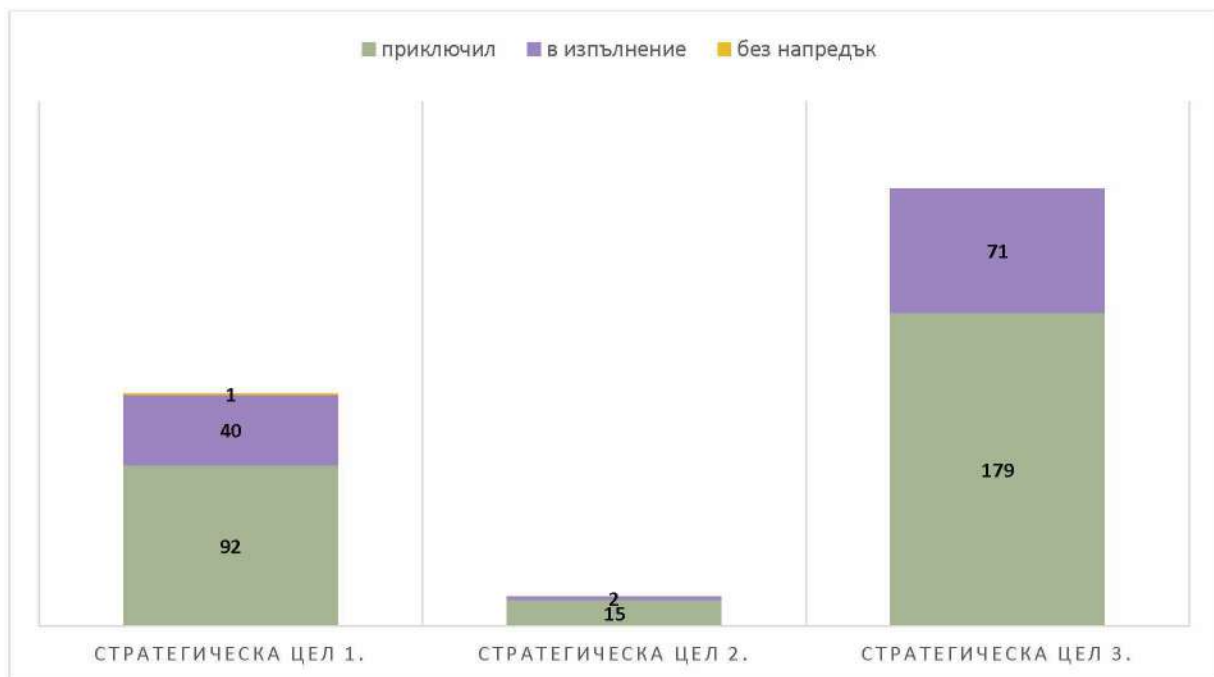

В ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2027 г. са заложили общо 13 мерки, разпределени в рамките на трите стратегически цели и петте приоритета. В междинния период на изпълнение се отчитат извършени дейности и технически напредък в изпълнението на всички планирани мерки, които се състоят от групи проекти.

Не е отчетен напредък за Група проекти 1.4.2. Изграждане на техническа инфраструктура за целите на кръговата и ниско въглеродна местна икономика от мярка 1.4. Кръгова и ниско въглеродна икономика. При техническия напредък са взети предвид и такива дейности, които нямат финансово измерение – разходвани средства през плановия период, но въпреки това са реализирани с усилия на Общинската администрация и целенасочени действия за изпълнението на заложената цел.

Ефективността на техническото изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2023 г. е 71,5%, формирани от приключили дейности/проекти, което се оценява като много добро общо изпълнение, в съответствие с избраната Методика за качествена оценка на количествени показатели.

Фигура 6. Изпълнение по стратегически цели и категории проекти/инициативи

Освен анализа на общата реализация на всички мерки спрямо планираните, за целите на Оценката на изпълнението на ПИРО на Община Велико Търново е направена и съпоставка с отчетено изпълнение за всяка една стратегическа цел, респективно приоритети, за да се направи подробен анализ на силните и слабите моменти в изпълнението на заложените цели.

Напредък по Стратегическа цел 1. Качествена жизнена среда с осигурени равнодостъпни публични услуги за пълноценен живот на населението

Изпълнението на Стратегическа цел 1 се постига чрез два приоритета: Приоритет 1. Зелена и иновативна община и Приоритет 2. Социална солидарност и равни възможности.

Приоритет 1. Зелена и иновативна община

Мерките и дейностите предвидени за постигане на Приоритет 1 са насочени основно към съхраняване на природните ресурси и решаване на едни от тежките проблеми, свързани със състоянието на инфраструктурата както в града, така и в населените места на Община Велико Търново. Предвидено е търсенето на целенасочени инвестиции за намаляване загубите на питейна вода, подобряване на качеството ѝ чрез изграждане/реконструкция/ рехабилитация на водоснабдителни мрежи и системи. За съхраняване водните ресурси и опазване на околната среда в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води е необходимо изграждане/реконструкция на канализационни системи и изграждане на Пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ).

Подобряване качеството на атмосферния въздух в града и населените места е една от политиките, която устойчиво е планирано да бъде продължена през настоящия програмен период.

За смекчаване на изменението на климата са предвидени групи проекти, които да повлияят върху настъпващите промени в резултат на човешката дейност: устойчива градска мобилност, допринасяща за декарбонизация на градската и извънградската среда; въвеждането на мерки за енергийна ефективност на административни публични и многофамилни жилищни сгради. За адаптация към изменението на климата се предвижда реализиране на проекти за опазване на биологичното разнообразие и на съществуващите екосистеми в община Велико Търново; разширяване/ доизграждане и създаване на нови паркови пространства в община Велико Търново. Изграждане на техническа инфраструктура за целите на кръговата и ниско въглеродна местна икономика, като специален фокус се поставя върху реализиране на проекти за управление на отпадъците.

В Приоритет 1. са включени 4 мерки.

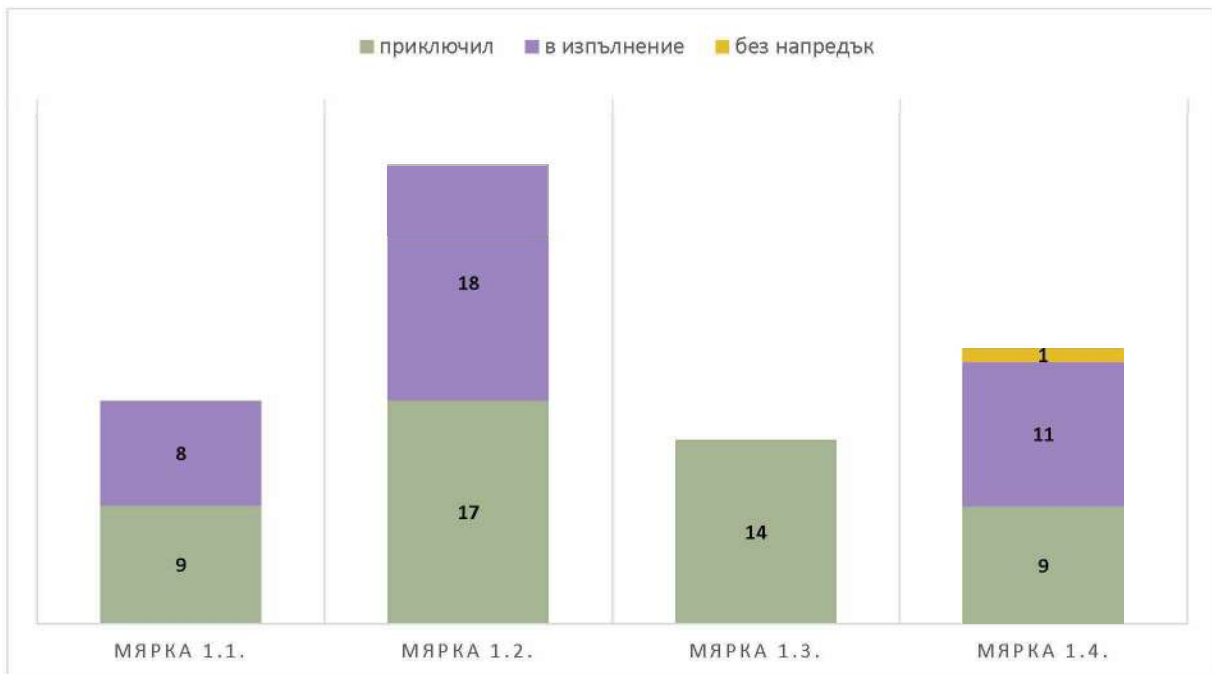
Мярка 1.1. Съхраняване на природните ресурси

Мярка 1.2. Смекчаване на изменението на климата

Мярка 1.3. Адаптация към изменението на климата

Мярка 1.4. Кръгова и ниско въглеродна икономика

Фигура 7. Технически напредък на проектите в Приоритет 1

Мярка 1.1. Съхраняване на природните ресурси

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 4 групи проекти:

В изпълнение на Групата проекти 1.1.1. Намаляване загубите на питейна вода и подобряване на качеството ѝ чрез изграждане/реконструкция/ рехабилитация на водоснабдителни мрежи и системи са реализирани 2 мащабни проекта за изграждане на ВиК мрежата в град Велико Търново по бул. „България“, улиците „Козлодуй“, „Димитър Рашев“, „Иван Хаджидимитров“, „Димитър Благоев“, „Народни будители“. През 2023 година започва изпълнението на проекти за строителство и реконструкция ВиК инфраструктура и по ул. „Опълченска“, ул. „Теодосий Търновски“, ул. „Димитър Найденов“, ул. „Сливница“, ул. „Ксилифорска“.

В изпълнение на Група проекти 1.1.2. Съхраняване водните ресурси и опазване на околната среда в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води чрез изграждане/ реконструкция на канализационни системи и изграждане на Пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ) – отчетен физически напредък по обектите, включени в предходната група проекти. Няма предприети действия по изграждане/реконструкция на Пречиствателни станции за отпадни води (ПСОВ), поради липса на възможност за финансирането на такива обекти във времевия период на настоящата оценка.

В изпълнение на Група проекти 1.1.3. Подобряване качеството на атмосферния въздух е изпълнен проект за актуализация на Програмата за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух в община Велико Търново. В процес на изпълнение са 2 интегрирани проекта за подобряване качеството на въздуха, чрез преход към алтернативни форми за отопление на домакинствата и развитие и стимулиране на устойчивите начини на придвижване – велосипедно движение; паркиране, електрически автомобили и споделена мобилност.

В изпълнение на Група проекти 1.1.4. Подобряване управлението на отпадъците е закрито и е извършена рекултивация на депо за ТБО, землище с. Шереметя; разширена/изградена е системата за разделно събиране на едрогабаритни отпадъци, зелени, текстилни, дървесни и отпадъци от опаковки; оформена е площадка за третиране на строителните отпадъци. Регулярно са провеждани кампании за събиране на масово разпространени опасни отпадъци /батерии, електрическо и електронно оборудване, гуми и др./ и други.

Оценка на мярката: **Мярка 1.1. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е много добро, като приключва изпълнението общо на 9 проекта, а 8 са в процес на изпълнение, които допринасят за съхраняване на природните ресурси, подобряване ВиК инфраструктурата, за управление на отпадъците и подобряване качеството на атмосферния въздух.

Мярка 1.2. Смякчаване на изменението на климата

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 3 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 1.2.1. Група проекти за декарбонизация на градската и извънградската среда е изпълнено възстановяване на пътища на територията на община Велико Търново: път GAB 3110/ III-303 Пушево - Дряново/Керека - граница общини (Дряново - Велико Търново) - Шемшево - Велико Търново; общински път VTR 1042 /път I -4/ жп гара Велико Търново – ВТУ – ж.к. „Св. гора“ - / I -4/; извършени текущи ремонти на общински пътища в следните участъци: с. Нацовци – с. Големани – с. Плаково; Килифарево - Гурково/ - Нацовци – Плаково; с. Водолей – с. Дичин – (граница с община Павликени); с. Емен - с. Балван; Килифарево - Гурково/ - с. Войнежа – с. Кладни дял; жп гара Дебелец – кв. „Чолаковци“ – ул. „Сан Стефано“, гр.Велико Търново; Драгижево/ - граници общини (Лясковец – Велико Търново) – с. Церова кория; с. Пушево – с. Шемшево; с. Арбанаси - с. Шереметя – (граници общини Лясковец – Велико Търново) – /Драгижево/; с. Радковци; с. Велчево; с. Вонеща вода; село Кисьовци - за махала „Паликари“ и други.

Приключва изпълнението на проект „Интегриран градски транспорт на град Велико Търново“; доизграждане на ул. „Ст. Михайловски“, ул. „В. Априлов“ и ул. „Александър Бурмов“ в кв. „Картала“, ул. „Камен Зидаров“, ул. „Петко Тодоров“ ул. „Драган Цончев“; изграден е паркинг между ул. „Венета Ботева“ и ДГ „Шареният замък“,

обособени са паркоместа между ул. „Арх. Петър Матанов“ и ул. „Симеон Велики“, кв. „Кольо Фичето“ и на ул. „Полтава; ремонтирани са тротоари и стълбища.

Чрез Програма „Инициативи на местните общности“ и Инвестиционната програма на община Велико Търново са реализирани проекти за ремонт на уличната мрежа в градовете Дебелец и Килифарево и в селата на общината: Арбанаси; Балван, Беляковец, Буковец; Велчево; Ветринци; Водолей; Войнежа; Вонеща вода; Въглевци; Габровци; Големаните; Дичин; Емен; Къпиново; Леденик; Малки Чифлик; Миндя; Момин сбор; Никюп; Ново село; Плаково; Присово; Пушево; Пчелище; Райковци; Ресен; Русаля; Самоводене; Хотница; Церова кория; Шемшево; Шереметя; Ялово.

Реализиран е проект „Рехабилитация и модернизация на системи за външно изкуствено осветление във Велико Търново“ в най-населените жилищни квартали на Велико Търново - кв. „Бузлуджа“, кв. „Кольо Фичето“, кв. „Картала“ и кв. „Зона – Б“. Реализирани са дейности по изграждане и реконструкция на парково и улично осветления на следните обекти на територията на град Велико Търново: парк „Марно поле“; парк „Бузлуджа“ (осветяване на тъмни участъци от парковото пространство); парк „Акация“; пешеходна пътека между кв. „Чолаковци“ и кв. „Бузлуджа“; междублокови пространства в кв. „Чолаковци“ и реконструкция на художественото осветление на паметника на Васил Левски; осветителна уредба около шадравана на Централен площад. Изградено е улично осветление на ул. „Народни будители“; ул. „Димитър Рашев“, ул. „Алеко Константинов“, ул. „Иван Хаджидимитров“, ул. „Димитър Благоев“, ул. „Димитър Рашев“, ул. „Козлодуй“. Реконструкция на уличното осветление в град Велико Търново на ул. „Александър Бурмов“- I етап; на републикански път I-4 – западен пътен възел, на южен пътен възел, на изход направление гр. София, изход направление гр. Варна; на бул. „България“; на кръгово кръстовище между ул. „Беляковско шосе“, бул. „България“, ул. „Полтава“, ул. „Освобождение“ и ул. „Краков“.

Реализирани са дейности по изграждане и реконструкция на парково и улично осветления на следните обекти на територията на малките населени места в община Велико Търново: в с. Ново село, с. Велчево, с. Арбанаси, с. Церова кория; изграждане на осветление на детска площадка в с. Плаково и на минерален извор в с. Леденик.

В изпълнение на Група проекти 1.2.2. Група проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност на административни публични сгради е изградена фотоволтаична централа на покрива на административната сграда на Община Велико Търново. За подобряване на енергийните характеристики са извършени основни ремонти на сгради общинска собственост в гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Балван, с. Велчево, с. Ветринци, с. Вонеща вода, с. Въглевци, с. Габровци, с. Емен, с. Малки чифлик, с. Миндя, с. Момин сбор, с. Ново село, с. Ресен, с. Хотница, с. Церова кория, с. Шемшево с. Ялово и в град Велико Търново.

В изпълнение на Група проекти 1.2.3. Група проекти за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради са одобрени за финансиране 1616 бр. проектни

предложения/сгради на обща стойност 21 264 616,55 лв. Предложенията за изпълнение на инвестициите предвиждат внедряване на мерки за енергийна ефективност, чрез които да се постигне намаляване на разходите и улесняване по-доброто и ефикасно експлоатиране на многофамилните жилищни сгради.

Оценка на мярката: **Мярка 1.2. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е добро, като са изпълнени 17 проекта, а 18 са в процес на изпълнение, които допринасят за смекчаване изменението на климата чрез инвестиции в транспортната инфраструктура, подобряване управлението на градската мобилност, въвеждане на мерки за енергийна ефективност в сгради общинска собственост и многофамилни жилищни сгради.

Мярка 1.3. Адаптация към изменението на климата

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 1.3.1. Опазване на биологичното разнообразие и съществуващите екосистеми в община Велико Търново ежегодно се реализират дейности за превенция на риска от наводнения: извършени са корекции и почистване на канавки по реките Янтра, Дряновска, Негованка, Белица. За осъществяване наблюдение на превенция от наводненията са закупени сензори за ниво на вода на моста над р. Янтра в жк „Чолаковци“. Извършени са строително - ремонтните дейности по изграждане на двете пешеходни мостови съоръжения в село Габровци над река Еньовица, разрушени при наводненията през 2014 г.; възстановени са мостовете в селата Габровци и Плаково-Килифарево; стоманобетонов мост над река Белица на ул. „Сан Стефано“, град Велико Търново. Реализирани са проекти за укрепване на свлачища на ул. „Трапезица“, гр. Велико Търново; в гр. Дебелец на общински път VTR 1010 / I-5 /. Разработени са проекти за които се очаква одобрение и финансиране за 3 свлачища: на ул. „Поп Харитон“ в гр. Велико Търново, Свлачище на общински път VTR 1010 /път I-5/-жп гара Дебелец - кв. „Чолаковци - гр. Велико Търново с и в с. Емен /западно от гробищния парк/, регистрирано под № VTR04.27423.03.

В изпълнение на Група проекти 1.3.2. Разширяване/ доизграждане и създаване на нови паркови пространства в община Велико Търново е създадена „Гората на децата“ в парк „Кольо Фичето“ по повод 10-я юбилей на Общинската програма за асистирана репродукция; реализирани са инвестиции в Летния театър в парк „Марно поле“, разработени са нови пространства за визуални изкуства на територията на Стария град. Реконструирани са обществени паркове и пространства в селата Беляковец, Шемшево, Момин сбор, Присово, Ветринци; ремонт на площадни пространства в гр. Дебелец, с. Беляковец; извършен е основен ремонт на фонтан, с. Ресен. В гр. Велико Търново са изградени 5 нови детски площадки: в парк „Бузлуджа“, на ул. „Ниш“, на ул. „Д. Чоканов“, на ул. „Славянска“ и на ул. „Димитър Буйнозов“; извършени са ремонтни дейности и подновяване на съоръжения на 54 бр. детски и 7 спортни и фитнес площадки. В малките населени места са реализирани проекти за подобряване състоянието на откритите

пространства в град Килифарево, в селата Присово, Беляковец, Балван, Русаля, Момин сбор, Ветринци, изграждане на кът за отдих „Зелен оазис“, с. Ялово. Обновена е детска площадка гр. Дебелец, с. Арбанаси, с. Самоводене, с. Беляковец, с. Ресен, с. Балван; с. Церова Кория; с. Беляковец; с. Вонеща вода.

Оценка на мярката: **Мярка 1.3. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е много добро, като е приключило изпълнението на 14 проекта, които допринасят за адаптация към изменението на климата чрез дейности за превенция на риска природни бедствия - наводнения, свлачища и рехабилитация на съществуващи и създаване на нови паркови пространства.

Мярка 1.4. Кръгова и ниско въглеродна икономика

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 3 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 1.4.1. Повишаване осведомеността за кръговата и ниско въглеродна икономика е реализиран проект BGENVIRONMENT-3.001-0006-C02 Живей в кръговрата! Разреша проблема!

В изпълнение на Група проекти 1.4.3. Насърчаване на чист енергиен преход на местната индустрия, зелени инвестиции, кръгова и нисковъглеродна икономика са изпълнени 8 проекта за възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност, финансирани от ОПИК 2014-2020 с частни бенефициенти. В процес на изпълнение са 2 проекта за изграждане на фотоволтаични инсталации по ПРСР 2014 - 2020 и 9 проекта за изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията, финансирани по НПВУ.

Оценка на мярката: **Мярка 1.4. е осъществена частично.** Техническото изпълнение е добро, като са изпълнени 9 проекта, а 11 са в процес на изпълнение, допринасящи за осъществяване на прехода към кръгова и ниско въглеродна икономика чрез инвестиции във възобновяеми енергийни източници. Не е отчетен напредък за Група проекти 1.4.2. Изграждане на техническа инфраструктура за целите на кръговата и ниско въглеродна местна икономика.

Приоритет 2. Социална солидарност и равни възможности

Развитието на социалните услуги за деца, младежи, възрастни хора и хора с увреждания са свързани с подобряване качеството на живот на хората с увреждания, гарантиране правото на децата да живеят в семейна среда и да имат достъп до качествена грижа и услуги, както и интеграция на уязвими общности. Община Велико Търново е доставчик на общодостъпни и специализирани социални услуги, насочени към деца и семейства, възрастни хора и лица с увреждания. Те се предоставят в изградена мрежа,

която е равномерно разпределена териториално. Разнообразието от услуги е в резултат от ефективната координация между институциите и неправителствените организации и активната политика на общината и успешните практики на реализиране на проектна дейност в социалната сфера.

От значение за по-доброто качество на живот е осигуряването на инвестиции за обектите на здравната инфраструктура, както и продължаване силната местна политика на Община Велико Търново при реализиране на проекти и програми за превенция на здравето.

В Приоритет 2. са включени 2 мерки с групи проекти.

Мярка 2.1. Обогаляване на спектъра от социални услуги

Мярка 2.2. Повишаване здравната грижа

Фигура 8. Технически напредък на проектите в Приоритет 2

Мярка 2.1. Обогаляване на спектъра от социални услуги

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 2.1.1. Изграждане/адаптиране на нова социална инфраструктура за предоставяне на интегрирани социално – здравни услуги за възрастни хора е постигнато разширяване на обхвата и капацитета на предоставянето им, успешно са приключени проекти по ОПРЧР 2014-2020 г. и ОПРР 2014-2020. Изградена е инфраструктура за следните социални услуги: Дневен център за подкрепа на лица с увреждания и техните семейства, вкл. с тежки множествени увреждания с капацитет 30

места; Общностен център за деца и семейства, гр. Велико Търново, бул. „България“ № 24, с брой потребители 78; 4 бр. „Център за грижа за лица с умствена изостаналост“ с общ капацитет 60 лица (места) в с. Церова кория и 1 бр. „Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване“ с капацитет 15 лица (места) в град Велико Търново, ул. „Симеон Велики“ № 3, вх. В.; „Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства“ с капацитет 30 потребители и „Преходно жилище за деца от 15 до 18 години с капацитет от 8 потребители, Град Велико Търново, ул. „Симеон Велики“ № 3, Център за социална рехабилитация и интеграция за лица с психични разстройства и с интелектуални затруднения, с брой потребители 40, село Церова кория. Извършено е реновиране и модернизация на материалната база на Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост – с. Церова кория; изпълнени са строително-ремонтни дейности в част от административната сграда на Дом за стари хора „Венета Ботева“, гр. Велико Търново. Извършени са основни ремонти: на детска площадка на Център за работа с деца и младежи село Хотница, на Защитено жилище за лица с умствена изостаналост гр. Дебелец, на Център за работа с деца и младежи село Церова кория; извършен ремонт на детска площадка на Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания III, гр. Велико Търново, ул. „Колоня Товар“ № 14; Дневен център за деца с увреждания „Дъга“; Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания I, гр. Велико Търново, ул. „Ил. Драгостинов“ № 3А . Разкрита е услугата „Кризисен център“ за лица - блок 1 гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ №8 и „Кризисен център“ за лица - блок 2 гр. Велико Търново, ул. „Драган Цончев“ №6.

През периода е разкрита социалната услуга „Асистентската подкрепа“.

В изпълнение на Група проекти 2.1.2. Разширяване на създадената мрежа от социални услуги на територията на Община Велико Търново. Към 31.12.2023 година на територията на Община Велико Търново са разкрити и функционират: 41 броя, социални услуги делегирани от държавата дейности с общ капацитет 1489 потребители и заети щатни бройки 494 лица; Закон за личната помощ – осигурена лична помощ на 355 потребители, назначени 366 лични асистенти; В Домашен социален патронаж е предоставена храна в дома на 466 потребители, назначени 42 лица. Надграденото добро междуинституционално сътрудничество и партньорство с неправителствения сектор е доказателство за достъпните и широкопектърни социални и здравни услуги за населението.

Оценка на мярката: **Мярка 2.1. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е много добро, като са изпълнени 33 проекта, а 3 са в процес на изпълнение, допринасящи за обогатяване на спектъра от социални услуги в община Велико Търново.

Мярка 2.2. Повишаване здравната грижа

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 2.2.1. Подобряване качеството на здравната инфраструктура са осигурени условия за поддържане на готовност в лечебните заведения за болнична помощ за посрещане на нови заплахи от пандемично или епидемично разпространение на инфекциозни заболявания в МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“, АД, гр. Велико Търново“ и „Реконструкция на СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД, град Велико Търново“. Извършени са външни и вътрешни ремонтни дейности в детските ясли; обновяване на оборудване и обзавеждане на здравните кабинети в детските заведения и училищата в Община Велико Търново.

В изпълнение на Група проекти 2.2.2. Реализиране на проекти/ програми за превенция на здравето в Община Велико Търново са осигурени двама здравни медиатори за посредничество в процеса на осигуряване достъп до здравни и социални услуги на представители на уязвими групи. Изградени временни/ мобилни пунктове за ваксиниране срещу COVID-19; обхващане с имунизации на населението от мобилни екипи на ЦСМП – София, МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД и СБАЛ по кардиология – АД в малки, отдалечени, труднодостъпни райони и махали в Община Велико Търново – с. Вонеща вода, с. Войнежа, с. Ялово, с. Вългевци, с. Райковци с. Габровци, с. Беляковец, гр. Дебелец, с. Арбанаси, с. Водолей, с. Къпиново, с. Шереметя, с. Никюп, с. Плаково, с. Пушево. Продължава изпълнението на Общинска програма за асистирана репродукция и много програми на Община Велико Търново за превенция на здравето.

Оценка на мярката: **Мярка 2.2. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е много добро, като са изпълнени 10 проекта, допринасящи за повишаване здравната грижа чрез инвестиции в здравна и спортна инфраструктура, реализирани на програми за превенция на здравето и подобряване на детското и училищното здравеопазване.

Напредък по Стратегическа цел 2. Съхраняване и многообразно съвременно представяне на културното и природно наследство за допринасяне формирането на убедителен местен културно -туристически продукт и регионален бранд

Изпълнението на Стратегическа цел 2 се постига чрез Приоритет 3. Автентично наследство и бъдеще.

Приоритет 3. Автентично наследство и бъдеще

Градът, общината и регионът са неразривно свързани и се допълват като исторически и културен контекст, като инфраструктура, и най-важното, оформят кръстопът на европейски и световен културен обмен. Необходимо е да се реализират проекти за реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности,

адаптиране на публична инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство. Велико Търново има остра необходимост от зали, сграда за нова библиотека, културни центрове в периферията на града, които да дават възможност за създаване на качествен културен продукт, създаване на нови интерактивни пространства в неизползвани сгради, наследени от миналото. Дейностите ще бъдат насочени към оползотворяване на потенциала за алтернативни културни пространства.

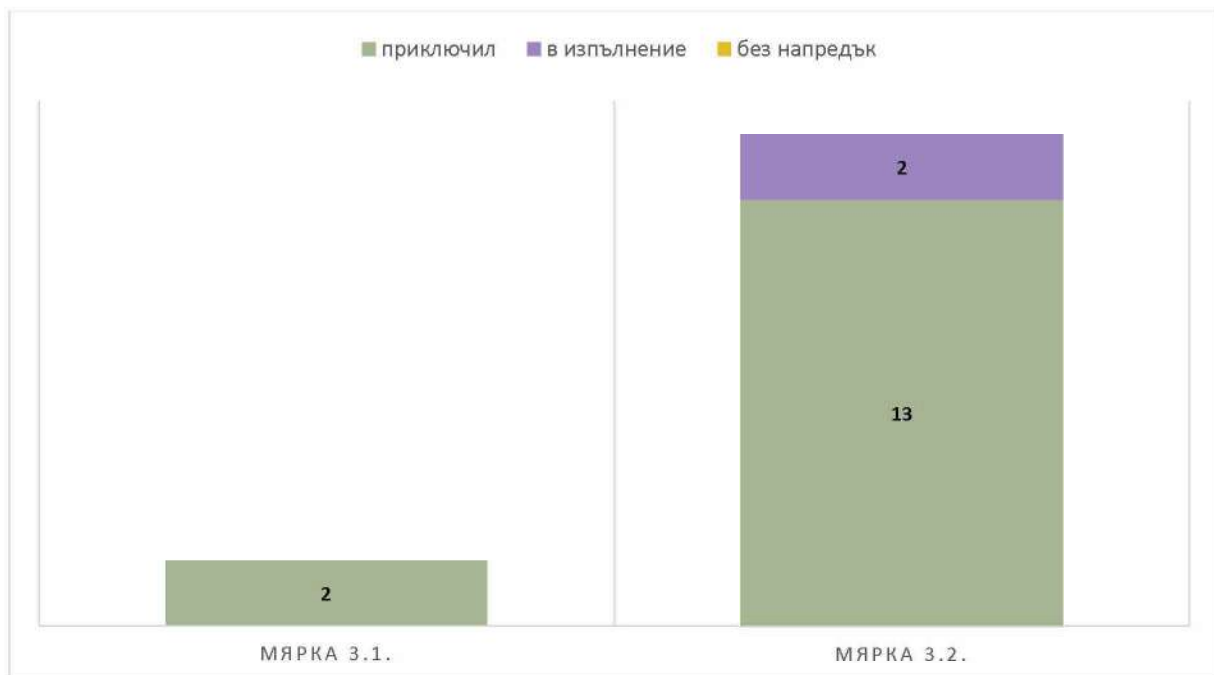
Дигитализация на културното наследство и музейните експонати е особено актуална тематична линия през новия програмен период и тя следва да бъде ефективно оползотворена за надграждане на постигнатите резултати. Във фокуса на приоритета са и проекти в подкрепа на предприемаческата екосистема и развиването на предприемачеството (новостартиращ бизнес в приоритетни сектори, семеен бизнес, бързоразвиващи се МСП и т.н.) в креативни и рекреативни индустрии с акцент върху новите технологии в тях.

В Приоритет 3. са включени 2 мерки.

Мярка 3.1. Съвременно експониране на културни – историческото наследство

Мярка 3.2. Подкрепа и стимулиране развитието на творчески индустрии

Фигура 9. Технически напредък на проектите в Приоритет 3

Мярка 3.1. Съвременно експониране на културни – историческото наследство

Констатации: В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

В изпълнение на Група проекти 3.1.1. Реставрация, консервация и социализация на недвижими културни ценности е реализиран Проект „Фасадна реставрация, ремонтно–

възстановителни работи и цветово решение“ и е създаден План за опазване и управление „Историческо селище Велико Търново“ през 2022 г.

Оценка на мярката: **Мярка 2.1. е осъществена частично.** Техническото изпълнение е незадоволително, въпреки, че през периода обекти на интервенции са недвижими културни ценности, които са включени в обхвата на други мерки в Програмата за реализация на ПИРО. Напр. стоманобетонен мост над река Белица на общински път VTR1010; Музей „Възраждане и Учредително събрание“, НЧ „Надежда 1869“ – възстановяване на сграда исторически паметник на културата и други. При бъдеща актуализация е необходимо да бъде прецизиран обхватът на мярката.

Мярка 3.2. Подкрепа и стимулиране развитието на творчески индустрии

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 4 групи проекти:

За изпълнение на Група проекти 3.2.1. Група проекти за адаптиране на публична инфраструктура за нови пространства за култура и изкуство допринасят творчески проекти развиване и обогатяване на скулптурния парк.

В изпълнение на Група проекти 3.2.2. Инвестиции в културна инфраструктура, туристически атракции, рехабилитация и модернизация на средата са реализирани проекти за емблематични сгради в град Велико Търново - разширение на „Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“, реконструкция и обновяване на Музей „Възраждане и Учредително събрание“, ХГ „Борис Денев“. Завършени проекти за ремонт в НЧ „Надежда 1869“, гр. В. Търново и на читалищни сгради в селата Ветринци, Момин сбор, Ново село, Русаля, Големаните. Изпълнени са ремонтни дейности на 18 читалищни сгради в Община Велико Търново в гр. Дебелец, гр. Килифарево, с. Балван, с. Беляковец, с. Велчево, с. Малчовци, с. Дичин, с. Кладни дял, с. Леденик, с. Малки Чифлик, с. Плаково, с. Пушево, с. Самоводене, с. Ресен, с. Хотница, с. Церова кория, с. Шемшево, с. Шеремета.

В изпълнение на Група проекти 3.2.3. Дигитализация на културното наследство и музейните експонати се извършва дигитализиране на части от архива на недвижимото културно наследство и други.

В изпълнение на Група проекти 3.2.4. Стимулиране развитието на местна предприемаческа екосистема в креативни и рекреативни индустрии са осъществени участия в творчески проекти.

Оценка на мярката: **Мярка 3.2. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е много добро, като са изпълнени 13 проекта, а 2 са в процес на изпълнение, допринасящи за подкрепа и стимулиране развитието на творчески индустрии

Напредък по Стратегическа цел 3. Икономически растеж, основан на чисто производство, местно предприемачество, външни инвестиции и активна

Стратегическа цел 3 е свързана с изпълнението на 2 приоритета: Приоритет 4. Инвестиции и растеж и Приоритет 5. Интегрирано териториално развитие.

Приоритет 4. Инвестиции и растеж

Подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура е предвидено да се постигне чрез инвестиции за осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в детските градини и в училищата на територията на общината.

Създаването на условия за професионална подготовка на учениците и по-високо качество на образователния процес е основна предпоставка за преодоляване на дефицитът на качествена работна ръка за нуждите на бизнеса.

Фокус се поставя и върху засилване на капацитета за научни изследвания и иновации в подкрепа на местната икономика чрез осъществяване на интегрирани проекти между висшите училища и бизнеса. Възможност за сериозен напредък е реализирането на проекти, насочени към дигитализация на местната икономика чрез внедряване на технологии от Индустрия 4.0 в предприятията, придобиване и/или повишаване на цифрови и технологични умения на населението, като част от компетентностите свързани с бъдещето на труда.

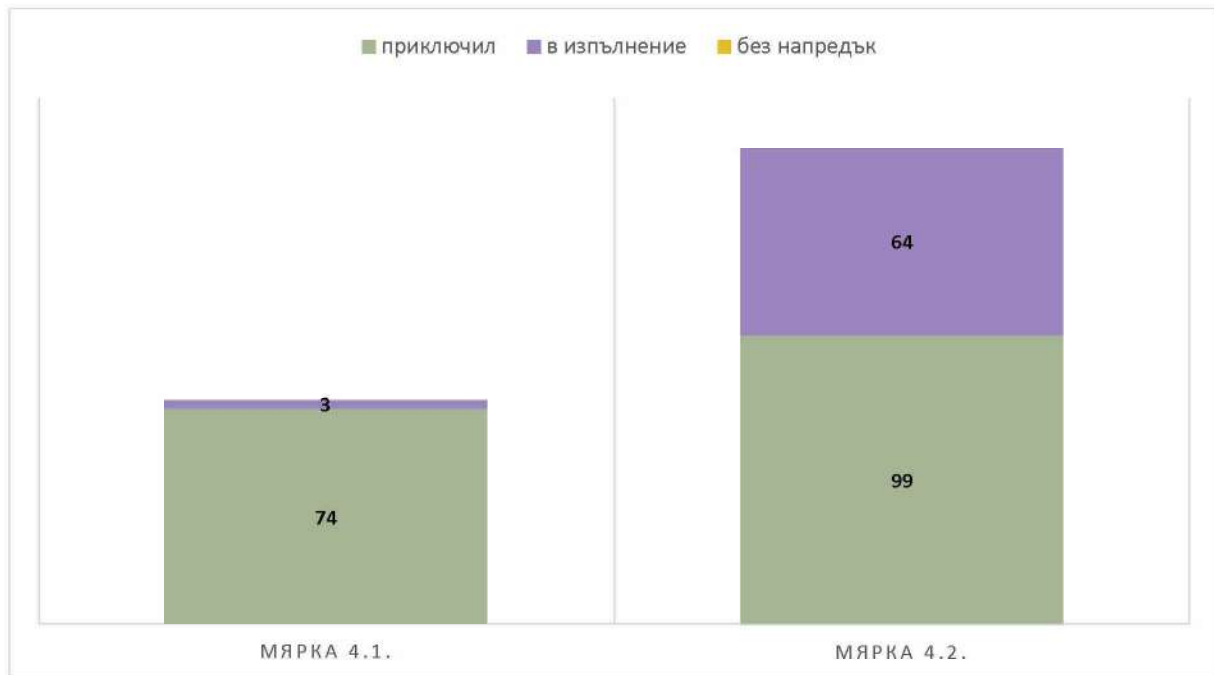
В Приоритет 4. са включени 2 мерки.

Мярка 4.1. Подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура

Мярка 4.2. Дигитализация и развитие на НИРД в подкрепа на местната икономика

Фигура 10. Технически напредък на проектите в Приоритет 4

Мярка 4.1. Подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 3 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 4.1.1. Инвестиции за осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в детските градини са реализирани следните дейности: през 2021 година започна да функционира новата детска градина „Шареният замък“ в ж.к. „Бузлуджа - Зона В“ в гр. Велико Търново; реконструирана е основната сграда и е изградено разширено крило към ДГ „Здравец“ град Велико Търново; започва изграждането на нова ДГ в кв. „Картала“, гр. В. Търново с капацитет от 5 групи до 120 деца. Извършени са ремонти в детските градини в град Велико Търново: ДГ „Соня“, ДГ „Слънце“, ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“ и ДГ „Пинокио“, с. Самоводене. През анализирания период за Община Велико Търново насочва вниманието си към решаване проблемите свързани с материално техническата база в детските градини. Реализирани са проекти по програма ПУДООС в детските градини ДГ „Св. Св. Кирил и Методий“, филиал ДГ „Слънчев дом“ – гр. Велико Търново; ДГ „Звездица“, село Шемшево; ДГ „Пролет“, гр. Велико Търново; ДГ „Първи юни“, гр. Велико Търново; ДГ „Евгения Кисимова“, град Велико Търново. Детските градини се включват активно в Националните програми на Министерство на образованието и науката.

В изпълнение на Група проекти 4.1.2. Инвестиции в осигуряване на енергийна ефективност, достъпна среда, здравни, професионални и STEM кабинети с прилежащо оборудване, физкултурни салони, зони за отдих и културни прояви и др. в ОУ са

реализирани следните дейности: изграждане на STEM в ОУ „Бачо Киро“, ОУ „П.Р.Славейков“ град Велико Търново“, СУ „Владимир Комаров“, гр. В. Търново, ПМГ „Васил Друмев“; въвеждане на мерки за енергийна ефективност на ОУ „П. Р. Славейков“ град Велико Търново, в процес на реализация е проект в ОУ „Бачо Киро“- гр. Велико Търново; извършена е реконструкция на сграда на ПМГ „В. Друмев“ за осигуряване на едносменен режим на обучение и изграден нов физкултурен салон; от 2023 година започна проект „Модернизация на образователна среда на Профилирана езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Велико Търново; текущо са извършване на строително-ремонтни дейности в ОУ „Св.Иван Рилски“, село Балван, ОУ „Христо Смирненски“, село Водолей, СУ „Вела Благоева“, гр. Велико Търново, ОУ „Христо Ботев“ село Ресен, ОУ „Неофит Рилски“ град Килифарево, ПЕГ „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. В. Търново, ПХГ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново; изградени са спортни площадки в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ град Велико Търново, СУ „Емилиян Станев“, гр. Велико Търново, а в процес на реализация е изграждане на спортно стрелбище в Спортно училище „Георги Живков“ град Велико Търново. По програма ПУДООС са реализирани проекти на следните училища: ОУ „Христо Ботев “ , град Велико Търново, ОУ „Неофит Рилски“, град Килифарево, ОУ „Христо Ботев“, село Ресен, ОУ „Димитър Благоев“, град Велико Търново, СУ „Владимир Комаров“, град Велико Търново. През целия анализиран период се изпълняват дейности за подобряване материално – техническата база във всички училища. Реализирани са редица проекти по Програми на Министерство на образованието и по европейската програма Еразъм +.

В изпълнение на Група проекти 4.1.3. Създаване на условия за професионална подготовка на учениците и по-високо качество на образователния процес са реализирани проекти с национално и европейско финансиране на Национален военен университет „В. Левски“- гр. Велико Търново, на частни бенефициенти, на Община Велико Търново в партньорство с Агенция по заетостта и Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Велико Търново.

Оценка на мярката: **Мярка 4.1. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е отлично, като са изпълнени 74 проекта и в процес на изпълнение са 3, които реално допринасят за подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура.

Мярка 4.2. Дигитализация и развитие на НИРД в подкрепа на местната икономика

Констатации: В обхвата на мярката са обособени 2 групи проекти:

В изпълнение на Група проекти 4.2.1. Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации в подкрепа на местната икономика са реализирани проекти на Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“, Национален военен университет „Васил Левски“ - гр. Велико Търново, на неправителствени организации и частни бенефициенти.

В изпълнение на Група проекти 4.2.2. Дигитализация на местната икономика чрез внедряване на технологии от ИНДУСТРИЯ 4.0 през 2023 година започва реализирането на 29 проекта на частни бенефициенти, финансирани от НПВУ.

Допълнени, проекти финансирани по проекти от ЕС, допринасящи за постигане на Приоритет 4. Инвестиции и растеж: на частни бенефициенти, финансирани по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 и Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Оценка на мярката: Мярка 4.2. се осъществява успешно. Техническото изпълнение е отлично, като са реализирани 99 проекта и в процес на изпълнение са 64, които допринасят за икономическия растеж и привличане на инвестиции в община.

Приоритет 5. Интегрирано териториално развитие

За повишаване на проектната си готовност Община Велико Търново ще приложи мерки, свързани с ресурсната и планова обезпеченост. Ще се търси възможност за реализиране на интегрирани териториални концепции в партньорство с общините Габрово, Горна Оряховица и Дряново в 3 тематични направления - свързаност и достъпност на територията, опазване на околната среда и биологичното разнообразие, оползотворяване на туристическия потенциал на ниво - регион и в контекста на културно-историческа дестинация „Българска архитектура и занаятчийство“; Концепции за ИТИ в 3 основни направления: 1) Транспортна достъпност и интермодалност в подкрепа на икономическото развитие и трудовата миграция в региона; 2) Опазване на околната среда, съществуващи екосистеми, защитени територии и зони със специален статут от природни рискове и бедствия (по поречието на р. Янтра); 3) Развиване на интегрирани туристически маршрути и продукти, вкл. иновативни форми за представяне на културни събития, традиционни занаяти, исторически възстановки и др., чрез регионален брандинг на дестинацията.

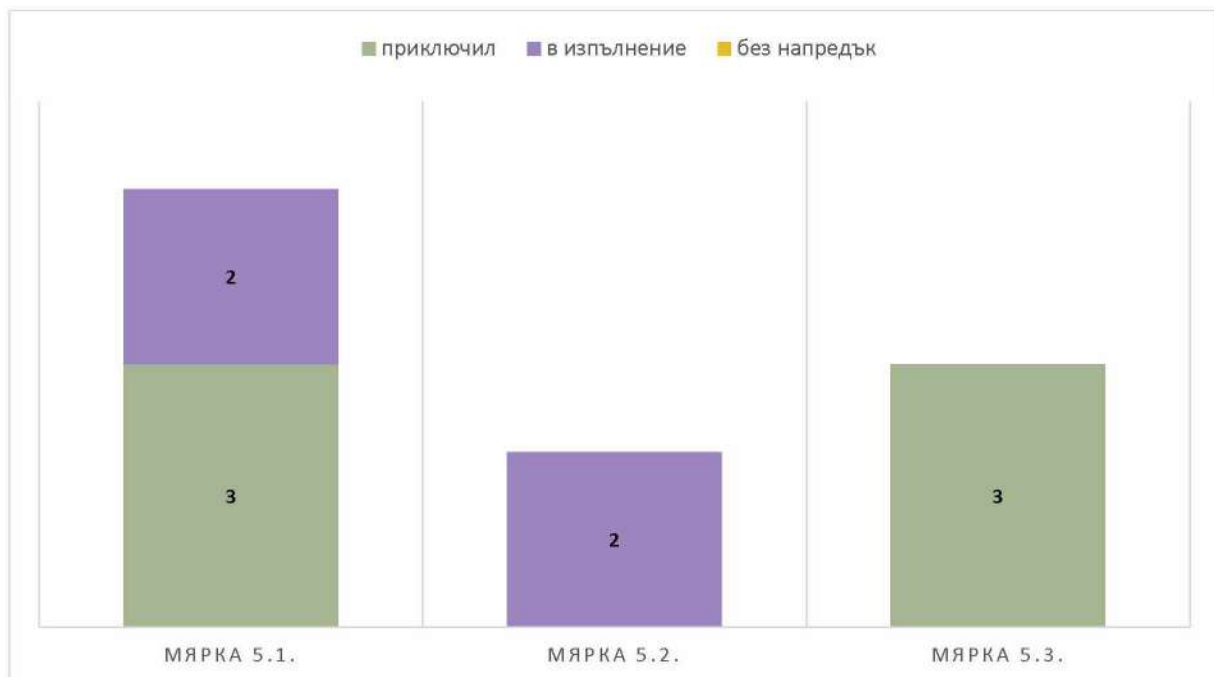
В Приоритет 5. са включени 3 мерки.

Мярка 5.1. Дигитализация, повишаване на административния капацитет и добро управление

Мярка 5.2. Партньорства за реализиране на ИТИ

Мярка 5.3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал

Фигура 11. Технически напредък на проектите в Приоритет 5

Мярка 5.1. Дигитализация, повишаване на административния капацитет и добро управление

Констатации: В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

В изпълнение на Група проекти 5.1.1. Прилагане на мерки, свързани с ресурсната и планова обезпеченост в Община Велико Търново се изпълняват дейности за разширяване обхвата на електронни услуги за гражданите и бизнеса; към предоставяне на актуална и достоверна информация за възможностите по програмите в периода 2022-2023 година е насочена работата на Областния информационен център – Велико Търново; реализирани са проекти на Община Велико Търново.

Оценка на мярката: **Мярка 5.1. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е добро, като са реализирани 3 проекта и в процес на изпълнение са 2, които допринасят за дигитализацията на услугите за гражданите и бизнеса, повишаване на административния капацитет и доброто управление.

Мярка 5.2. Партньорства за реализиране на ИТИ

Констатации: В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

В изпълнение на 5.2.1. Интегрирани териториални концепции в партньорство с общините Габрово, Горна Оряховица и Дряново започна подготовката на интегрирани териториални концепции в партньорство с общините Габрово, Горна Оряховица и Дряново в 3 тематични направления - свързаност и достъпност на територията, опазване на околната среда и биологичното разнообразие, оползотворяване на туристическия

потенциал на ниво - регион и в контекста на културно-историческа дестинация „Българска архитектура и занаятчийство“. Провеждани са работни срещи. Създаване на Клъстер Велико Търново. Мярката е в процес на подготовка, обсъждане и консултации със заинтересованите страни.

Оценка на мярката: **Мярка 5.2. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е незадоволително, като сериозна пречка за изпълнението е нестабилната икономическа обстановка в страната.

Мярка 5.3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал

Констатации: В обхвата на мярката е обособена 1 група проекти:

В изпълнение на Група проекти 5.3.1. Визия и стратегия за устойчивото развитие на културата и туризма в община Велико Търново се изпълнява Стратегия за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030, приета с Решение №192/2020 на Великотърновския общински съвет и ежегодните Планове към нея. Велико Търново е домакин на фестивали, концерти, изложби, вкл. с международно участие. Ежегодно се организира представяне на Велико Търново и региона на туристически изложения в страната и чужбина

Оценка на мярката: **Мярка 5.3. се осъществява успешно.** Техническото изпълнение е добро, като е реализирано 3 изпълнението на дейностите, заложи в Културния календар на общината.

Обобщение

Анализът показва, че ефективността на **Стратегическа цел 1. Качествена жизнена среда с осигурени равностъпни публични услуги за пълноценен живот на населението** е **много добра - 69,17%**, в резултат на изпълнени проекти на общинската администрация, свързани с подобряване състоянието на базова инфраструктура, като приоритетно са реализирани инвестиции във водоснабдителните и канализационните мрежи, подобряване на транспортната свързаност – пътища, улици, мостове и управление на градската мобилност, рехабилитация и създаване на нови зелените обществени пространства, детски площадки; управление на отпадъците, въвеждане на мерки за енергийна ефективност и използване на възобновяеми енергийни източници в публични обекти, превенция на риска от природни бедствия – наводнения и свлачища. Реализирани са проекти на частни бенефициенти за насърчаване на чист енергиен преход на местната индустрия, зелени инвестиции, кръгова и нисковъглеродна икономика. За

постигане на стратегическа цел 1 много сериозен принос имат реализираните проекти в сферата на здравеопазването, социалната инфраструктура и спорта.

Напредъкът по техническото изпълнение на **Стратегическа цел 2. Съхраняване и многообразно съвременно представяне на културното и природно наследство за допринасяне формирането на убедителен местен културно - туристически продукт и регионален бранд**, е **отлично – 88,24%**, в резултат на работата на общинската администрация за реализиране на сериозни проекти в обекти на културата - Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“ и Музей „Възраждане и Учредително събрание“, читалища, нови пространства за култура и други.

При изпълнението на **Стратегическа цел 3. Икономически растеж, основан на чисто производство, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес** е постигнато **много добро изпълнение - 71,60%**, като съществен принос имат реализираните проекти в сферата на образованието, административния капацитет, културата и туризма и високата проектна активност на местния бизнес.

Общото техническо изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново на етап междинна оценка е **много добро от 71,5%** или 399 проекта/дейности, от които 286 приключили и 113 в процес на изпълнение, които реално ще бъдат завършени към края на периода на действие на документа.

2.2. Оценка на финансово изпълнение на ПИРО

В настоящия раздел е представено финансовото изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново на база количествен анализ, при който единичните финансови параметри на остойностените проекти/ дейности са обобщени в общо финансово изпълнение. При изготвяне на Междинната оценка на ПИРО – Велико Търново са идентифицирани допълнителни проекти на външни бенефициенти, които водят до леко завишаване на усвояния ресурс.

Получените стойности и тяхното съпоставяне с планирания финансов ресурс в Програмата за реализация на ПИРО позволява да се направи количествена оценка за степента на изпълнение на приоритетите - финансово изпълнение се използва като индикатор за степента на постигане на приоритетите.

Разработването на ПИРО се базира на „интегрирания подход“ в стратегическото планиране. В резултат, отделните приоритети са с дефиниции и обхват, така че да допринасят заедно за постигането на стратегическите цели.

Всеки приоритет има определен принос към стратегическите цели на ПИРО и по този начин проследените резултати за приоритетните области отразяват степента на

постигане на целите. Методиката на работа включва: разпределение на бюджета на даден проект според наличната информация за дяловете на различните финансови източници; сумиране на общите стойности за всички изпълнени проекти; разпределение на общата сума по приоритети и източници.

Таблица 2. Финансово изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2023 г. (в хил.лв.)

Приоритет	Програма за реализация на ПИРО (Приложение 1)		
	индикативен бюджет 2021 - 2027	отчетено изпълнение 2021 - 2023	% на изпълнение
Приоритет 1. Зелена и иновативна община	121 737	47 621	39,12%
Приоритет 2. Социална солидарност и равни възможности	75 210	23 782	31,62%
Приоритет 3. Автентично наследство и бъдеще	43 893	5 860	13,35%
Приоритет 4. Инвестиции и растеж	38 450	44 558	115,89%
Приоритет 5. Интегрирано териториално развитие	41 000	2 231	5,44%
ОБЩО	320 290	124 053	38,73%
<i>Договорен и привлечен финансов ресурс в края на 2023 година</i>		58 351	18,22%
ОБЩО	320 290	182 404	56,95%

За изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново през периода 2021 – 2023 година реално инвестираният финансов ресурс е в размер на 124 052 517 лв., което формира 38,73% от планирания индикативен финансов ресурс. За обективно отчитане на напредъка по изпълнението е необходимо да се прибави и договореният финансов ресурс през 2023 година в резултат на подписани договори за безвъзмездна помощ на обща стойност 58 351 053,45 лв., от които 43 782 353,65 лв. са осигурени от Община Велико Търново в резултат на разработени и класирани проектни предложения на конкурентен принцип и 14 568 699,80 лв. по проекти на частни бенефициенти.

Анализът, който по същество е част от параметъра „ефикасност на използваните ресурси“ показва, че общите разходи за финансовото изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2023 г. на етап междинна оценка е 56,95% от планирания индикативен финансов ресурс. Този резултат е показателен за постигнато много добро изпълнение.

Фигура 12. Финансово изпълнение на Стратегическите цели на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2023 г. (в хил.лева)

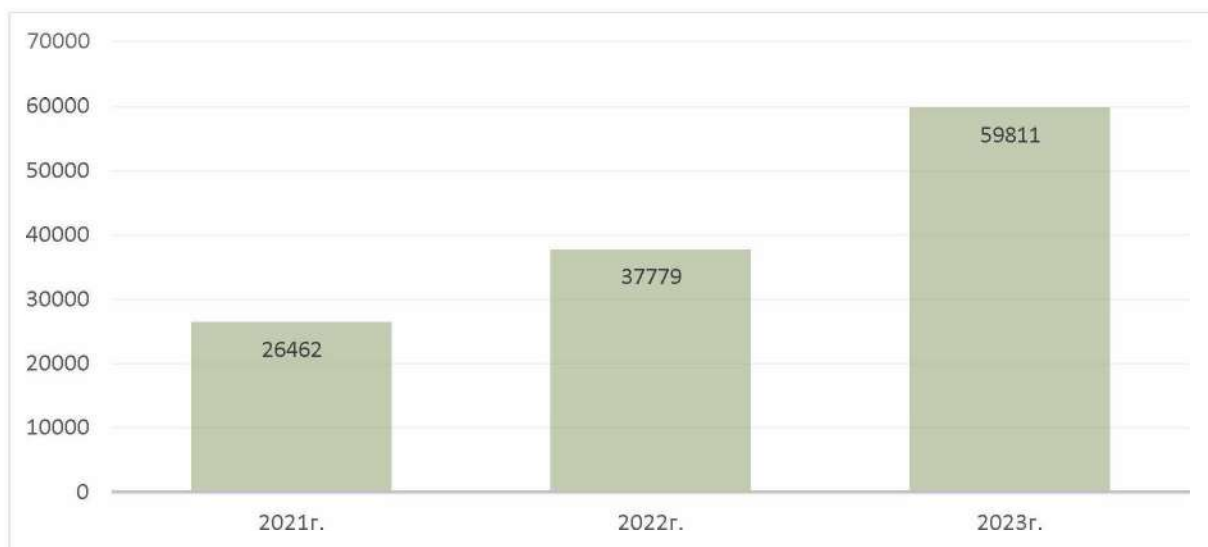
По-детайлен анализ на финансовото изпълнение на междинния етап от изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново показва най-добро финансово изпълнение през периода 2021 – 2023г. по Стратегическа цел 3. *Икономически растеж, основан на чисто производство, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес*, който се характеризира с 58,89% реално финансово изпълнение в размер на 46 789 501 лева спрямо планираните 79 450 000 лева. Съществен принос имат реализираните проекти на частни бенефициенти. Силен финансов напредък се очаква през 2024 година, когато започва реалното изпълнение на проекти, за които през 2023 година са подписани Административни договори за безвъзмездна финансова помощ на обща стойност от 12 842 011 лева.

Стратегическа цел 1. *Качествена жизнена среда с осигурени равностъпни публични услуги за пълноценен живот на населението* - вложените инвестиции са 71 403 368 лева и формират дял от 36,25% от планирания резултат. Важно е да се отбележи, че през 2023г. са договорирани проекти на обща стойност 45 495 693 лева, с което прогнозата е, че към периода на изготвяне на последващата оценка през 2028г. ще бъде постигнато много добро финансово изпълнение на заложения индикативен ресурс.

Стойностите на финансовото изпълнение на Стратегическа цел 2. *Съхраняване и многообразно съвременно представяне на културното и природно наследство за допринасяне формирането на убедителен местен културно -туристически продукт и регионален бранд* за допринасяне формирането на убедителен местен културно - туристически продукт и регионален бранд са 13,35% общо планирания ресурс или реално инвестирани са 5 859 648 лв.

Фигура 13. Разпределение на финансовите ресурси по години (хил.лв.)

С най-висока динамика на инвестиции за изпълнение на ПИРО е 2023 година, когато се приключва значителна част от проекти на Община Велико Търново, финансирани от оперативните програми за периода 2014 – 2020 година и започна финансирането по някои от програмите за новия период 2021 – 2027 година. Забавянето на отваряне на схеми за финансиране по одобрените от Европейската комисия програми забави темповете за кандидатстване, но общинската администрация има готовност да участва на конкурентен принцип и да ускори процеса по изпълнение на ПИРО.

2.3. Отчитане актуалните стойности на индикаторите от ПИРО

Системата от индикатори обединява два основни компонента – индикатори за резултат, проследяващи степента на изпълнение на целите, както и индикатори за продукт, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области. Двата вида индикатори са въведени в следствие на предписанията от „Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027г.“. При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО са взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2021-2027г.¹

След оценката за степента на техническо и финансово изпълнение на проектите, следва отчитане на актуалните стойности на индикаторите за измерване на целите и приоритетите от ПИРО. Сравнението между реалните и целевите стойности позволява втори подход за преценка на степента в реализацията на ПИРО. Разгледани са

¹ Бележка: Списък на общите индикатори, съгласно проектите на Регламенти на ЕС за периода 2021-2027 г., е представен в Приложение № 3а към Методическите указания.

индикаторите с достоверен източник на информация към момента на изготвяне на оценката.

Постигнатите стойности показват добра степен на изпълнение за целите и приоритетите на плана. Значителна част от заложените икономически и социални индикатори са преизпълнени. Информационното осигуряване на останалите индикатори е свързано с дейността на ресорите в общинска администрация, които са предоставили данни към 2023 г. Част от индикаторите се проследяват с натрупване.

Таблица 3. Индикатори за резултат

Стратегическа цел/Индикатори за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
Стратегическа цел 1. Качествена жизнена среда с осигурени равностъпни публични услуги за пълноценен живот на населението			3,6 години			
RCR 27 — Домакинства с подобрени енергийни характеристики на своите жилища	брой			0	8	0
RCR 28 — Сгради с подобрена енергийна класификация (жилищни, частни нежилищни, обществени нежилищни)	брой			0	10	1
RCR 29 — Очаквани емисии на парникови газове	% намаление			0	7	Липсва информация
RCR 30 — Предприятия с подобрени енергийни характеристики	% намаление			0	5	Индикаторът е нерелевантен към проектите от СЦ1
RCR 32 — Енергия от възобновяеми източници: капацитет, свързан към мрежата (оперативен)	% нарастване			0	8	Липсва информация
RCR 41 — Жители, свързани към подобрени системи за снабдяване с вода	брой			0	Съгл. РПИП	20 000
RCR 42 — Жители, свързани поне към системи за вторично пречистване на отпадъчни води	брой			0		20 000
RCR 43 — Загуби на вода	%			0		Липсва информация
RCR 44 — Адекватно третиран отпадъчни води	%			0		0
RCR 50 — Жители, които се ползват от мерки по	брой			0	70	762

Стратегическа цел/Индикатори за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
отношение на качеството на въздуха						
RCR 72 — Лица с достъп до подобрени здравни услуги	%			0	50	50
RCR 74 — Годишен брой на лицата, които използват подкрепяните съоръжения за социални грижи	брой			0	10	2310
RCR 70 — Годишен брой на децата, използващи подкрепяната инфраструктура за грижи за деца	брой			0	600	55
RCR 71 — Годишен брой на децата, използващи подкрепяната образователна инфраструктура	брой			0	3 000	Индикаторът е нерелевантен към проектите от СЦ1
RCR 95 — Жители, които имат достъп до нова или модернизирана зелена инфраструктура в градските райони	брой			0	70 000	60 000
Стратегическа цел 2. Съхраняване и многообразно съвременно представяне на културното и природно наследство за допринасяне формирането на убедителен местен културно -туристически продукт и регионален бранд			3,6 години			
RCR 78 — Ползватели на подкрепяната културна инфраструктура	брой			0	85 000	76 834
RCR 80 — Съвместни пилотни дейности, предприети/усъвършенствани от организации при/след приключването на проект	брой			0	4	0
RCR 84 — Организации, които осъществяват трансгранично сътрудничество 6 - 12 месеца след приключването на проект	брой			0	2	2
RCR 86 — Заинтересовани страни/ институции с повишен капацитет за трансгранично сътрудничество	брой			0	2	3
Стратегическа цел 3. Икономически растеж, основан на чисто производство, местно предприемачество, външни инвестиции и активна			3,6 години			

Стратегическа цел/Индикатори за резултат	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
RCR 03 — МСП, въвеждащи иновативен продукт или процес	брой			0	1	0
RCR 04 — МСП, въвеждащи иновация в маркетинга или организацията	брой			0	1	0
RCR 11 — Потребители на нови обществени цифрови услуги и приложения	%			0	30	3
RCR 13 — Предприятия, постигащи висок интензитет на цифровите технологии	%			0	10	0
RCR 14 — Предприятия, които използват публични цифрови услуги	%			0	15	0
RCR 76 — Заинтересовани страни, участващи в подготовката и прилагането на стратегиите за градско развитие	брой			0	85 000	0
RCR 77 — Туристи/посещения в подпомогнатите обекти	брой			0	11 000	Липсва информация

Таблица 4. Индикатори за продукт

Приоритет, мярка	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчита	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
Приоритет 1. Зелена и иновативна община			Виж ²	3,6 години		
Мярка 1.1. Съхраняване на природните ресурси	RCO 30 — Дължина на новите или консолидираните тръби за битови нужди	Км			Съгл. РПИП	1,8
	RCO 31 — Дължина на мрежите за събиране на отпадъчни води, новоизградени или консолидирани	Км				1,63
	RCO 32 — Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води	Е.ж./%				0
	RCO 39 — Инсталирани системи за мониторинг на	брой			2	2

² НСИ, Общината, Агенция за МСП, Агенция по заетостта, ОПУ, РИОСВ, БД, ИСУН2020 и др.

Приоритет, мярка	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчита	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
	замърсяването на атмосферния въздух					
	RCO 58 — Подкрепяна велосипедна инфраструктура	Км			1,5	0
	RCO 60 — Градове с нови или модернизирани цифровизирани системи за градски транспорт	брой			1	1
Мярка 1.2. Смекчаване на изменението на климата	RCO 18 — Домакинства, получили подкрепа за подобряване на енергийните характеристики на жилището си	брой			8	0
	RCO 19 — Обществени сгради, получили подкрепа за подобряване на енергийните им характеристики	брой			5	1
Мярка 1.3. Адаптация към изменението на климата	RCO 24 — Нови или усъвършенствани системи за наблюдение на бедствия, за готовност и за предупреждение и реагиране	брой			1	1
	RCO 26 — Зелена инфраструктура, изградена с цел приспособяване към изменението на климата	брой			2	6
Мярка 1.4. Кръгова и ниско въглеродна икономика	RCO01 — Предприятия, получаващи подкрепа (микро, малки, средни и големи предприятия)	брой			3	9
	RCO 02 — Предприятия, получаващи подкрепа чрез безвъзмездни средства	брой			4	9
	RCO 22 — Допълнителен капацитет за производство на	%			10	Липсва информация

Приоритет, мярка	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
	енергия от възобновяеми източници (електроенергия, топлинна енергия)					
	RCO 34 — Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци	%			10	Липсва информация
Приоритет 2. Социална солидарност и равни възможности			Виж ³	3,6 години		
Мярка 2.1. Обогатяване на спектъра от социални услуги	RCO 61 — Годишен брой на безработните лица, обслужвани чрез подобрени съоръжения на службите по заетостта (капацитет)	Брой			10	133
	RCO 70 — Капацитет на подкрепяната социална инфраструктура (различна от жилищна)	%			15	18%
Мярка 2.2. Повишаване здравната грижи	RCO 69 — Капацитет на подкрепяната инфраструктура за здравни грижи	%			50	20%
Приоритет 3. Автентично наследство и бъдеще			Виж ⁴	3,6 години		
Мярка 3.1. Съвременно експониране на културни – историческото наследство	RCO 76 — Съвместни проекти	Брой			2	1
	RCO 77 — Капацитет на подкрепяната инфраструктура в областта на културата и туризма	Брой посещения			8000	Липсва информация
	RCO 84 — Съвместни пилотни дейности, изпълнявани по проекти	Брой			3	3
	RCO 87 — Организации, осъществяващи трансгранично сътрудничество	Брой			3	2

³ НСИ, Общината, Агенция за МСП, Агенция по заетостта, МОН, РУО, ИСУН2020 и др.

⁴ НСИ, Общината, Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане, МК, НИКН, ЕСТИ, ТИЦ, ИСУН2020, EMS и др.

Приоритет, мярка	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчита	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
Мярка 3.2. Подкрепа и стимулиране развитието на творчески индустрии	RCO 76 — Съвместни проекти	брой			1	0
	RCO 77 — Капацитет на подкрепяната инфраструктура в областта на културата и туризма	Брой посещения			3 000	Липсва информация
	RCO 84 — Съвместни пилотни дейности, изпълнявани по проекти	брой			2	0
	RCO 87 — Организации, осъществяващи трансгранично сътрудничество	брой			1	0
Приоритет 4. Инвестиции и растеж			Виж ⁵	3,6 години		
Мярка 4.1. Подобряване качеството на образователния процес чрез инвестиции в образователна инфраструктура	RCO 66 — Капацитет на класните стаи на подкрепяната инфраструктура за грижи за деца (нови или модернизирани)	брой			15	220
	RCO 67 — Капацитет на класните стаи на подкрепяната образователна инфраструктура (нови или модернизирани)	брой			25	Липсва информация
	RCO 95 — Персонал, финансиран от ЕФРР и Кохезионния фонд	брой			80	0
Мярка 4.2. Дигитализация и развитие на НИРД в подкрепа на местната икономика	RCO 06 — Изследователи, работещи в подкрепяни обекти за научни изследвания	брой			2	4
	RCO 07 — Научноизследователски институции, участващи в съвместни проекти за научни изследвания	брой			1	4
	RCO 08 — Номинална стойност на оборудването за научни изследвания и иновации	Хил.лв.			1500	10 682

⁵ НСИ, Общината, Агенция за МСП, Агенция по заетостта, МОН, РУО, ИСУН2020 и др.

Приоритет, мярка	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
	RCO 10 — Предприятия, които си сътрудничат с научно-изследователски институции	брой			1	1
	RCO 12 — Предприятия, получаващи подкрепа за цифровизиране на своите продукти и услуги	брой			2	0
	RCO 16 — Заинтересовани страни, участващи в процеса на опознаване на сферата на предприемачеството	брой			5	3
	RCO 101 — МСП, инвестиращи в развитие на уменията	брой			2	2
	RCO 102 — МСП, инвестиращи в системите за управление на обучението	брой			1	2
Приоритет 5. Интегрирано териториално развитие			Виж ⁶	3,6 години		
Мярка 5.1. Дигитализация, повишаване на административния капацитет и добро управление	RCO 14 — Публични институции, получаващи подкрепа за разработване на цифрови услуги и приложения	брой			1	0
	RCO 95 — Персонал, финансиран от ЕФРР и Кохезионния фонд	брой			100	Липсва информация
Мярка 5.2. Партньорства за реализиране на ИТИ	RCO 96 — Междурегионални инвестиции в проекти на ЕС	Хил.лв.			2 500	0
	RCO 25 — Новопостроени или консолидирани защитни съоръжения по крайбрежни ивици, речни и езерни брегове и свлачища за защита на хора,	брой			1	Липсва информация

⁶ НСИ, Общината, ДАЕУ, РИОСВ, БД, ЕСТИ, ТИЦ, ИСУН2020, EMS и др.

Приоритет, мярка	Индикатор за продукт	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Целева стойност	Отчетна междинна стойност 2023
	активи и естествената околна среда					
Мярка 5.3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал	RCO 74 — Жители, обхванати от стратегии за интегрирано градско развитие	брой			85 000	0
	RCO 75 — Интегрирани стратегии за градско развитие	брой			1	0
	RCO 76 — Съвместни проекти	брой			2	Липсва информация 0

На база на представените в горната таблица данни могат да бъдат направени следните изводи:

Положителен е напредъкът по постигане на индикаторите за въздействие. За част от индикаторите не се отчета напредък, защото проектите, които ще доведат до изпълнението им са в процес на изпълнение. При извършване на оценката е установено, че има разминаване при някои от индикаторите като са посочени в нерелевантна стратегическа цел или за тяхното изпълнение информацията липсва. Необходимо е при актуализация на ПИРО да бъдат отстранени техническите несъответствия и индикаторите да се синхронизират с актуализираната Програма за реализация на ПИРО.

III. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

При изпълнението и извършването на междинната оценка на реализацията на ПИРО на Община Велико Търново важно значение има обратната връзка по постигнатите резултати, въздействието на предприетите интервенции върху територията и съответно тяхната релевантност и адекватност на текущата ситуация.

Експертната оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнението на ПИРО на Община Велико Търново в междинния етап на плановия период се базира на аналитичния преглед и на обобщените резултати от изпълнените проекти и дейности в периода, обхванат от междинната оценка, финансирани със средства от бюджета на общината, държавния бюджет, фондове на ЕС и други източници. За извършването на оценката са използвани събраните данни по отношение на техническото и финансово изпълнение на проектите и дейностите в Програмата за реализация на ПИРО, Индикативната финансова таблица, както и определените индикатори за наблюдение и оценка на плана.

Настоящата оценка ще провери два аспекта:

(1) доколко използваните ресурси са довели до очакваните резултати (цели, приоритети и завършени проекти от Програмата за реализация) – ефективност;

(2) доколко начинът за изпълнение на ПИРО се основава на добро управление на ресурсите – ефикасност.

3.1. Оценка на ефективността

Ефективността на използваните ресурси показва отношението на постигнатия резултат спрямо поставената цел. В тази част от оценката не се отчитат разходите, а единствено постигнатите цели на базата на предварително идентифицираните резултати. Ефективността измерва степента, до която провежданите политики чрез програми, мерки, инициативи или проекти постига предварително поставените цели. За целите на настоящата Междинна оценка за периода 2021-2023 г., ефективността на използваните ресурси при реализацията на ПИРО на Община Велико Търново се оценява в два аспекта. От една страна се прави съпоставяне на дела на реализираните проекти и дейности спрямо първоначално планираните и от друга страна се оценява степента на постигане на стойностите по заложените индикатори, отчитащи изпълнението на стратегическите цели и приоритети.

От направения анализ в предходните раздели оценката на ефективността е много добра. Общото техническо изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново на етап междинна оценка е много добро от 71,5% или 399 проекта/дейности, от които 286 приключили и 113 в процес на изпълнение, които реално ще бъдат завършени към края на периода на действие на документа.

Общите разходи за финансовото изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново на етап междинна оценка е много добро - 56,95%.

Финансовият анализ сам по себе си не води еднозначно до изводи за ефикасността на използваните ресурси. Финансовият анализ показва, че от гледна точка на ефикасността за изпълнението на Стратегическа цел 1 са разходвани и оползотворени 36,26% от планирания ресурс, постигнато 69,17% изпълнение на планираните дейности/проекти и добро изпълнение на планираните резултати. Като цяло по Стратегическа цел 1. *Качествена жизнена среда с осигурени равностъпни публични услуги за пълноценен живот на населението* е постигнато много добро изпълнение. От постигнатите резултати реализираните проекти и инвестиции в обхвата на Стратегическа цел 1. се постига много много добро общо въздействие, защото са реализирани ключови проекти за развитие на общината.

За Стратегическа цел 2 са разходвани и оползотворени 13,35% от планирания ресурс, постигнато е 88,24% изпълнение на планираните дейности/проекти и добро изпълнение на планираните резултати. Като цяло по Стратегическа цел 2. *Съхраняване и многообразно съвременно представяне на културното и природно наследство за допринасяне формирането на убедителен местен културно - туристически продукт и регионален бранд* е постигнато добро изпълнение.

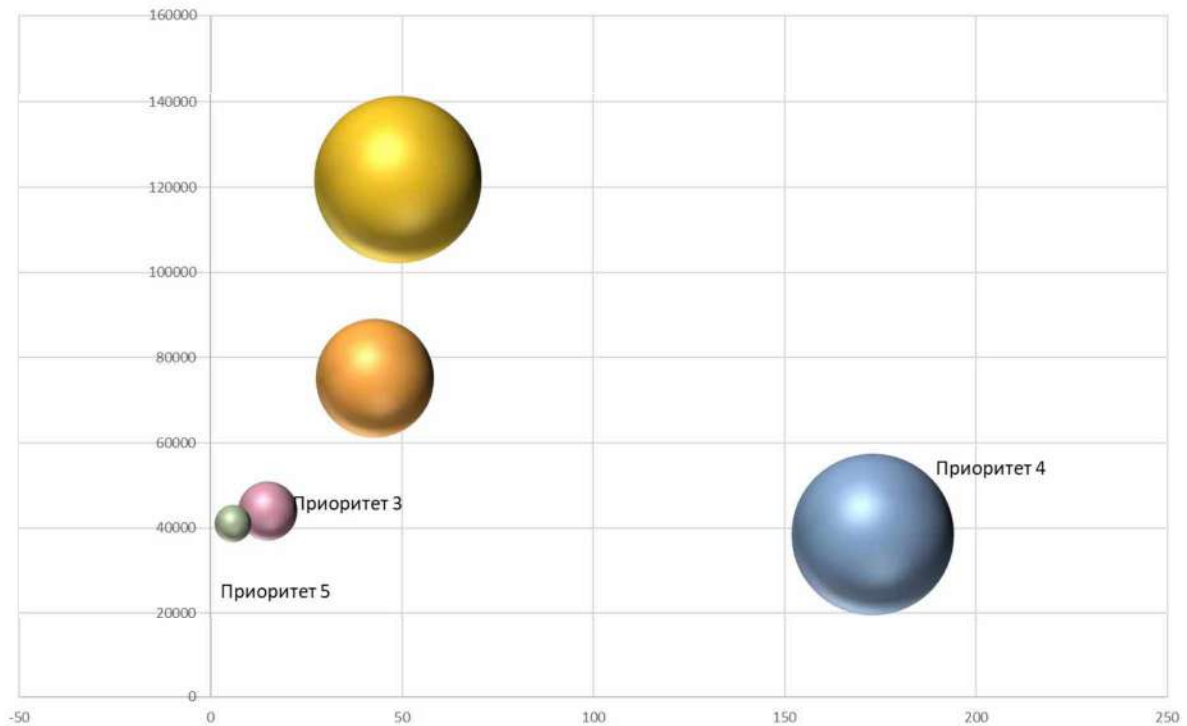
За Стратегическа цел 3. са разходвани и оползотворени 58,89% от планирания ресурс и е постигнато 71,60% изпълнение на планираните дейности/проекти и добро изпълнение на планираните резултати. Като цяло по Стратегическа цел 3. *Икономически растеж, основан на чисто производство, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес* е постигнато добро изпълнение.

3.2. Оценка на ефикасността

Ефикасността на използваните ресурси указва отношението на постигнатия резултат спрямо вложените разходи. Оценката на ефикасността е изготвена, базирайки се на сравнението на двата показателя – използвани ресурси и постигнато изпълнение. Графиката дава отправна точка и по същество тя прави съпоставка между вложените ресурси в проекти, техния брой и в каква степен са допринесли за изпълнението на съответния приоритет. В нея големината на кръга показва броя на реализираните проекти

към всеки приоритет. Колкото по-голям е кръгът, толкова повече реализирани проекти има към нея. В същото време колкото по-нагоре е по ординатната ос, толкова по-висок е процентът на финансово изпълнение. А колкото по-надясно по абцисата – толкова повече средства са изразходвани в абсолютна стойност.

Фигура 14. Сравнение между вложените ресурси в проекти, техния брой и приноса им към изпълнението на приоритетите на ПИРО Велико Търново

Фигурата визуализира дисбаланса при изпълнението на ПИРО на Община Велико Търново по приоритети. Следва да се подчертае, че този дисбаланс се дължи основно на предвидените и изразходваните средства по отделните приоритети.

Оценката на ефикасността може да се направи и чрез още една гледна точка – тази на произхода на финансовите ресурси за подпомагане на общинските приоритети за развитие.

Основни финансови инструменти за изпълнението на ПИРО за периода 2021 - 2023 г. са средствата от държавния бюджет и европейските фондове от програмен период 2021 – 2023г. Прегледът на изпълнението показва, че общината е търсила различни възможности за финансовото обезпечаване на изпълнението на ПИРО. Осигурен е значителен финансов ресурс от спечелени проекти по оперативните програми на ЕС, действащи до края на 2023г.: Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020; Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020, Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020, Програма за

развитие на селските райони 2014 - 2020, както и програмите за новия период: Програма „Образование“ 2021 - 2027, Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, Програма „Храни и основно материално подпомагане“ 2021-2027, Национален план за възстановяване и устойчивост; Национални програми на: Предприятието за управление на дейностите за опазване на околната среда (ПУДООС), Програма „Красива България“ към МТСП, Фонд „Социална закрила“ към МТСП, Програми на Агенцията за социално подпомагане, Програми на Министерство на образованието и науката, Програми на Министерство на младежта и спорта, Национален доверителен еко фонд и други. Община Велико Търново привлича финансиране чрез проекти по Програма LIFE на ЕС, Програми по Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство и други.

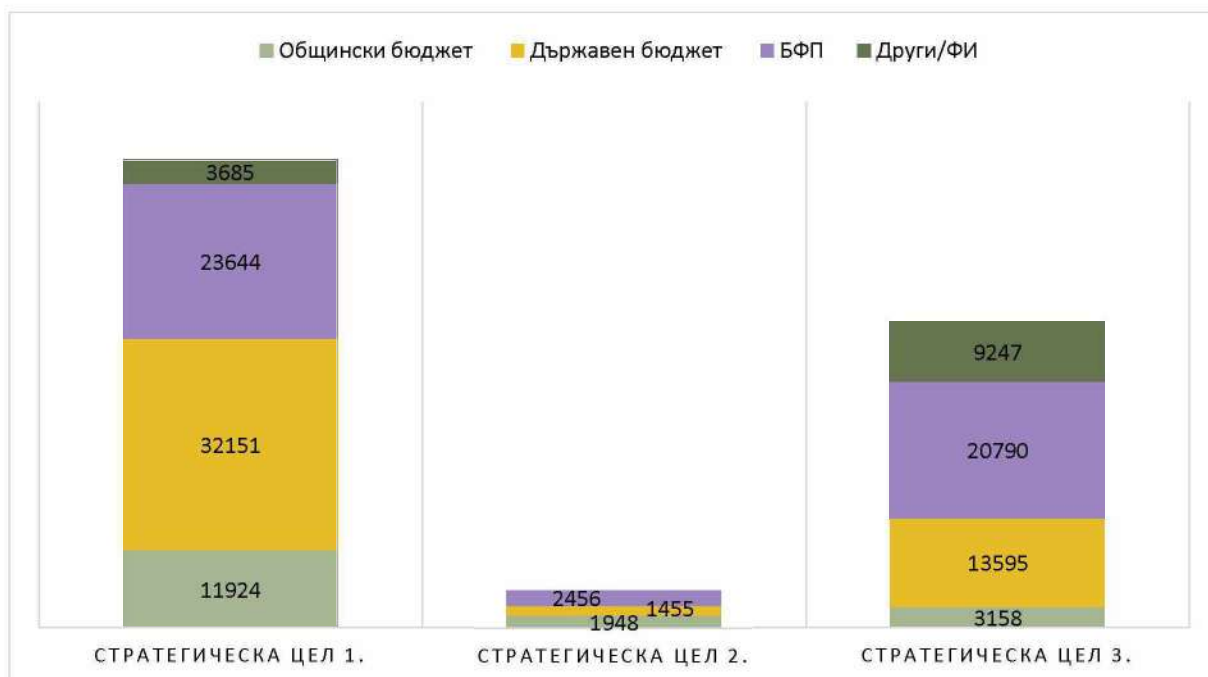
Фигура 15. Ефективност на изпълнение по източници на финансиране

Най-голям дял от инвестираните средства са финансирани от държавния бюджет - 38,65% или 47 943 221 лева за проекти на общинската администрация, следвани от финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС – 37,80 % или 46 890 384 лева за проекти на общинската администрация, както и за съфинансиране на проекти на частния бизнес, които са реализирани през периода на междинната оценка. През периода от общинския бюджет за изпълнение на ПИРО са реализирани 16 015 132 лева, което представлява 12,91%. Другите източници на финансиране формират 10,42% или 12 931 898 лева от изразходвания ресурс и това са основно частните инвестиции за съфинансиране на проекти от различни европейски фондове.

Най-голям дял от получените средства от структурните и кохезионни фондове на ЕС, от държавния и общинския бюджет са реализирани за проекти на общинската администрация от Стратегическа цел 1. Качествена жизнена среда с осигурени равнодостъпни публични услуги за пълноценен живот на населението.

Фигура 16. Разпределение на финансовите ресурси по източници и по стратегически цели (хил.лв.)

От гледна точка на произхода на финансовите ресурси, Община Велико Търново води балансирана политика при изразходването на собствен ресурс, тъй като за всеки похарчен 1 лев от общинския ресурс са привлечени 30,38 лв. от други източници, вкл. и на различни от общинската администрация бенефициенти.

Общинската администрация следва добре планиран подход за реализиране на местната политика и целият финансов ресурс е насочен към решаване на основни проблеми в общността.

Работата в областта на общинското развитие е насочена към изпълнение на основни дейности, в рамките на обективните възможности, създаващи условия за нормално функциониране на обществения живот - поддържането на съществуваща техническа инфраструктура; целесъобразното инвестиране на европейски и общински ресурс в социалната инфраструктура; поддържането и надграждането на съществуващите информационни системи, което да осигурява максимална ефективност на административното обслужване и повишава достъпността до услугите за гражданите и бизнеса.

През периода са направени инвестиции за подобряване свързаността между населените места в общината. Реализирани са ключови инфраструктурни проекти. Предприети са действия за реализиране на мерки свързани с предотвратяване на климатичните промени. Реализират се проекти за енергийна ефективност на публични сгради, за подобряване качеството на въздуха, устойчивото управление на отпадъците.

Община Велико Търново се отличава със своята активно прилагана политика и значителен брой успешни проекти, ориентирани към социалната сфера. Подкрепата за

общността се изразява в приемане и следване на политики на местно ниво в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от намеса за решаване на основни социални проблеми на жителите на община Велико Търново - превенция и подкрепа за децата в риск и техните семейства; подкрепа за младежи в риск; социално включване за хората с увреждания; достоен живот за старите хора; услуги за други рискови групи. Всички усилия в това направление подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности за постигане на добро ниво на развитие на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги.

Реализираните инвестиции в културната инфраструктура допринасят за развитие на туризма, който притежава характерна национална идентичност, съхранени културни традиции и разнообразна природа.

За развитие на устойчива, съвременна, пазарно ориентирана образователна система Община Велико Търново инвестира в нови детски градини, в модернизиране на образователната инфраструктура, което несъмнено стимулира приемът на ученици, повишава качеството на образованието и прави училището привлекателно за тях. Създаването на модерни условия за учене, допринася до повишаване броя на успешно интегрираните в образователната система ученици от етническите малцинства, създава условия за равен достъп до образование, създава предпоставки за привличане на ученици и родители за активно участие в образователния процес.

В подкрепа за утвърждаване на пазарно ориентирано професионално обучение и създаване на механизъм за подпомагане на сътрудничество между стопанските субекти и образователните институции са реализирани множество проекти. Професионалните гимназии извършват приема си за професионална реализация спрямо търсенето на пазара на труда в област Велико Търново. Производствените практики се провеждат в местни предприятия. Въвеждане на информационни и комуникационни технологии във всички общински училища - дигитализацията на учебния процес е ключов елемент на модерното училище, чрез който се оптимизира процесът на обучение, повишава се неговата ефективност и се подпомага навлизането на иновации, базирани на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Заниманията по интереси в учебните институции от Община Велико Търново се организират с цел развитие и интегриране на ключови компетентности, възпитание в ценности, патриотично, гражданско, здравно, екологично и интеркултурно възпитание, насърчаване към иновации и креативно мислене на учениците.

Реализираните от общинската администрация инициативи, както и тези, които са в процес на работа, са ключов приоритет по осигуряване на лесен и достъпен интегриран подход за комуникация на гражданите и бизнеса с общината и прилежащите структури.

Зони за прилагане на интегриран подход (Зони за въздействие)

В ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021 – 2027 г. са определени 3 градски приоритетни зони за прилагане на интегриран подход, които имат най-голям потенциал да повлияят върху социално-икономическото развитие на общината: Приоритетна зона „Старинният град“, зона за благоустройство и две приоритетни икономически зони: Западна промишлена зона и Южна промишлена зона. Но при изготвяне на анализа е установено, че реализирането на проекти и изразходването на финансов ресурс се насочва към цялата територия на общината, което допринася за реалното развитие на полицентричната мрежа на общината. Спецификата на анализирания период извежда на първо място необходимостта от социална подкрепа и подобряване качеството на образователния процес.

Обобщение на организационните ресурси за изпълнение и наблюдение на ПИРО

В Община Велико Търново е създадена много добра организация по разработване, реализиране и отчитане на проекти и дейности, въпреки, че те се осъществяват от различни ресори на общинската администрация и външни изпълнители. Важна роля в цялостния координационен процес има дирекция „Проекти и програми“. Сред приложените инструменти за изпълнение и наблюдение на ПИРО се открояват годишните отчети за Мандатната програма на кмета на Община Велико Търново, годишните доклади за напредък по изпълнение на ПИРО, както и регулярно изготвяните отчети, доклади, справки, които администрацията внася във Великотърновския общински съвет.

Община Велико Търново регулярно информира заинтересованите страни за стартиране/приключване реализацията на конкретни проекти, заложи в Програмата за реализация на ПИРО. Публично достъпни са и всички документи, решения, протоколи на Великотърновския общински съвет. Работата със заинтересованите страни и консултации е една от силните страни във водената местна политика. През периода са проведени редица срещи, обсъждани са възможности за реализиране на партньорски инициативи. Голяма част от реализираните проекти в обхвата на ПИРО са резултат от активността на заинтересованите страни, като администрацията е създавала необходимите форми за стимулиране на интереса за партньорства.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват Кметът на общината, Кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, Великотърновски общински съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината се осигурява от бюджета на общината или със средства от фондовете на Европейския съюз.

Описание на съответствието между разходите и очакваните ползи

На етап междинна оценка отчетените проекти и инициативи, и индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за общинското развитие. Анализираните проекти и инициативи в Община Велико Търново имат пълно съответствие със стратегията на ПИРО, като по отделно допринасят за постигане на стратегическите цели.

В Община Велко Търново изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ПИРО в Годишния доклад за 2023 г. за наблюдение изпълнението му са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на община Велико Търново.

Основен приоритет за Община Велико Търново е да изпълнява проектите по сключените договори за безвъзмездна финансова помощ, за да може същите да бъдат реализирани и приключени в рамките на договореното. За да се ограничат щетите от забавянето на реализацията на инвестициите, причинени от комплекса от кризи, община Велико Търново предприема законосъобразни действия да предоговори сроковете и бюджетите за изпълнението им.

Всичко това дава основание да се даде положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи.

IV. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

При изпълнение на ПИРО през периода 2021 – 2023 година влияние оказват негативните ефекти от общото състояние на външната среда - засилването на глобалното геополитическо напрежение, инфлация, забавена икономическа активност, природни катаклизми. Политическата нестабилност, икономическа криза и епидемичната обстановка в страната са също ограничителните фактори за развитие. През този период се отчитат положителни аспекти в национален план: продължаващ ръст на възнагражденията, технологична и структурната трансформация на индустрията, в т.ч. промените във веригите на доставки, както и навлизането на дигиталните услуги във всички сфери на живота. Човешкият капитал и профилът на работната сила продължават да бъдат ключови за икономиката.

Въпреки това през периода 2021 - 2023 година Община Велико Търново отчита реализирането на значителен брой общински проекти и дейности, насочени към подобряване състоянието на населените места, изграждане на съвременна инфраструктура, повишено качество на предоставяните социални услуги, по-добро образование и по-чиста околна среда. Основните финансови ресурси са насочени към дейности за намаляване на негативния ефект в най-уязвимите сфери - социални услуги и образователни институции.

Изводи от изпълнението

По отношение на проектите и инициативите

- Общото техническо изпълнение на ПИРО на Община Велико Търново на етап междинна оценка е много добро от 71,5% или 399 проекта/дейности, от които 286 приключили и 113 в процес на изпълнение, които реално ще бъдат завършени към края на периода на действие на документа.
- Реално постигнатият финансов напредък спрямо стойността на Програмата за реализация е 56,95%, спрямо планирания ресурс в индикативната финансова рамка.
- С най-висока динамика на инвестиции за изпълнение на ПИРО е 2023 година, когато се приключва значителна част от проекти на Община Велико Търново, финансирани от оперативните програми за периода 2014 – 2020 година и започна финансирането по някои от програмите за новия период 2021 – 2027 година.
- От гледна точка на произхода на финансовите ресурси, Община Велико Търново води балансирана политика при изразходването на собствен ресурс, тъй като за всеки похарчен 1 лев от общинския ресурс е успяла да привлече 11 лв. от други източници средно за периода, но през 2023 година това съотношение е срещу 1 лев от общинския бюджет 15,80 лв. инвестиции, когато са внесени и одобрени на

конкурентен принцип проекти на общината за привличане на безвъзмездна финансова помощ от фондовете на ЕС.

- Много висока проектна активност на частния бизнес;
- Върху темповете на изпълнение на ПИРО влияние оказва забавянето при одобряване на Националния план за възстановяване и устойчивост и на новите програми, а основен инструмент за реализирането на ПИРО са средствата от Европейския съюз.
- Небалансираност между изпълнението на отделните приоритетни области;

По отношение на индикаторите

- Напредък в общото социално-икономическо развитие в община Велико Търново;
- Добро изпълнение на целите и приоритетите на ПИРО според отчетените индикатори;

По отношение на наблюдението и изпълнението на ПИРО

- Умело използване и съчетаване на различни източници на финансиране за изпълнението на ПИРО.
- Детайлно отчитане за изпълнението на общинските политики на годишна основа в Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ПИРО за 2022г., 2023г.
- Предоставянето на информация към гражданите се осъществява приоритетно чрез интернет страницата на Община Велико Търново;

Препоръки за изпълнението

Необходимо е да се извърши актуализиране на Програмата за реализация на Програмата за реализация на Плана за интегрирано развитие на Община Велико Търново за периода 2021-2027г. с оглед променените социално – икономически условия през периода 2021 – 2023г. и наличието на одобрени програми за финансиране през новия програмен период със средства от фондовете на ЕС.

Програмата за реализацията на ПИРО е оперативен документ за реализиране на основните приоритети и цели, залегнали в ПИРО и включва мерки и проектни идеи, насочени към постигане на целите за развитието на общината в периода 2021 – 2027 г. Изправена пред предизвикателството за работа в създадите се необичайни условия местната администрация следва да предприеме актуализация, чрез която да намери решения на много от проблемите с цел да не се допусне срив в нито една от съществуващите системи на територията на общината.

В тази връзка се препоръчва:

- Да се извърши актуализация на Приложение №1 Програма за реализация на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2027 г.
- При актуализация на Приложение №1 Програма за реализация на ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2027 г. да се отразят следните препоръки:

- Да бъде обособена нова мярка за група проекти на частните бенефициенти, които допринасят за развитие на икономическия растеж и са финансирани със средства от фондовете на ЕС и публични средства от националния бюджет. Изпълнението на тези проекти е включено като „допълнителни“ в настоящия доклад.
- Да бъде прецизиран обхватът на Мярка 3.1. Съвременно експониране на културни – историческото наследство, поради включване на релевантни обекти на интервенция – недвижими културни ценности в други приоритети и мерки в програмата за реализация.
- Да се разработи Приложение № 1А. Индикативен списък на важни за общината проекти, включени в ПИРО на Община Велико Търново за периода 2021-2027 г.
- Да се актуализира Приложение №2. Индикативна финансова таблица
- Да се актуализира Приложение №3. Матрица на индикаторите, като се отстранят техническите несъответствия и индикаторите да се синхронизират с актуализираната Програма за реализация на ПИРО.

Изведените препоръки нямат задължителен характер.